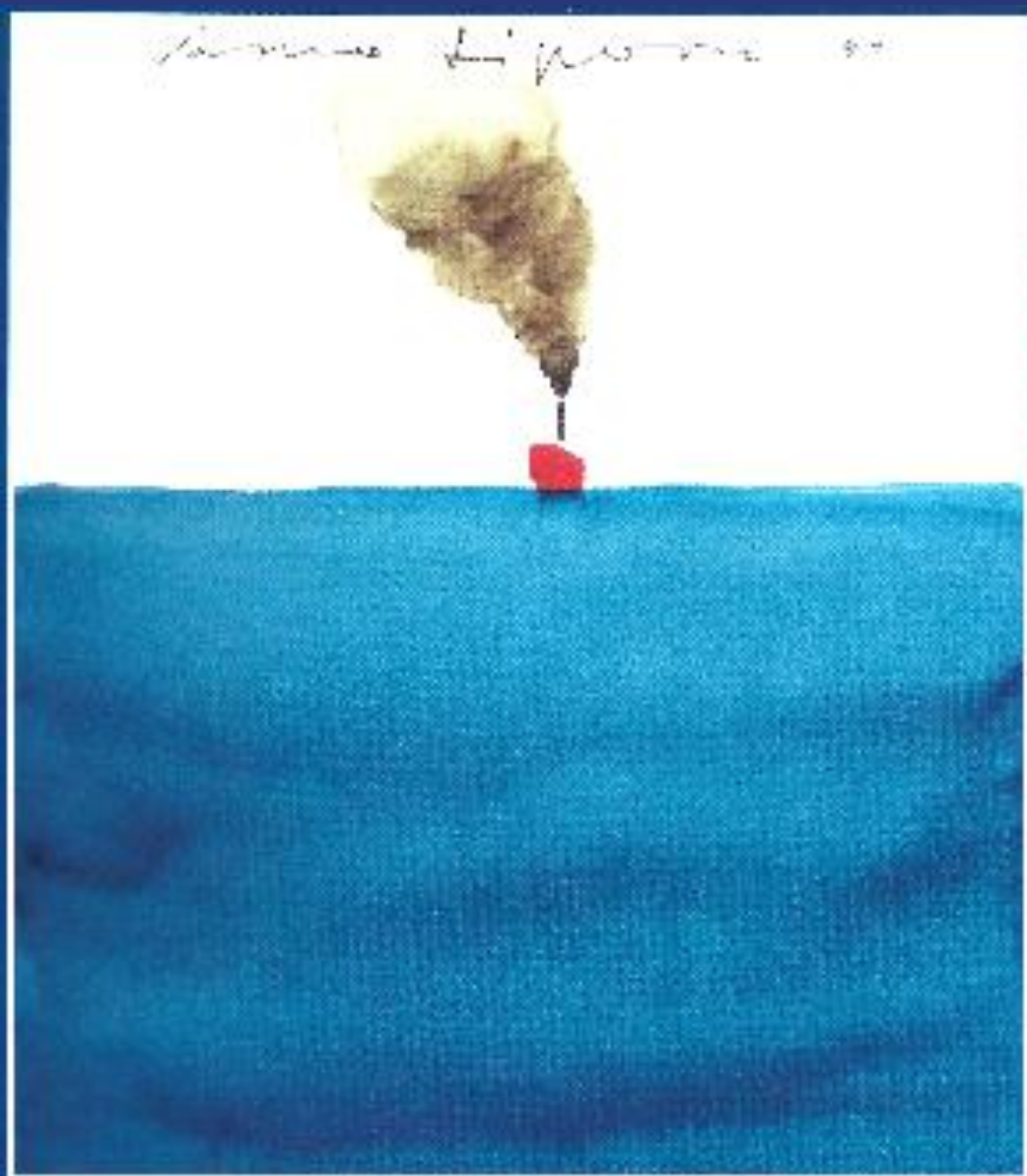

1933.

2023.

UDRUGA POMORSKIH STROJARA
SPLIT

UDRUGA POMORSKIH STROJARA SPLIT, HRVATSKA

MARINE ENGINEERS ASSOCIATION
SPLIT, CROATIA

1933. – 2023.

2024.

NAKLADNIK

UDRUGA POMORSKIH STROJARA – SPLIT

DRAŽANAC 3A

21000 SPLIT

SUIZDAVAČ

SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA

DOMOVINSKOG RATA 2

21000 SPLIT

ZA NAKLADNIKA

dr. sc. Frane Martinić, mag. ing.
predsjednik UPSS-a
Dražanac 3A, 21000 Split

PRIPREMILI

Boris Abramov, dipl. ing. (posthumno)
Nikola Dadić, ing. (posthumno)
Žarko Šošo, ing. (posthumno)
Gordan Krstulović, dipl. ing.
Duje Ćubelić, prvostupnik
dr. sc. Frane Martinić, mag. ing.

NASLOVNICA

Vasko Lipovac

RECENZENTI

Toma Gvozdanović, dipl. ing
Ivica Jelača, ing.
Gordan Krstulović, dipl. ing.

LEKTOR

Ana Mršić Zdilar

PRIPREMA I TISAK

Dalmacija - Papir – Split

NAKLADA

250 primjeraka

*CIP – Katalogizacija u publikaciji
SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U SPLITU*

*UDK 629.5(497.5 Split)"1933/2023"
061.23(497.5 Split):629.5>(067.5)*

*Udruga pomorskih strojara Split,
Hrvatska = Marine Engineers Association Split, Croatia : 1933. - 2023.
<pripremili Boris Abramov ... et al.>. - Split: Udruga pomorskih strojara:
Splitsko-dalmatinska županija, 2025.*

ISBN 978-953-97972-2-3

*1. Abramov, Boris
2. Udruga pomorskih strojara (Split)
I. Udruga pomorskih strojara (Split) -- Spomenica*

200209062

ISBN 978-953-97972-2-3

SADRŽAJ

Uvodna riječ.....	5
Parobrod „HRVAT”	8
UDRUGA POMORSKIH STROJARA - SPLIT (1933. - 2023.).....	13
Petar Šakić (1889. - 1977.).....	29
Nikola Dadić, ing. (1933. - 2017.).....	32
Branko Ozretić, ing. (1929. - 1997.).....	34
Gordan Krstulović, dipl. ing. (rođ. 1946.).....	36
Ivica Jelača, ing. (rođ. 1943.).....	37
dr. sc. Frane Martinić, mag. ing. (rođ. 1973.).....	39
Kronološki pregled nekih značajnijih događaja u pomorstvu, našoj struci i školstvu, u vezi s udruživanjem pomorskih strojara na Jadranu.....	45
O školovanju pomorskih strojara u Splitu.....	89
Razvoj brodarstva u Splitu i splitskom okružju.....	92
Svjetionik „Pomorac” i spomenik „Neznanom pomorcu”	95
Udruženje časnika stroja trgovačke mornarice Jugoslavije - Split (1933. - 1941.).....	97
Iz djelovanja Udruženja časnika stroja trgovačke mornarice Jugoslavije - Split.....	98
Što istaknuti stručnjaci misle o nama.....	99
Prigodna riječ g. Gordana Krstulovića, predsjednika Udruge, na promociji knjige g. Velimira Ozretića „Brodski pomoćni strojevi i uređaji” održanoj 12. prosinca 1996. u tvrđavi Gripe.....	100
Pregled održanih stručnih predavanja u organizaciji Udruge pomorskih strojara - Split u razdoblju od 1976. do 2023.	101
Popis članova udruge.....	105
Plaketa, priznanja i zahvalnica.....	110
Literatura.....	111

UVODNA RIJEČ

Grad Split, smješten usred hrvatske obale Jadranskoga mora, poznat je kao tradicionalno središte pomorske i brodograđevne industrije. Split se razvio u vrlo važno i jako obrazovno središte, sa svojim Sveučilištem i brojnim školama, uključujući Srednju pomorsku školu, zatim Pomorski fakultet te nekoliko učilišta ili centara za izobrazbu pomoraca. Treba imati na umu da je u Splitu prvi put osnovana Pomorska škola (nautičkog smjera) još prije skoro 175 godina, davne 1849. Također, u Splitu se nalazi više agencija za zapošljavanje pomoraca i za pružanje usluga tehničkog upravljanja brodovima. Većina agencija posjeduje vlastite centre za uvježbavanje i izobrazbu sa simulatorima i drugom opremom.

U Splitu je i sjedište nekoliko institucija za znanstvena istraživanja, među kojima treba istaknuti Oceanografski institut, Hrvatski hidrografski institut i Institut za jadranske kulture. Split je i sjedište važnih organizacija kao što su „Hrvatski registar brodova” i „Plovput”, državna tvrtka za održavanje plovni putova na našem dijelu Jadrana. Split je ujedno važna teretna luka, dok je putnička luka veoma prometna u domaćem i međunarodnom putničkom i trajektnom prometu. Meteorološka postaja u Splitu pokriva cijelu hrvatsku obalu.

Razvojem tehnike te nestankom brodova na jedra, a uvođenjem parnih strojeva, parnih turbina i dizel motora na brodove započelo je novo razdoblje, koje je, pored pogonskih strojeva, zahtijevalo i stručno osoblje radi servisiranja i održavanja tih novih strojeva. Ta nova generacija u pomorstvu polagano je dobivala na značaju, jer, pored do tada neprikosnovenih zapovjednika broda i časnika palube, brodovlasnici su morali voditi računa o novim stručnjacima, odnosno pomorskim strojarima, koji su umjesto povoljnog vjetera i morskih struja, sigurnošću pogona izvršavali osnovni cilj, a to je uploviti u luku te iskrcati teret, a zatim ukrcati novi.

U početku su se ti novi kadrovi regrutirali među vrsnim zanatlijama metalske struke, ali nedovoljnog tehničkog znanja, koje je brzi napredak brodstrojarstva zahtijevao. Takvo stanje zahtijevalo je akciju koja je provedena na način da je u Splitu 1925. pri Državnoj tehničkoj školi utemeljen BrodstrojarSKI odsjek koji je iznjedrio i prve maturante tridesetih godina prošlog stoljeća. U praksi se to odrazilo tako da je školska sprema izjednačila službu palube i stroja. Zapovjednik predstavlja brodovlasnika i odgovoran je pred tijelima uprave u zemlji i izvan zemlje, dok je za službu stroja odgovoran upravitelj stroja.

Godine 1925. utemeljen je *Klub pomorskih strojara – Sušak*, kao prvi organizirani skup pomorskih strojara u zemlji, sa zadatkom da brani njihova stečena prava. To nije bio lak zadatak jer tadašnja struktura pomorskih strojara, mahom zanatlija metalske struke s malim brojem školovanih ljudi, nije bila dorasla bitci za ostvarivanje njihovih prava koja se odvijala s brodovlasnicima, pa i sa zapovjednicima kao njihovim predstavnicima. Jedini povoljan vjetar u leđa za pomorske strojare bio je brzi napredak gradnje sigurnijih i modernijih brodova. Takvi su brodovi zahtijevali kvalitetniji školovani kadar, koji je s godinama stečene prakse brodovlasniku bio garancija sigurnosti njegovog broda, tereta i posade. Taj se pristup nastavlja sve do današnjih dana. Čak se ponekad i pretjeruje u smanjenju broja osoblja na brodu. Brodovlasnici su voljni uložiti više novca u nabavku brodskih uređaja nego plaćati ljude za izvršavanje brodskih zadataka. Tako su se nedavno prestali ukrcavati radio-telegrafisti, nekad jedina veza između broda i brodovlasnika. Zamijenjeni su vrhunskom tehnologijom telekomunikacija. Današnje strojarnice, s posebnim klimatiziranim prostorom centralnog upravljanja, automatiziranim glavnim i pomoćnim uređajima, istisnule su „mazače” na motornim pogonima, dok su uvedeni daljinsko upravljanje i posebni sustavi alarma, tako da se

teži sve manjem broju ukrcanih članova posade.

Navedeni su primjeri opisani vrlo sažeto, bez detaljnih objašnjenja, no u nastavku ćemo kazati zašto smo utemeljili udruženja, a danas Udruge pomorskih strojara. Pomorski strojari svoj socijalni status danas ostvaruju kod brodovlasnika ugovorom, a ako zatreba ostvaruju svoja prava uz podršku sindikata pomoraca. Stoga je zadatak Udruge pomorskih strojara ostao, pored unaprjeđenja učilišta i brodova, podići razinu osposobljenosti svih strojarskih časnika za uspješno obavljanje i rješavanje svih tehničkih problema suvremenog brodarstva.

To je nova kakvoća u odnosu na prošla vremena. Danas časnici stroja ostvaruju svoju egzistenciju, a time i svojih obitelji, samo ako su stručni i dorasli ovladati suvremenom tehnikom i tehnologijom. *Udruga pomorskih strojara – Split* zato održava stručna predavanja te izdaje svoj glasnik *Ukorak s vremenom*.

Nastojimo, gdje je to moguće, sudjelovati u izradi školskih programa i pravilnika ili davati sugestije pomorskim školama za što modernije školovanje budućih časnika stroja.

Prikazom mukotrpnog puta pomorskih strojara na putu pune afirmacije, svojim mlađim članovima pokazujemo da je sadašnji tehnički standard rezultat upornoga rada i savladavanja tehničkih inovacija. Današnji tempo života i rada na brodu izrazito je zahtjevan, stoga samo fizički i psihički zdrav pomorski strojar, osposobljen za upravljanje sofisticiranom tehnologijom, može zadovoljiti zahtjeve suvremenih strojnih pogona.

Svrha je ove skromne jubilarne publikacije u tome da se svi sudionici naših prethodnih udruženja i današnje udruge upoznaju s vremenom i događajima u ovom burnom stoljeću. Ujedno je to poticaj da se kroz *Udrugu pomorskih strojara – Split*, a sutra i u drugim gradovima domovine nam Republike Hrvatske, zadrži respekt prema ranijim i sadašnjim generacijama pomorskih strojara koji je zaslužen mahom na nemilosrdnom međunarodnom tržištu.

Prije više od 50 godina, skupina pomorskih strojara pokrenula je i utemeljila splitsku podružnicu Udruženja pomorskih strojara – Rijeka kao krovne organizacije.

Današnja *Udruga pomorskih strojara – Split* opstala je i jedina je stručna udruga koja djeluje još danas.

Želimo zahvaliti članstvu, vanjskim suradnicima te počasnim i podupirućim članovima koji su nam pružali novčanu i moralnu pomoć kako bismo se mogli održati, a glasnikom *Ukorak s vremenom* i stručnim predavanjima širili smo stručne vidike pomorskim strojarima.

Sve aktivnosti kroz 54 godine *Udruge pomorskih strojara – Split* članovi izvršnih odbora i komisija izvršavali su bez novčane naknade, a jedina pokretačka snaga (pogonsko gorivo) bili su entuzijazam i pripadnost struci, koji su utjelovljeni u poslovi izrečenoj na kraju ovog kratkog prikaza.

Osnovna zadaća i svrha Udruge jest poboljšanje položaja broskog strojarskog i elektrotehničkog časnika te promicanje ugleda i digniteta struke, što možemo postići podizanjem razine i kvalitete njihovog stručnog obrazovanja. Stoga smo tijekom vremena uspostavili jake kontakte i dobru suradnju sa svim važnijim čimbenicima i institucijama koje sudjeluju na istom ili sličnom polju djelovanja, kao što su škole, fakulteti, brodogradilišta, broderske kompanije, agencije za ukrcaj pomoraca i ostale pomorske institucije. Primjerice, ispitne komisije pri Lučkoj kapetaniji u Splitu za polaganje stručnih ispita u brodstrojarskoj struci, a time i stjecanje ovlaštenja za izvršavanje časničkih poslova na brodovima, sačinjavaju većinom članovi ove Udruge. Ostvarivanje zadanih ciljeva postižemo na razne načine i u raznim oblicima, kao što su organiziranje raznih seminara, rasprava, okruglih stolova i panela, predavanja i predstavljanja noviteta u struci, a organiziraju se i posjeti na lice mjesta, počevši od brodova, brodogradilišta, muzeja pa sve do ustanova, škola i fakulteta.

Glavno je tijelo Udruge skupština. Pod upravna tijela spadaju predsjednik Udruge, zatim

Upravni odbor i Nadzorni odbor. Upravni odbor redovito se sastaje jednom mjesečno kako bi odredio tekuće zadatke i raspravljao o svemu što se odnosi na Udrugu, kao i općenito o stanju u pomorstvu i pomorskom školstvu u gradu, Republici Hrvatskoj i u svijetu. Jednom tjedno redovni članovi sastaju se u prostorijama tajništva radi druženja i izmjene mišljenja. Tajništvo se sastoji od jedne manje prostorije gdje je smješten ured, uredska oprema i pismohrana, a u drugoj malo većoj prostoriji nalazi se stol za sastanke. Udruga je uredila i svoju stručnu knjižnicu koja se uglavnom sastoji od knjiga koje su nam poklonili naši članovi. Osim knjiga iz struke, tu se mogu naći i knjige iz beletristike, razni almanasi i godišnjaci, povijesne knjige, itd., a sve vezano uz pomorstvo. Dosada smo sakupili preko 850 raznih knjiga, a svakim danom osvane pokoja nova. U prostoriji za sastanke držimo časopise i brodstrojarske eksponate.

Ako smo skromnim radom postigli svoj cilj, to će biti najdraža nagrada svima koji su na njemu surađivali, što nas ispunjava ponosom. Završavajući ovaj kratki prikaz, srdačno pozdravljamo sve članove naše Udruge i sve koji su nam dosad pomagali, kao i one koji to danas čine, uz poslovicu:

Gdje je volja, tamo je i put!

*Žarko Šošo, ing. (posthumno)
dr. sc. Frane Martinić, mag. ing.*

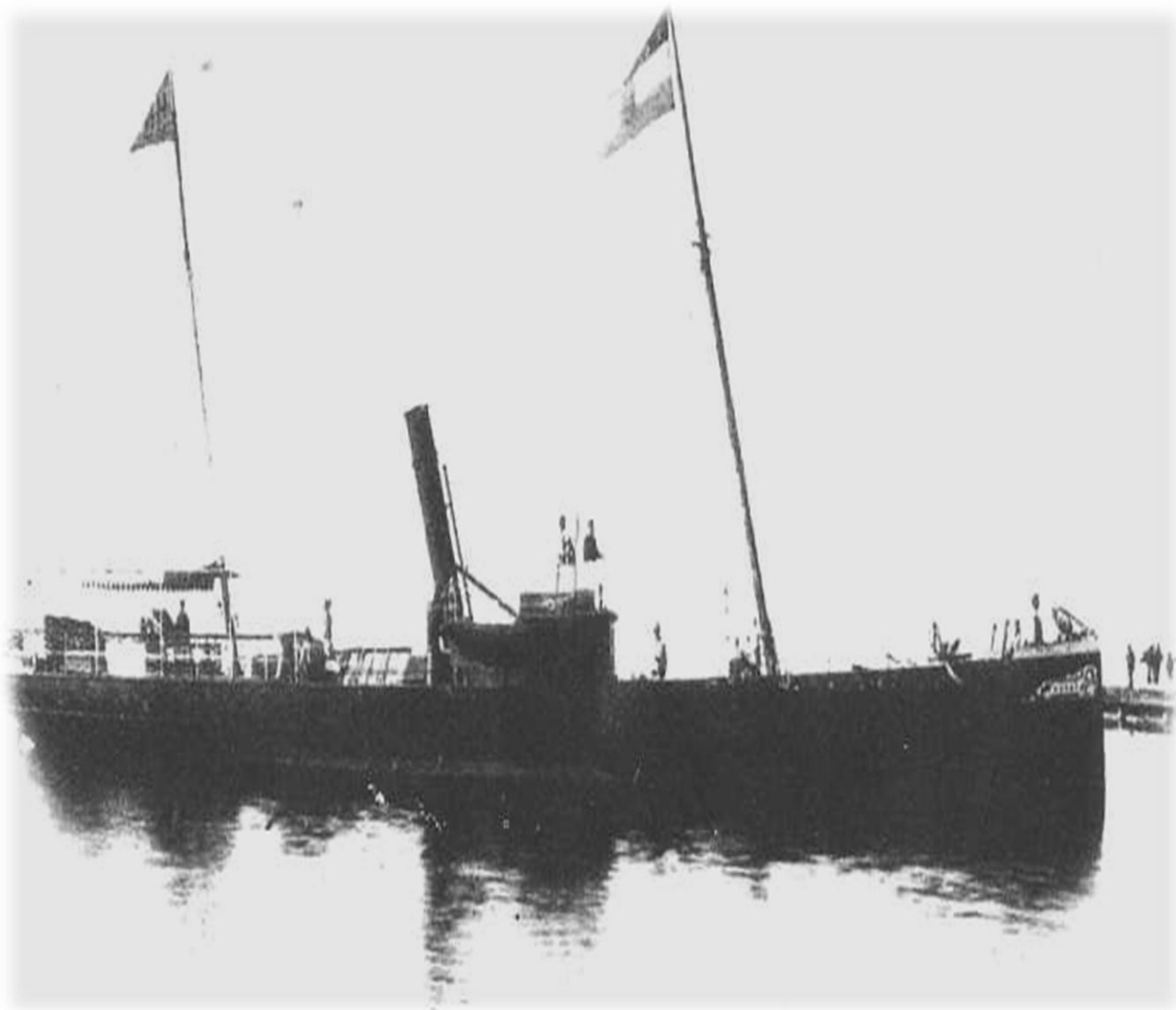
Slika 1. Zastava Udruge pomorskih strojara – Split Slika 2. Zastava Udruge pomorskih strojara – Split
(logotip) (sv. Nikola)

PAROBROD „HRVAT”

Utemeljeno se smatra da je parobrod *Hrvat* prvi željezni parobrod jednog hrvatskoga parobrodarskog društva.

Prvo hrvatsko pomorsko parobrodarsko društvo – Senj 1871. naručilo je od brodogradilišta *Stabilimento Tecnico Fiumano* na Rečicama u Rijeci (poznatije kao tvornica *Torpedo*) svoj prvi željezni parobrod koji je nazvan *Hrvat*. Brod je izgrađen i porinut u more u srpnju 1872.

Hrvat je bio u potpunosti naš hrvatski parobrod, brod i stroj sagrađen u domaćem brodogradilištu, pod zapovjedništvom domaćega kapetana Bačića, s domaćom posadom Bakarana, Krasićana i Hvarana, a plovio je na domaćoj liniji.

Slika 3. Parobrod Hrvat

Brod je bio dužine 34,65 m, širine 4,80 m, visine 2,81 m, 82 BRT, 59 NRT, s parostrojem jačine 130 KS, brzine 10,5 čvorova, s propulzijom na vijak. Imao je 9 članova posade.

Plovio je na obalnoj liniji između Senja i Rijeke, otpočevši prvu plovidbu 7. rujna 1872. Luka pripadnosti bila mu je Trst, a vijorio je hrvatsku zastavu.

Brisan je iz Registra brodova 1916.

Slika 4. Uprava Udruge pomorskih strojara – Split, 2. ožujka 1999.
Slijeva stoje: N. Dadić, I. Treselj, T. Gvozdanović, V. Brajčić, J. Kašić, I. Jelača
I. Werner, D. Meštrović, Z. Vlajčević, Z. Kaliterna, D. Tudić, B. Abramov, Ž. Šošo, M. Oršulić i D. Šošo
Slijeva sjede: B. Matošić, Z. Duplančić, G. Krstulović, O. Magazinović i M. Paro
Na slici nedostaju: V. Batinica, M. Bakotić, R. Božić, I. Lerotić, A. Mrvica i Z. Rabadan

Slika 5. U Splitu, 7. prosinca 1999.
Slijeva u gornjem redu: A. Mrvica i Ž. Šošo
Slijeva u srednjem redu: V. Brajčić, M. Bakotić, G. Krstulović i N. Dadić
Slijeva u donjem redu: B. Abramov i B. Matošić

Slika 6. Grupa entuzijasta Udruge pomorskih strojara – Split na domjenku „užežin” blagdana Sv. Nikole, 5. prosinca 2000. u restoranu „Re di Mare”, Spinut.

*Slijeva nadesno stoje: Veljko Brajčić, Zlatko Bilić, Frane Dropulić – Miće i Gordan Krstulović
Slijeva nadesno sjede: Žarko Šošo, Nikola Dadić, Boris Abramov i Lavoslav Burić*

Slika 7. Članovi Izvršnog i Nadzornog odbora te Suda časti UPSS-a izabrani na godišnjoj izbornoj skupštini 4. prosinca 2001. Prva sjednica IO-a 18. prosinca 2001. u vijećnici tvrtke „PLOVPUT” Split.

*Slijeva nadesno stoje: N. Dadić, I. Jelača, T. Gvozdanović, B. Abramov, M. Bakotić, L. Burić, Z. Duplančić, V. Lelanović, I. Trumbić, S. Trumbić, F. Perišić i N. Berković
Slijeva nadesno sjede: I. Treselj, V. Brajčić, G. Krstulović i I. Werner
Nisu prisutni: B. Berlan, Ž. Šošo, A. Mrvica, A. Petković i N. Radovniković*

*Slika 8. Izvršni i Nadzorni odbor te Sud časti Udruge pomorskih strojara – Split, 3. prosinca 2004.
Slijeva nadesno stoje: Z. Bilić, A. Petković, T. Gvozdanić, Z. Vlačević, V. Lelanović, I. Krolo,
T. Tomić, I. Treselj, M. Bakotić, N. Radovniković, B. Seljanovski, V. Brajčić i B. Berlan
Slijeva nadesno sjede: L. Burić, I. Jelača, Ž. Šošo, S. Trumbić, G. Krstulović, B. Abramov, i
I. Trumbić
Na slici nedostaju: N. Berković, A. Mrvica, M. Oršulić i Z. Duplančić*

*Slika 9. Članovi Izvršnog i Nadzornog odbora te Suda časti UPSS-a za razdoblje 2005. – 2007.
Slijeva nadesno stoje: I. Trumbić, T. Tomić, V. Brajčić, A. Petković, V. Lelanović, Z. Bilić, G. Krstulović,
B. Abramov, Z. Vlačević, B. Berlan, S. Trumbić, N. Radovniković, I. Krolo, S. Dvornik i J. Dvornik*

Slika 10. Izvršni i Nadzorni odbor te Sud časti Udruge pomorskih strojara – Split, 3. prosinca 2009.

Slijeva nadesno stoje: T. Batinić, I. Jelača, T. Gvozdanović, A. Petković, S. Dvornik, T. Tomić, J. Dvornik, B. Berlan, D. Sindik i Z. Bilić

Slijeva nadesno sjede: L. Burić, B. Abramov, V. Brajčić, G. Krstulović, I. Krolo, R. Matić i V. Lelanović

Na slici nedostaju: T. Gazde, I. Komar, F. Martinić, A. Mrvica, M. Oršulić, M. Paro, N. Radovniković, Z. Vlačević, D. Vukojević, Č. Mršić, S. Trumbić i I. Trumbić

Slika 11. Članovi Izvršnog i Nadzornog odbora UPSS-a za razdoblje 2021. – 2025. u Splitu na FESB-u 15. prosinca 2021.

Slijeva nadesno stoje: Duje Čubelić, Dinko Poduje, Tihan Konda, Toma Gvozdanović, Gordan Krstulović, Ante Silić, Frane Martinić, Ante Petković, Ivica Jelača, Ivan Krolo, Neven Radovniković i Frano Perišić

UDRUGA POMORSKIH STROJARA

SPLIT

1933. – 2023.

Ove godine naša Udruga s ponosom slavi 90 godina neprekinutog postojanja i djelovanja. Donosimo kratki prikaz razvoja i djelovanja Udruge tijekom proteklih 90 godina, s naročitim osvrtom na profil Udruge i njene zadaće i ciljeve.

Još početkom ovoga stoljeća, Split se počeo razvijati u važno pomorsko, brodograđevno, industrijsko i lučko središte. Takva situacija potiče razvoj pomorskih brodarskih društava, kao i razvoj odgovarajućih pomorskih škola i učilišta. Stoga je Split tijekom vremena postao istinski „rasadnik” vrsnih i pouzdanih pomorskih strojara koje su brodarska društva, diljem naše obale, a i šire, veoma rado zapošljavala, a lako su nalazili posla i na kopnu u srodnim industrijskim i pomorskim uslužnim djelatnostima.

Davne 1933. (točnije 5. siječnja 1933.), grupa mladih naprednih školovanih pomorskih strojara koji su završili strojarski odsjek osnovan pri Državnoj tehničkoj školi 1925. u Splitu, uz pomoć starijih kolega, nastojeći zaštititi i nadajući se boljitku te još uvijek mlade struke u pomorstvu, osnivaju *Udrugu časnika trgovačke mornarice Jugoslavije – Split*. Prvi predsjednik udruge bio je g. Petar Boschi. Udruga se bavila problemima u vezi s pravima pomorskih strojara i zaštitom digniteta struke, načinom školovanja i polaganja stručnih ispita. Udruga je također izdavala jednom mjesečno svoj časopis pod nazivom *Glasnik udruženja časnika stroja trgovačke mornarice Jugoslavije*, koji se tiskao u Splitu u tiskari Merkur vlasnika Josipa Radeljaka. Udruga je nastala po uzoru na udruge razvijenih pomorskih zemalja i brojila je oko 500 veoma aktivnih članova od kojih su mnogi ostavili svoje živote po raznim morima i oceanima, ploveći u vojnim i civilnim savezničkim konvojima za vrijeme II. svjetskog rata. Godine 1939. uspjeli su sklopiti, da bi zaštitili svoje članove, Kolektivni ugovor s tadašnjim brodovlasnicima, kojih je nažalost tada bilo puno više nego danas. Udruga je uspješno djelovala sve do 1941. štiteći interese i dignitet struke kada se plodonosni rad ugasio zbog početka rata i okupacije. U međuvremenu je prestao izlaziti i glasnik Udruge koji je izlazio jednom mjesečno u ukupnom broju od 48 izdanja. Za vrijeme II. svjetskog rata, članovi Udruge bili su nositelji rada Kluba pomoraca koji se osnovao u New Yorku, a želja im je bila da poslije rata ožive život u bivšoj Jugoslaviji. Tako se osniva Klub pomoraca 1950. u Rijeci. Nakon rata, članovi Udruge djelovali su i prenosili svoje znanje te bili veoma cijenjeni kao stručnjaci u pomorskim institucijama i poduzećima.

Nakon II. svjetskog rata u Rijeci je sva pomorska privreda bila usredotočena na jednom mjestu, pod nadzorom *Generalne direkcije trgovačke mornarice* koja je također bila smještena u Rijeci. U tom gradu osnovana su sva veća brodarska poduzeća. Tako je, stjecajem okolnosti, većina pomorskih strojara iz Splita bila zaposlena u riječkim poduzećima, bilo kao pomorci na brodovima, bilo u upravama tih poduzeća i drugih pomorskih ustanova.

Prošlo je dosta vremena prije nego što su se pomorski strojari ponovno stali udruživati. Na poticaj grupe uglednih strojara, u Rijeci se dana 25. studenog, 1966. osniva *Udruženje pomorskih strojara S. R. H. – Rijeka*. Za svoga prvoga predsjednika izabrali su poznatog

pomorskog strojara Antona Jelića. Ova udruga iz Rijeke naglo razvija svoje djelovanje, okupljajući pomorske strojare iz svih pomorskih centara duž istočnog dijela jadranske obale. Nakon omasovljenja članstva, uviđa se potreba za osnivanjem podružnica ove udruge i u ostalim jadranskim gradovima.

Slika 12. Žarko Šošo

Uvidjevši potrebu, a uz pomoć kolega iz Rijeke, u Splitu g. Žarko Šošo okuplja grupu pomorskih strojara koja osniva Inicijativni odbor za osnivanje splitske podružnice u sastavu: Žarko Šošo – predsjednik odbora, zatim članovi Pavo Babarović, Dražen Ljubetić, Oskar Magazinović, Mate Sablić, Petar Trumbić i Nikola Vukša, sve pomorski strojari I. klase.

Ovaj odbor organizira Osnivačku skupštinu splitske podružnice *Udruženja pomorskih strojara S. R. H. – Rijeka*, koja je održana u Splitu dana 19. ožujka 1969. Skupštini je prisustvovalo 27 pomorskih strojara koji su izabrali za tajnika podružnice Davora Razmilića, dipl. ing., pom. str. I. kl. te Upravni odbor od 7 članova. Dana 1. travnja 1969. djelovanje podružnice odobreno je od strane SUP-a Split.

Podružnica uspješno djeluje sve do 19. srpnja 1975. kada dolazi do transformacije udruge u Rijeci. Naime, na izvanrednoj skupštini *Udruženja pomorskih strojara SRH – Rijeka*, donesena je odluka o ukidanju dotadašnjeg oblika udruživanja i odluka o osnivanju *Udruženja pomorskih strojara SFRJ – Rijeka*.

Nakon pretvorbe udruge u Rijeci, pristupa se pretvorbi i ostalih podružnica u samostalne udruge. Članovi već sada bivše podružnice u Splitu organizirano ostaju u kontaktu i na okupu te užurbano rade na osnivanju samostalnog udruženja u Splitu.

Dana 10. ožujka 1976. u Lučkoj kapetaniji u Splitu sastalo se 16 pomorskih strojara, i to: N. Dadić, A. Barčot, F. Dropulić, M. Duilo, A. Čulić, M. Grgić, L. Kromić, A. Kurtović, M. Kvarantan, B. Ozretić, M. Pašić, A. Pažanin, I. Pažanin, A. Pleština, J. Radan, i D. Stipčić. Oni su u svrhu osnivanja samostalnog udruženja imenovali Inicijativni odbor u sastavu: N. Dadić – predsjednik te članovi D. Stipčić, B. Ozretić, A. Pažanin i D. Razmilić. Odbor je imao zadatak pripremiti održavanje Osnivačke skupštine.

Dana 26. travnja 1976. u 17 sati u velikoj dvorani *Jadroslobodne – Split*, Obala kneza Branimira 16, održana je Osnivačka skupština kojoj su nazočila 33 pomorska strojara. Za prvoga predsjednika izabran je Nikola Dadić, pom. str. I. kl.

Nikola Dadić je u ime dotadašnjeg tajnika podružnice i u ime Inicijativnog odbora održao uvodnu riječ, koju navodimo u cijelosti:

„Dragi gosti i pomorski strojari! Dopala me ugodna dužnost da u ime Inicijativnog odbora otvorim ovu osnivačku skupštinu. Pozdravljam sve prisutne pomorske strojare, kao i one koji

u ovom momentu plove svim morima svijeta i nisu u mogućnosti prisustvovati ovoj skupštini. Pozdravljam drage uzvanike i predstavnika Udruženja pomorskih strojara iz Rijeke Milorada Gotiera, koji su nam davali podstreka da osnujemo ovo naše udruženje. Naročito mi je drago što među vama vidim veći broj naših starijih kolega pomorskih strojara, a među njima i doajena pomorskih strojara, barba Peru Šakića, kojeg posebno pozdravljam. Sada bih Vas želio u kratkim crtama upoznati kako je došlo do ove osnivačke skupštine.

Prvo osnivanje Udruženja pomorskih strojara S. R. H. izvršeno je u Rijeci, dana 25. studenog, 1966. Uz pomoć kolega iz Rijeke, dana 19. ožujka, 1969. u Splitu je osnovana podružnica tog udruženja.

Slika 13. Nikola Dadić

Ustavnim amandmanima zahvaćena je i reorganizacija oblika udruživanja, tako da svi pomorski centri imaju svoje samostalno udruženje. Na temelju toga, utemeljeno je Udruženje pomorskih strojara SFRJ – Rijeka. Dopisom od 30. lipnja 1975. od udruženja iz Rijeke obaviješteni smo da zakonski prestaje rad Podružnice Split i ukazuje nam se na potrebu da osnujemo Udruženje pomorskih strojara – Split. Dana 10. ožujka 1976. u Lučkoj kapetaniji Split sastala se grupa od 16 pomorskih strojara i izabrala Inicijativni odbor, koji je pripremio ovu skupštinu.

Eto, mi se večeras nalazimo pred osnivanjem samostalnog Udruženja pomorskih strojara – Split i pred ovu skupštinu se stavlja prijedlog da se ono i osnuje. Na kraju želim uspješan rad skupštine, a Vama prisutnima da nas podržite i uključite se u rad udruženja. Predlažem radno predsjedništvo u sastavu: Petar Šakić, Milorad Gotier, Ante Kalinić – Pope, Oskar Magazinović i Žarko Šošo. Za doživotnog počasnog predsjednika predlažem Petra Šakića.”

Prijedlog je oduševljeno pozdravljen i prihvaćen. Nakon što je jednoglasno odlučeno da se osniva samostalno udruženje i za predsjednika je izabran N. Dadić, a za tajnika M. Pogorelić, izabrana su i tijela udruženja. U Izvršni odbor izabrani su M. Duilo, D. Ljubetić, A. Kalinić, J. Koščina, M. Kvarantan, B. Nižetić, M. Pogorelić D. Razmilić, M. Roje, i B. Tomić. U Nadzorni odbor izabrani su J. Barić, J. Katunarić i P. Trumbić. U Sud časti ušli su Š. Koceić, B. Ozretić, i S. Zagorac. Sjedište udruženja određeno je kod poduzeća Brodospas – Split, Obala Lazareta 1. Dana 14. svibnja 1976. odobreno je djelovanje udruženja i upis u Registar udruženja građana.

Slika 14. Branko Ozretić

U desetogodišnjem razdoblju od 1976. do 1986. udruženje je naročito bilo aktivno u organizaciji svojih primarnih aktivnosti, kao što su redovito organiziranje godišnjih i izbornih skupština, suradnja s pomorskim školstvom, upisivanje novih članova, izdavanje članskih iskaznica, organiziranje stručnih predavanja te druge aktivnosti.

U spomenutom razdoblju, dužnost predsjednika udruženja obnašali su Nikola Dadić u dva navrata i Branko Ozretić u jednom mandatu. Tajnici su bili Martin Pogorelić i Ivan Werner, a blagajnici Bruno Matošić i Zvonko Vlačević, svi pomorski strojari I. klase.

Dana 17. prosinca 1985. na izornoj skupštini izabrano je novo rukovodstvo udruženja. Na prvoj sjednici Izvršnog odbora, za novoga predsjednika udruženja izabran je Gordan Krstulović, za potpredsjednike Ivica Jelača i Ivo Matijević, za tajnika Ivan Werner, a za blagajnika Zvonko Vlačević, svi također pomorski strojari I. klase.

Slika 15. Gordan Krstulović

Dana 9. siječnja 1986. na temelju zakonskih odredbi, udruženje provodi izmjenu u statutu i preregistraciju, pa i dalje nastavlja uspješno djelovanje s već prije spomenutim aktivnostima. Započinje se s izdavanjem biltena *Ukorak s vremenom*, izdavanjem znački, organiziranjem tečajeva za ispite zvanja pomorski strojar i pomorski strojar I. klase te nastoji s Udruženjem pomorskih strojara Rijeka reaktivirati udruženja u M. Lošinju, Zadru i Dubrovniku. Daje se poticaj i pomaže u organizaciji izdavanja stručnih knjiga svojih članova. Pravovremeno se upozorava pomorsko školstvo u Splitu na zahtjeve Međunarodne pomorske organizacije (IMO) pri primjeni STCW konvencije.

Godine 1997. dolazi do izmjena zakonskih odredaba o udruženjima građana. Zbog toga je u Splitu dana 11. prosinca 1997. održana izvanredna godišnja skupština u velikoj dvorani tvrtke Jadroplov – Split. Na toj skupštini donesena je odluka o izmjeni naziva udruženja u Udruga pomorskih strojara – Split te je usklađen statut Udruge prema zakonskim izmjenama. Podnesena je zamolba za preregistraciju i izabrana su upravna tijela Udruge. Za predsjednika Udruge po treći je put izabran Gordan Krstulović, dipl. ing., pom. str. I. kl., a za tajnika Nikola Dadić, ing., pom. str. I. kl. Za rizničara je izabran Zvonimir Vlajčević, ing., pom. str. I. kl. U Izvršni odbor izabrani su Mladen Paro – predsjednik, Veljko Brajčić – dopredsjednik te članovi Marko Bakotić, Vicko Batinica, Branko Belan, Ratko Božić, Nikola Dadić, Ivica Jelača, Toma Gvozdanović, Zdravko Kaliterna, Dobroslav Meštrović, Ante Mrvica, dr. sc. Marijo Oršulić, Žarko Šošo, Drago Šošo, Drago Tudić, Igor Treselj, Zvonimir Vlajčević i Ivan Werner. Naknadno je 8. siječnja 1999. u Izvršni odbor kooptiran i Boris Abramov. Većina su članova odbora pomorski strojar I. klase. U Nadzorni odbor izabrani su Zoran Duplančić, Jovan Kašić, i Ivan Lerotić, svi pomorski strojar I. klase. U Sud časti izabrani su Bruno Matošić, Oskar Magazinović i Zvonko Rabadan, svi pomorski strojar I. klase.

Od svog osnutka pa do danas, protok članova kroz Udrugu bio je kako slijedi:

- 875 redovna člana,
- 10 zaslužnih članova,
- 33 podupirućih tvrtki i ustanova,
- 48 podupirućih članova,
- 21 počasni član.

Udruga je svojevremeno izvršila reviziju članstva putem odaslanih upitnika svim članovima jer je bilo dosta članova koji i po deset godina nisu plaćali članarinu niti se odazivali na pozive. Godinu dana nakon toga utvrđeno je da aktivno članstvo broji 240 članova. Sjedište i tajništvo Udruge nalazi se u prostorijama broderske tvrtke *Jadroplov* iz Splita na adresi Dražanac 3A. Imamo i svoje stranice na internetu na adresi: <http://www.upss.hr>, a adresa

Slika 16. Ivan Werner

e-pošte je: pstr.split@gmail.com

Najveća poteškoća i prepreka normalnom djelovanju Udruge bila je nedostatak prostora u kojem bi Udruga imala ured, odnosno tajništvo, i u kojem bi držala arhivu te organizirala stručnu knjižnicu, primala članove i održavala kraće sastanke. Nema kamena koji u ovih 54 godina nismo prevrnuli ne bismo li priskrbili kakve prostorije, ali nažalost bez uspjeha.

Tadašnja, a u dobroj mjeri i današnja lokalna uprava i gradske vlasti, nisu na našu veliku žalost pokazali nimalo sluha za naše potrebe i nisu nam pomogli. Ovo se odnosi i na mnoge druge faktore u gradu. Izgleda da je sve drugo bilo važnije od činjenice da je Split u prvom redu pomorski grad i da treba sve učiniti da takav i ostane. Mnogi su, u tom smislu, na riječima bili prilično glasni, međutim kada je trebalo konkretno poduprijeti neku inicijativu ili aktivnost kao što je naša, tada od takvih ni riječi.

Od 1999. godine dobili smo na raspolaganje svoj ured na adresi Dražanac 3A zahvaljujući tvrtki Jadroplov, koja nam ga je ustupila na korištenje. Možda je to i simbolika, naime trebalo nam je trideset godina da to ostvarimo i da dobijemo na raspolaganje jedan uredski prostor, bez kojeg nijedno udruženje ne može normalno

Slika 17. Zvonimir Vlajčević

funkcionirati, međutim, mi smo bili uporni i uspjeli smo. I ovim putem srdačno zahvaljujemo tadašnjoj, a i sadašnjoj upravi Jadroplova, na razumijevanju i podršci. Svoju arhivu Udruga je držala i u uredima Brodospasa i Plovputa, dok je nismo prebacili na današnju adresu. Upravama tih dviju tvrtki također od srca zahvaljujemo na ovim vrijednim uslugama.

Nekada je u Splitu djelovao *Klub pomoraca* s vlastitim prostorijama, vis-a-vis bivšeg hotela Ambasador, a kako je naša Udruga bila kolektivni član tog kluba, neko je vrijeme djelovala koristeći prostorije kluba za držanje arhive, za poštansku adresu i za održavanje sastanaka. Ta je kooperacija prilično dugo dosta dobro djelovala, zahvaljujući tadašnjim članovima uprave kluba. Međutim, kasnije nekim samovoljnim članovima kluba koji su počeli uzurpirati prostore kluba u svrhu komercijalizacije, naše aktivnosti i prisustvo u klubu počele su sve više smetati. Uslijed takve situacije, na našu veliku žalost, morali smo se zbog njihove bahatosti i netrpeljivosti, odlučiti da napustimo prostore kluba, pa smo arhivu opet vratili u urede Brodospasa i Plovputa. Tako je Klub pomoraca bio prepušten grupici samovoljnika, koji su klub pretvorili u obični ugostiteljski objekt i privatni klub, a ne u sastajalište i utočište pomoraca, kako je originalno zamišljeno. U svrhu oživljavanja kluba i pripadajućih aktivnosti čak je jednom, pred Domovinski rat, bio upriličen i sastanak u hotelu Marjan na kojem su osim predstavnika kluba bili prisutni i predstavnici Sindikata pomoraca, Udruge pomorskih strojara – Split i kapelan Katoličkog kluba pomoraca Stella Maris, gdje se raspravljalo o svim ovim stvarima, ali i taj pokušaj, na žalost pomorske javnosti grada, u konačnici nije dao nikakve rezultate.

*Slika 18. Nakon sjednice u Klubu pomoraca,
slijeva nadesno sjede: Ante Kalinić – Pope, Martin Pogorelić, Branko Ozretić, Rozario Dunatov,
slijeva nadesno stoje: Stanko Šegvić, Petar Šimić, Nikola Dadić i Vuk Vučić,
u pozadini stoje: Oskar Magazinović i Enrike Roki*

Zanimljivo je spomenuti da su svojevremeno postojali grandiozni projekti i zamisli za lokaciju i gradnju Kluba pomoraca. Jedan od prijedloga bio je da se klub izgradi na lokaciji bivšega doma veslačkog kluba Gusar na Matejuški. Drugi je projekt bio u organizaciji tadašnjega poduzeća Jadranska slobodna plovidba – Split, i to da se klub smjesti u cijelom prizemlju i katu nove zgrade na Obali kneza Branimira, gdje je bila prodavaonica namještaja Slovenijales. Za taj projekt bili su izrađeni i nacrti, ali ideja se nije ostvarila, vjerojatno iz financijskih razloga.

Djelovanje naše Udruge prvenstveno je bilo i jest usmjereno na unaprjeđenje stručnog obrazovanja u skladu s napretkom u razvoju brodova i njihovih strojnih pogona te drugim zahtjevima koje međunarodna pomorska zajednica danas postavlja pred rukovatelje strojnih pogona, a isto tako je usmjereno na afirmaciju broskog strojarstva kao struke. U tu svrhu, Udruga surađuje sa srednjom Pomorskom školom u Splitu, Pomorskim fakultetom u Splitu, Pomorskim fakultetom u Rijeci, Pomorskim odsjekom Sveučilišta u Zadru, Pomorskim odjelom Sveučilišta u Dubrovniku, brodogradilištima, industrijom, pomorsko-brodarskim društvima, pomorskim ustanovama, pomorskim agencijama za ukrcaj pomoraca, Hrvatskim registrom brodova, Sindikatom pomoraca Hrvatske i drugim faktorima u gradu značajnima za pomorstvo i pomorsko gospodarstvo, a sve u namjeri da se iznađu najbolja rješenja za sva problematična pitanja koja se javljaju u toj sferi interesa.

Udruga obavlja razne poslove, zadatke i ciljeve među kojima su najvažniji:

- organizacijsko povezivanje pomorskih strojara trgovačke mornarice Hrvatske putem učlanjivanja,
- unaprjeđivanje broskog strojarstva kao i pomorstva uopće, kako na nacionalnom, tako i na međunarodnom planu,
- stručno i znanstveno uzdizanje pomorskih strojara u pomorstvu, pomorskom gospodarstvu i znanstvenim ustanovama,
- sudjelovanje, suradnja i doprinos u rješavanju stručnih, tehničkih i bilo kojih drugih problema u pomorskom strojarstvu i njegovoj praktičnoj primjeni,
- sudjelovanje u stručnoj organizaciji školstva i studija za pomorske strojare,
- sudjelovanje u pripremi nacрта i propisa iz domene pomorstva,
- povezivanje i suradnja s drugim organizacijama istog ili sličnog djelovanja, bilo na nacionalnom ili međunarodnom planu,
- poticanje strukovne izdavačke djelatnosti putem stručne i druge podrške našim članovima u izdavanju stručnih radova i knjiga, ili putem publikacije u našem časopisu „Ukorak s vremenom”,
- nabava stručnih knjiga i časopisa te držanje knjižnice za potrebe članova Udruge,
- prisustvo naših predstavnika u komisijama za polaganje stručnih ispita pri Lučkoj kapetaniji Split i pri Lučkoj kapetaniji Šibenik te praćenje razine i kakvoće obrazovanja naših pomoraca,
- unaprjeđivanje zaštite okoline i ekologije mora,
- organizacija društvenog života pomoraca i članova Udruge.

U pogledu izdavanja časopisa, odnosno glasnika Udruge pod nazivom „Ukorak s vremenom”, do danas je izašlo 68 brojeva.

U pripremi je i jubilarni dvobroj časopisa „Ukorak s vremenom” broj 69–70, koji bi trebao izaći na dan Svetog Nikole, zaštitnika pomoraca, 6. prosinca 2024. Glasnik je u početku izlazio kao obični šapirografirani bilten te se polako razvijao, a proteklih godina dobio je svoju fizionomiju i formu. U pogledu sadržaja, glasnik je uvijek nastojao biti na visokoj razini stručnosti, a danas je svojim sadržajem dostigao stupanj i izgled pravog, kvalitetnog, stručnog časopisa, koji je svima u pomorskim krugovima postao zanimljiv, a Udruga će i dalje nastojati raditi na poboljšanju kvalitete, naravno, koliko je to u njenim financijskim mogućnostima koje su, usput rečeno, veoma skromne. I ovom prilikom Udruga posebno zahvaljuje svim osobama i tvrtkama koje su nam spremno pomogle oko izdavanja i unaprjeđenja kakvoće ovog časopisa, bilo novčano, bilo savjetovanjima, bilo pisanjem svojih izvrsnih članaka. Potrebna je aktivnost svih članova oko pisanja stručnih članaka za naš časopis. Oni na koje se to odnosi sami će se prepoznati.

*Slika 19. Sjedinica Izvršnog odbora Udruge 29. listopada 1984.
Lujo Kromić, Drago Tudić, Nikola Dadić – predsjednik, Bruno Matošić, Dobroslav Meštrović,
Ivan Werner i Rikard Barić*

Udruga je svojevremeno naročito bila aktivna u organiziranju stručnih predavanja. Predavači su bili eminentni lokalni i strani stručnjaci, a predavanja su bila popraćena projekcijama ili filmom. Ova vrsta predavanja pobudila su veliku zainteresiranost kod našeg članstva, pa su bila i dobro posjećena. Predavanje inženjera Stjepka Gojića „Sporohodni dizel-motori s dugim stapajem” bilo je toliko dobro prihvaćeno da je Udruga isto umnožila u 200 primjeraka i podijelila zainteresiranim osobama, tvrtkama i ustanovama te našem članstvu. Na kraju ove publikacije predstavljen je popis svih predavanja koja su održana i organizirana od strane naše Udruge. Osim ovih predavanja, naše je članstvo prisustvovalo i nekim drugim stručnim predavanjima koja nisu bila organizirana od strane naše Udruge, ali je članstvo o tome bilo unaprijed obaviješteno i pozvano. Među takvim predavanjima ističemo prikaz tvrtke Alfa-Laval o centralnom strojnom rashladnom sustavu, o rashladniku pločastoga tipa za centralno hlađenje svih brodskih strojeva te o najnovijoj generaciji automatskih separatora teškog goriva iste tvrtke. Također, neki članovi Udruge u travnju 1998. prisustvovali su trenažnom tečaju tvrtke MAN B&W koji se održavao u Dubrovniku. Atraktivno predavanje bilo je održano i u ljeto 1999. u DIT-u Split. Tvrtka MAN B&W održala je simpozij MAN-CROATIA gdje su prikazana najnovija dostignuća u gradnji velikih brodskih dizel-motora, kompletnih agregata za el. energiju, novosti u razvoju i izradi brodskih vijaka te kompjuterski program za kontrolu i praćenje brodskih, dizel-motora i njihov odabir. Zahvaljujemo Brodosplitu što su nas pozvali na taj simpozij, jedino je šteta što je broj uzvanika bio ograničen, pa nismo mogli dovesti više članova. Vrijedno je napomenuti da je svojevremeno (1. travnja 1988.) u Rijeci bilo održano savjetovanje na temu „Čovjek na brodu”. To je bilo prvo jugoslavensko savjetovanje o uvjetima života i rada pomoraca. Prisutno je bilo 90 sudionika, stručnjaka i znanstvenika svih profila.

Slika 20. Bruno Matošić

U svojstvu delegata na savjetovanju sudjelovao je g. Bruno Matošić, jedan od najstarijih članova naše Udruge. Tom prigodom obratio se tom eminentnom skupu s nekoliko riječi, opisavši kako su se brodstrojari koji su počeli izlaziti iz klupa Srednje tehničke škole u Splitu nakon osnivanja brodstrojarskog odsjeka morali boriti protiv okoštalog mentaliteta tadašnjih zapovjednih struktura na brodovima, koji nisu htjeli prihvatiti činjenicu da je došlo vrijeme kada brodske strojari moraju biti adekvatno školovani kako bi se mogli nositi s novom tehnologijom ugrađenom na brodovima.

Udruga je u svojoj organizaciji do danas dva puta izdala članske iskaznice te podijelila značke, privjeske, naljepnice i zastavice. Od ukupno 700 izrađenih značaka Udruge napravljeno je 6 punih zlatnih, 20 prešanih zlatnih, 300 Ms pozlaćenih značaka, a ostatak su bile Ms značke. Šest punih zlatnih značaka dodijeljeno je istaknutim članovima uprave, od kojih jedna posmrtno rodbini pok. Branka Ozrečića. Godine 1998. i 1999. Udruga izdaje i svoj zidni i džepni kalendar. Sve se to dostavljalo na kućnu adresu i bilo je besplatno. Članstvu se također dostavljao na kućnu adresu i glasnik koji je isto tako besplatan. Isti se glasnik besplatno dostavljao do 2017. na više od 200 adresa raznih pomorskih tvrtki i ustanova, škola, vladinih ustanova, brodogradilišta, tvornica strojeva, instituta itd., ukratko svima onima kojima je napredak pomorstva i broskog strojarstva zajednički nazivnik i interes.

Slika 21. Značke u arhivi Udruge pomorskih strojara – Split

Udruga je 1991. poklonila novoizrađeni *Dnevnik stroja* tadašnjem Republičkom hidrografskom institutu – Split. Autor je tog Dnevnika stroja današnji tajnik Udruge Nikola Dadić. Ministarstvo pomorstva Republike Hrvatske odobrilo je tiskanje ovog Dnevnika stroja (ISBN 86-7033-006-7) i svojim dopisom označenim oznakom ur. br. 530-02-92-1 od 15. lipnja 1992. preporučilo „svima” upotrebu ovog Dnevnika stroja kao službenog dokumenta na

brodovima trgovačke mornarice Republike Hrvatske. Ovaj Dnevnik stroja u svom se izvornom obliku isključivo upotrebljavao na našim brodovima.

Udruga je naročito zainteresirana za unaprjeđenje i poboljšanje obrazovanja pomorskih strojara, s obzirom na sve veći opseg znanja koje je potrebno da bi se ovladalo tehnologijom koja se danas ugrađuje na brodove te sve veću zahtjevnost međunarodnih organizacija u kontroli kakvoće obrazovanja pomoraca.

*Slika 22. Novoizabrana uprava „Udruženja pomorskih strojara – Split”
nakon sastanka u prostorijama „Brodospasa”, 6. siječnja 1986. slijeva nadesno:
čuče – Ivica Jelača, Ivo Matijević, Bruno Matošić, Jovan Kašić, Žarko Šošo, Zvonko Rabadan
i Zoran Jozić,
stoje u prvom redu – Dobroslav Meštrović, Lujo Kromić, Miljenko Duilo, Zvonko Vlačević
i Zdravko Kaliterna,
stoje u drugom redu – Ivan Werner, Gordan Krstulović – novoizabrani predsjednik, Miloš Pašić
i Drago Tudić,
u pozadini stoje – Branko Ozretić i Nikola Dadić*

Tako je na našu inicijativu dana 17. studenog 1998. u prostorijama Brodospasa održana rasprava *O školovanju pomorskih strojara u Splitu i primjeni STCW konvencije*, u prisustvu stručnjaka iz svih relevantnih područja u vezi s obrazovanjem. Na toj su se raspravi jasno definirali neki pojmovi i ukazalo se na neke potrebne mjere.

Dana 4. lipnja 1999. ponovo je, na inicijativu i u organizaciji Udruge, održan sastanak i rasprava na istu temu. Sastanku u vijećnici splitskog Plovputa je osim g. Gordana Krstulovića, predsjednika Udruge i nekoliko članova Izvršnog odbora, prisustvovao i pomoćnik Ministra znanosti i tehnologije g. Ivica Mandić te g. Željko Kiperaš, savjetnik za primjenu STCW konvencije pri Ministarstvu pomorstva prometa i veza, zatim g. Boris Anzulović, rektor Veleučilišta u Splitu, g. Drago Pavić, dekan Visoke pomorske škole u Splitu, g. Ranko Avelini, ravnatelj Pomorske škole u Splitu, g. Nikša Giovanelli, *Jadroplov – Split*, g. Ante Čulić, direktor Plovputa – Split, g. Vicko Batinica, direktor Brodospasa – Split, kao i drugi. Nakon dugotrajnog i ponekad žustrog raspravljanja, odlučeno je da se učini sve, prema mogućnostima sudionika, da se Pomorska škola i Visoka pomorska škola u Splitu osposobe i opreme kako bi zadovoljile zahtjevima *Međunarodne pomorske organizacije* (IMO) u vezi s primjenom STCW konvencije. Nažalost, moramo utvrditi kako i ovaj put predstavnici grada i Županije, iako pozvani, nisu došli na ovaj sastanak niti su smatrali potrebnim da opravdaju svoj izostanak, što zorno pokazuje njihovu zainteresiranost za ovakve teme.

Ovakve će se rasprave i dalje održavati i organizirati kada bude potrebno, sve dok se sve poteškoće ne riješe na najbolji mogući način.

Na poticaj Udruge te njeno učešće i podršku, tiskano je i treće upotpunjeno i recenzirano izdanje knjige g. Velimira Ozretića *Brodski pomoćni strojevi i uređaji*. Udruga je također 1998. pomogla u izdavanju školskog udžbenika autora g. Ante Pažanina pod naslovom *Brodski motori*, šesto dopunjeno i ispravljeno izdanje, kao i knjige prof. dr. sc. Marija Oršulića pod naslovom *Primijenjena mehanika – statika* koja je izdana 1999., a izdavač je Visoka pomorska škola u Splitu. Sva su tri autora članovi naše Udruge.

U pogledu ostalih aktivnosti, kao primjer navodimo prisustvo našeg predstavnika g. Borisa Abramova na II. kongresu sindikata pomoraca Hrvatske koji je održan od 5. do 7. svibnja 1999. u Hvaru. Naš je predstavnik toplo pozdravio sudionike II. kongresa sindikata pomoraca i zaželio im daljnji uspješni rad na zaštiti prava hrvatskih pomoraca. Na kongresu se, između ostalih tema, raspravljalo i o školovanju pomoraca, primjeni STCW konvencije i novom sustavu ovlašćivanja časnika i članova posada i to vrlo iscrpno, pa se tako pokazalo da i sindikat i Udrugu zanimaju iste teme kada se radi o obrazovanju pomoraca.

Udruga se financira iz članarina i dobrovoljnih priloga redovnih i podupirućih članova te donacija podupirućih tvrtki i ustanova. Srdačno zahvaljujemo svima onima koji su nam uviđajno omogućili da u njihovim prostorijama obavljamo svoje aktivnosti svih ovih godina i koji su nam financijski ili na druge načine priskočili u pomoć kada je to zatrebalo.

Udruga pomorskih strojara – Split ima tri vrste članova: redovne, podupiruće i počasne članove. Redovni članovi mogu postati pomorski strojari bilo koje kategorije. Iznimno, Upravni odbor na prijedlog predsjednika Udruge može odobriti prijam u redovno članstvo i onih istaknutih fizičkih osoba u pomorstvu koji nemaju časnička ovlaštenja, ali imaju odgovarajuću školsku spremu strojarskog ili elektrotehničkog smjera i izrazile su spremnost da budu redovni članovi. Podupirućeg i počasnog člana predlaže predsjednik Udruge na temelju zasluga u radu Udruge ili pak kao zaslužnoga za područje pomorstva i posebno školstva.

Trenutačno naše redovno članstvo broji preko 400 članova. Odluka i proglašenje počasnog i zaslužnog člana objavljuju se na skupštini u što svečanijoj atmosferi.

Slika 23. Druženje u tajništvu nakon podjele zlatnih značaka udruge.
Na slici su: M. Paro, N. Giovanelli, S. Goić, Ž Šošo, i G. Krstulović

Zanimljivo je spomenuti da je Oskar Magazinović prije II. svjetskog rata bio član uprave *Udruženja časnika stroja trgovačke mornarice – Split*. Tijekom rata plovio je u savezničkim konvojima i bio član uprave *Kluba pomoraca* u New Yorku. Bavio se i književnom djelatnošću. Prvu svoju knjigu *Alluring waves* (Zamamni valovi) objavio je 1944. u Pittsburghu (SAD) na engleskom jeziku. Nakon rata, bio je utemeljitelj i glavni urednik časopisa *Pomorstvo*, a objavio je i svoju najpoznatiju knjigu *Velebit u plamenu*. To je potresna priča bazirana na stvarnim događajima o stradanjima parobroda *Velebit* i njegove posade, koji je za vrijeme II. svjetskog rata torpediran u Indijskom oceanu.

Slika 24. Osnivačka skupština Saveza u Splitu 3. ožujka 1988.
I. Werner, B. Grković, A. Pažanin, A. Grandis, D. Tudić, N. Dadić, B. Cuculić, I. Surić,
J. Muškardin, G. Krstulović i B. Ozretić

UDRUGA POMORSKIH STROJARA - SPLIT

Zaslužni članovi:

1. Boris Abramov, pomorski strojar I. klase (preminuo 25. svibnja 2021.)
2. Zlatko Bilić, pomorski strojar I. klase
3. Nikola Dadić, pomorski strojar I. klase (preminuo 12. srpnja 2017.)
4. Ivica Jelača, pomorski strojar I. klase
5. Ivan Krolo, pomorski strojar I. klase
6. Vjekoslav Lelanović, pomorski strojar I. klase (preminuo 27. ožujka 2022.)
7. Gordan Krstulović, pomorski strojar I. klase
8. Žarko Šošo (preminuo 27. siječnja 2005.)
9. Zvonimir Vlajčević (preminuo 27. srpnja 2020.)
10. Ivan Werner – Lala (preminuo 15. ožujka 2004.)

Podupirući članovi:

1. Aleksandar Alunić, dipl. ing. strojarstva
2. Petar Bakotin, dipl. ing. strojarstva (preminuo 3. kolovoza 2020.)
3. Tonko Baković, (preminuo 27. veljače 2007.)
4. dr. sc. Branko Belamarić, dipl. ing. brodogradnje
5. Vice Blagaić, VSS (preminuo 18. listopada 2023.)
6. Vladimir Bužančić, ing. elektroenergetike i elektronike
7. Šime Čulin, brodski strojovođa
8. Sonja Cuculić, domaćica – udova Berislava Cuculića (preminula)
9. Davor Draganja, dipl. ing. strojarstva
10. Marin Ferić, dipl. ing. strojarstva
11. Valter Frakić, dipl. ing. elektrotehnike
12. Paolino Giroto, dipl. ing. strojarstva (preminuo 7. svibnja 2012.)
13. dr. sc. Mirko Grljušić, dipl. ing. strojarstva (preminuo 12. kolovoza 2021.)
14. Ante Gulić, pomorski radiotelegrafist I. klase (preminuo 13. kolovoza 2021.)
15. Zoran Jozić, strojarski tehničar
16. Ivica Kartelo, dipl. ing. elektrotehnike
17. Živoje Krstulović – Opara, dipl. ing. strojarstva
18. Ante Kurtović, brodstrojarski tehničar (preminuo 19. prosinca 2013.)
19. Vinko Kuzmić, pomorski tehničar
20. Lidija Lovrić, dipl. ing. strojarstva (preminula 16. prosinca 2008.)
21. Ljerka Lelanović, supruga pok. Vjekoslava Lelanovića, pom. st. I. klase
22. Marko Martinović, ing. brodogradnje
23. Josip Mamić, ing. strojarstva
24. Dražen Milović, elektrotehničar
25. Ante Mladinić, strojarski tehničar
26. Neven Melvan, pomorski radiotelegrafist I. klase, glavni tajnik SPH-a
27. Igor Merdžo, dipl. ing. elektrotehnike
28. Arsen Musulin, dipl. ing. elektronike (preminuo 10. travnja 2023.)
29. Margita Pavišić, domaćica – udova Mira Pavšića (preminula 13. listopada 2014.)
30. Stjepan Pečur, službenik
31. Ante Pirić, dipl. ing. strojarstva
32. Kristijan Polić, dipl. ing. strojarstva

33. *Mirjana Radanović, nastavnica – udova Zdenka Radanovića*
34. *Joško Rapanić, dipl. ing. strojarstva*
35. *Ante Roje, kap., dipl. ing. pomorskog prometa (preminuo 15. prosinca 2020.)*
36. *Ante Siminiati, strojarski tehničar*
37. *Živko Slavica, dipl. ing. brodogradnje*
38. *Branko Šabašov, dipl. ing. strojarstva (preminuo 17. listopada 2013.)*
39. *Kolja Šantić, dipl. ing. broдостројарства (preminuo 10. travnja 2014.)*
40. *Arsen Šegvić, dipl. ing. strojarstva (preminuo 1. ožujka 2001.)*
41. *Bruno Šegvić, dipl. ing. strojarstva*
42. *Josip Škarić, dipl. ing. brodogradnje (preminuo 8. srpnja 2012.)*
43. *Tomislav Tadinac, dipl. ing. strojarstva (preminuo)*
44. *Željko Tolj, ing. broдостројарства (preminuo)*
45. *Mario Trumbić, ing. broдостројарства*
46. *Igor Vidović, dipl. ing. strojarstva*
47. *Slobodan Žanetić, dipl. ing. strojarstva i dipl. oec.*
48. *Marijan Žuvić, novinar*

Počasni članovi:

1. *Mario Babić, kapetan duge plovidbe*
2. *Igor Belamarić, dipl. ing. brodogradnje (preminuo 15. lipnja 2019.)*
3. *dr. sc. Ivo Dragičević, dipl. ing. strojarstva (preminuo 15. lipnja 1997.)*
4. *dr. sc. Tomislav Đorđević-Balzer, dipl. iur.*
5. *Stjepko Goić, dipl. ing. strojarstva*
6. *Duško Krstulović, mr. oec. (preminuo 4. kolovoza 2022.)*
7. *Jadran Marinković, novinar*
8. *Ivo Mateljan, dipl. oec.*
9. *Velimir Ozretić, dipl. ing. strojarstva (preminuo 19. travnja 2005.)*
10. *Rudolf Radalj, dipl. ing. strojarstva (preminuo 26. ožujka 2004.)*
11. *Damir Roje, dipl. ing. strojarstva*
12. *Milan Sabioncello, dipl. ing. strojarstva (preminuo 2. siječnja 2000.)*
13. *Vid Stipetić, admiral Hrvatske ratne mornarice (preminuo 10. lipnja 2011.)*
14. *Robert Stude, dipl. iur.*
15. *Branko Šabašov, dipl. ing. strojarstva (preminuo 17. listopada 2013.)*
16. *Petar Šakić (preminuo 5. ožujka 1977.)*
17. *dr. sc. Vinko Šakić, dipl. ing. strojarstva (preminuo 1. kolovoza 1993.)*
18. *Arsen Šegvić, dipl. ing. strojarstva (preminuo 1. ožujka 2001.)*
19. *Šime Šegvić, dipl. oec. (preminuo 20. listopada 1986.)*
20. *Bartul Terzić, dipl. iur. (preminuo 2. studenog 2023.)*
21. *Igor Vidović, dipl. ing. strojarstva*

Podupiruće tvrtke i ustanove:

1. *Adria Winch d.o.o. – Split*
2. *Antipiros d.o.o. – Split*
3. *Atlantska plovidba d.d. – Dubrovnik*
4. *Bernhard Schulte Shipmanagement, Centar za posade – Split*
5. *Brodospas d.o.o. – Split*
6. *Brodosplit, Brodogradilište d.o.o. – Split*

7. *Brodotrogir d.d. – Trogir*
8. *Brodsko upravljanje d.o.o. – Split*
9. *Bureau Veritas Croatia d.o.o. – Rijeka*
10. *Castrol Marine Oils Ltd Split office – Split*
11. *Cian d.o.o. – Split*
12. *Cool Company Management d.o.o. – Split (Golar Viking Management d.o.o. – Split)*
13. *Croatia Lloyd Ltd – Zagreb*
14. *Croatia osiguranje d.d. Zagreb – Split*
15. *FESB – Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu – Split*
16. *Global Offshore Engineering d.o.o. – Split*
17. *Globtik Express Agency – Split*
18. *Hrvatski hidrografski institut – Split*
19. *Hrvatski registar brodova – Split*
20. *Jadrolinija – Rijeka*
21. *Jadroplov d.d. – Split*
22. *Krilo Shipping Company d.o.o. – Jesenice*
23. *Lloyd's Register of Shipping Rijeka – Split*
24. *LNG Hrvatska d.o.o. – Zagreb*
25. *Lučka uprava Split – Split*
26. *Navis d.o.o. – Rijeka*
27. *Pasat d.o.o. – Split*
28. *Plovput d.o.o. – Split*
29. *Pomorski fakultet u Splitu – Split*
30. *Rapska plovidba d.d. – Rab*
31. *Splitsko-dalmatinska županija – Split*
32. *Sindikat pomoraca Hrvatske – Rijeka*
33. *Split Ship Management d.o.o. – Split*
34. *Splitska plovidba d.d. – Split*
35. *Pomorska škola u Splitu – Split*
36. *Zorović Maritime Services – Rijeka*

Popis svih dosadašnjih rukovodećih osoba našeg udruženja, a kasnije Udruge, od osnutka do danas. Od 19. ožujka 1969. do 19. srpnja 1975., tajnik splitske podružnice *Udruženja pomorskih strojara SRH – Rijeka* bio je Davor Razmilić, dipl. ing. strojarstva i pomorski strojar I. klase.

Tajnici:

1. **Martin Pogorelić, pomorski strojar I. klase**
od 26. travnja 1976. do 20. travnja 1984.
2. **Ivan Werner, pomorski strojar I. klase**
od 20. travnja 1984. do 11. prosinca 1997.
3. **Nikola Dadić, pomorski strojar I. klase**
od 12. prosinca 1997. do 24. siječnja 2004.
4. **Zlatko Bilić, pomorski strojar I. klase**
od 25. siječnja 2004. do 7. lipnja 2006. i od 10. veljače 2016. do 22. studenog 2017.
5. **Davor Delić**
od 8. lipnja 2006. do 31. siječnja 2008.
6. **Toni Batinić, student**
od 1. veljače 2008. do 13. svibnja 2013.
7. **Zvonimir Batinić, student**
od 14. svibnja 2013. do 9. veljače 2016.

8. **Luka Matić, mag. polit.**
od 23. studenog 2017. do 10. travnja 2018.
9. **v.d. Frane Martinić, mag. ing. brodstrojarstva, upravitelj stroja**
od 11. travnja 2018. do 6. veljače 2020.
10. **Duje Ćubelić, student**
od 7. veljače 2020. do 30. lipnja 2023.
11. **Anđela Matenda, student**
od 01.07.2023. pa nadalje.

Blagajnici:

1. **Bruno Matošić, pomorski strojar I. klase**
od 19. travnja 1976. do 22. ožujka 1982.
2. **Zvonimir Vlajčević, pomorski strojar I. klase**
od 22. ožujka 1982. do 24. svibnja 2007.
3. **Ivan Krolo, pomorski strojar I. klase**
od 25. svibnja 2007. pa nadalje.

Predsjednici:

1. **Petar Šakić**
od 19. ožujka 1969. doživotni i počasni predsjednik
2. **Nikola Dadić, ing., pomorski strojar I. klase**
od 26. travnja 1976. do 18. svibnja 1978. i od 1. lipnja 1983. do 17. prosinca 1985.
3. **Branko Ozretić, ing., pomorski strojar I. klase**
od 18. svibnja 1978. do 1. lipnja 1983.
4. **Gordan Krstulović, dipl. ing., pomorski strojar I. klase**
od 17. prosinca 1985. do 17. prosinca 2009.
5. **Ivica Jelača, ing., pomorski strojar I. klase**
od 17. prosinca 2009. do 5. prosinca 2017.
6. **dr. sc. Frane Martinić, mag ing., upravitelj stroja**
od 5. prosinca 2017. pa nadalje.

Slika 25. Dio luke grada Splita između I. i II. svjetskog rata

Petar Šakić (1889. – 1977.)

Slika 27. Petar Šakić

Petar Šakić pok. Vicka rođen je u Splitu 14. listopada 1889. Preminuo je u Splitu 5. ožujka 1977. u 88. godini života.

Za vrijeme Austro-Ugarske Monarhije, osnovnu i dio srednje škole završio je u Splitu 1895. – 1904. Nakon toga, pohađao je *Višu industrijsku školu* u Trstu 1904. – 1906., uz izučavanje brodomehaničarskog zanata. Nastavio je svoju izobrazbu ploveći na parobrodima tadašnje *Ungaro-Croatije* – Trst, 1907. - 1908. Tijekom studenoga 1908. u svojoj devetnaestoj godini života, kod Cesarsko-kraljevske pomorske vlade u Trstu, položio je ispit za pomorskog strojara III. klase. Međutim, tu dolazi do izražaja njegovo rodoljublje. Naime, iako je dobro poznao njemački i talijanski jezik, on je tražio od Pomorske vlade da ispit polaže na hrvatskom jeziku, što Pomorska vlada nije odobrila, pružajući veliki otpor i stvarajući mnoge zapreke.

Zahtjev je odobren tek nakon intervencije dalmatinskog zastupnika Juraja Bianchinija u bečkom parlamentu. Tako Petar Šakić polaže ispit u Trstu na svom rodnom hrvatskom jeziku, pomoću tumača, uz ocjenu odličan. To je bilo prvi put da se netko usudio u Austro-Ugarskoj Monarhiji zatražiti polaganje ispita za časnika trgovačke mornarice na nekom drugom jeziku osim na talijanskome ili njemačkome.

Nakon položenog ispita, zahtijevao je izdavanje posebno ispisane svjedodžbe na hrvatskome jeziku, što mu je i odobreno.

Ova svjedodžba postala je prvi službeni dokument na hrvatskome jeziku o kvalifikaciji pomoraca. Svjedodžba se čuva u Hrvatskom pomorskom muzeju u Splitu.

U travnju 1913. položio je ispit za pomorskog strojara II. klase pri istoj ustanovi, a uz negodovanje komisije, također na hrvatskom jeziku.

Nakon pada Austro-Ugarske Monarhije, 1921. u Bakru je ustanovljena Pomorska oblast, pri kojoj je u prosincu 1921. među prvima položio ispit za pomorskog časnika stroja I. klase.

Sastavio je prvi *Priručnik za pomorske strojare* i *Nomenklaturu brodstrojarske struke*, što je objavljeno u Bakru 1922.

Godine 1923. imenovan je za tehničkog inspektora *Jadranske plovidbe d.d. – Sušak*, i tu dužnost obnaša sve do 1941. kada je Dalmacija bila okupirana od strane Italije. U svojoj dugoj karijeri inspektora, između ostaloga obavljao je i nadzor nad novogradnjama parobroda za *Jadransku plovidbu*. Bavio se i inovacijama u tadašnjim strojnim kompleksima parnoga pogona, kao i konstruiranjem novih uređaja za poboljšanje ekonomičnosti i efikasnosti pogona. Mnoge je uređaje patentirao u Engleskoj, Nizozemskoj, Francuskoj i Norveškoj, a najpoznatiji mu je zagrijač napojne kotlovene vode (na brodovima nazvan *Patent Šakić*).

Nakon II. svjetskog rata, u lipnju 1945. postavljen je za šefa Komisije za procjenu ratnih

šteta na moru pri Upravi pomorstva u Splitu. U siječnju 1947. postavljen je za šefa tehničkog inspektorata Glavne uprave brodarstva (kasnije Generalna direkcija trgovačke mornarice), a 1948. bio je član Komisije za restituciju trgovačke mornarice koja djeluje u Rimu.

*Slika 28. Diploma pomorskog strojara III. klase Petra Šakića iz Splita, izdana 11. studenog 1908.
Ovo je prva svjedodžba izdana na hrvatskom jeziku.
(Hrvatski pomorski muzej u Splitu)*

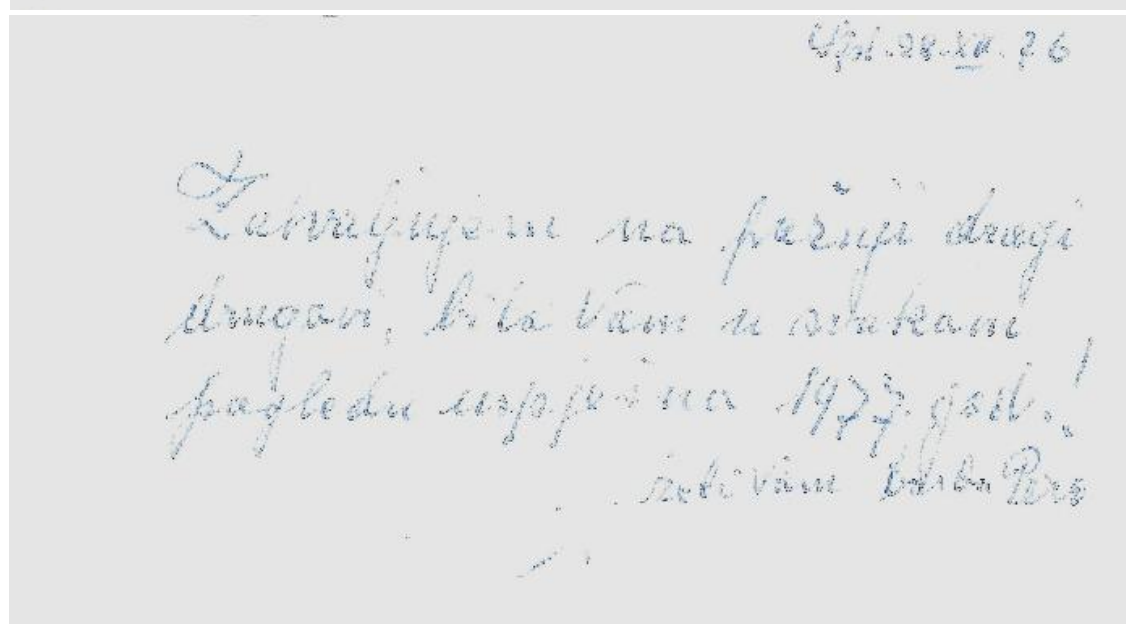
Godine 1949. utemeljuje prvi domaći klasifikacijski zavod pod imenom *Jugoslavenski registar brodova – Split*, i kao direktor zavoda uspješno ga vodi i razvija sve do umirovljenja 1957.

Napisao je brojne stručne članke, mnoge knjige, surađivao u raznim publikacijama te sastavio pravila klasifikacijskog zavoda. Našem udruženju darovao je originalni primjerak svoje tiskane knjižice iz 1933. pod naslovom *Naprave za uštedu goriva pri brodskim parnim kotlovima*. Na omotnici knjižice napisao je posvetu: *Udruženju pomorskih strojara – Split, s preporukom da čuvaju čast našeg staleža u svim djelo krugovima njegovog djelovanja – Petar Šakić*.

Barba Pere, kako smo ga rado zvali, bio je živa tehnička enciklopedija i rado je pružao savjete iz svog obilnog stručnog znanja i bogatog životnog iskustva.

Prije II. svjetskog rata bio je član *Udruženja časnika stroja trgovačke mornarice – Split*, a nakon rata počasni član i doživotni počasni predsjednik *Udruženja pomorskih strojara – Split*.

U povodu njegovog 70-godišnjeg djelovanja i rada, novine *Slobodna Dalmacija* dana 25. listopada 1975. objavile su članak o *Barba Peri* pod naslovom *Život darovan pomorstvu*. Njegov život zaista je bio u cijelosti posvećen i darovan moru, pomorstvu i brodstrojarskoj struci.

Slika 29. Zahvala Petra Šakića pomorskim strojarima uoči Nove 1977. godine, napisana na poledini posjetnice dana 28. prosinca 1976. i poslana poštom

Nikola Dadić, ing. (1933. – 2017.)

Slika 30. Nikola Dadić

Nikola Dadić, inženjer brodstrojarstva i pomorski strojar I. klase, rođen je u Splitu 1. siječnja 1933.

Brostrojarški odsjek Srednje tehničke škole i Višu pomorsku školu završio je u Splitu. Položio je ispite za zvanja pomorskog strojara III., II. i I. klase pri Lučkoj kapetaniji u Splitu.

Plovio je na brodovima s pogonom na parni stapni stroj, parnim turbinama i dizel motorima, u svojstvu III., II. i I. časnika stroja te kao upravitelj stroja.

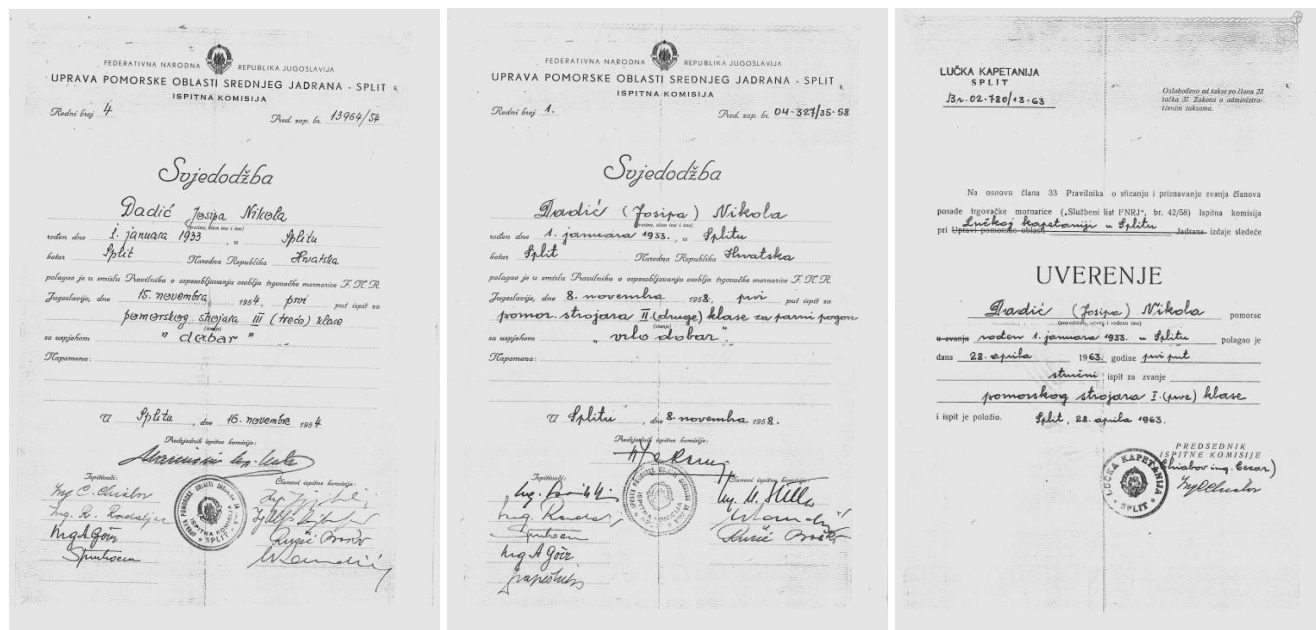
Obnašao je dužnost tehničkoga inspektora i inspektora za novogradnje. Bio je ispitivač i član komisija za sva zvanja pomorsko-strojarske struke pri Lučkoj kapetaniji u Splitu.

Plovio je na brodovima brodarskih društava: „Jadrolinija” – Rijeka, „Jugolinija” – Rijeka, „Kvarnerska plovidba” – Rijeka, „Brodospas” – Split, „Zodiac Maritime” – London i „Slobodna plovidba” – Šibenik.

Jedan je od osnivača i prvi predsjednik Udruženja pomorskih strojara – Split (1976.

godine).

Za predsjednika Saveza Udruženja pomorskih strojara SFRJ – Rijeka izabran je 24. rujna 1984. i tu je dužnost obnašao do rujna 1988.

Slika 31. Svjedodžbe i uvjerenje o osposobljenosti Nikole Dadića izdani u Splitu kako slijedi:
15. studenog 1954. za pomorskog strojara III. klase,
8. studenog 1958. za pomorskog strojara II. klase, i
24. travnja 1963. za pomorskog strojara I. klase

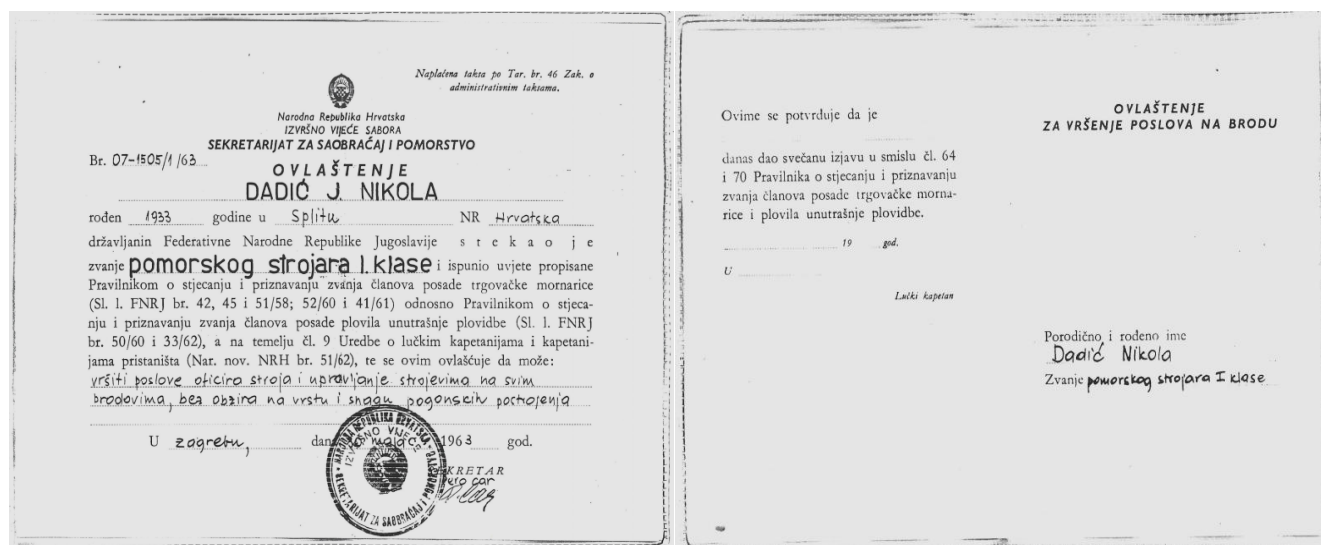
Mandat predsjednika Udruge pomorskih strojara – Split obnašao je dva puta, a tajnika šest puta.

Plovio je više od 20 godina na domaćim i stranim brodovima.

Umirovljen je 1992. s dužnosti tehničkoga inspektora tvrtke Brodospas.

Bio je ispitivač dugi niz godina na ispitima za brodostrojska zvanja pri Lučkoj kapetaniji u Splitu.

Premинуo je u Splitu 12. srpnja 2017.

Slika 32. Ovlaštenje pomorskog strojara I. klase Nikole Dadića
za obavljanje poslova na brodu izdano 30. svibnja u Zagrebu

Slika 33. Priznanje Nikoli Dadiću izdano u Rijeci 17. prosinca 1976.

Branko Ozretić, ing. (1929. – 1997.)

Slika 34. Branko Ozretić

Rođen je u Splitu 22. rujna 1929., a preminuo je u Splitu 25. svibnja 1997. poslije duge i teške bolesti. Prestalo je kucati jedno dobro i plemenito srce čovjeka kojega su svi voljeli zbog njegove vedrine i vječitog optimizma.

Inženjer brodstrojarstva i pomorski strojar I. klase, potomak je stare splitske obitelji Ozretić – Starac iz predjela Lučac u Radunici. Pučku školu, Realnu gimnaziju, Srednju tehničku i Višu pomorsku školu završio je u Splitu 1962. Također je u Splitu položio i ispite za zvanje pomorskog strojara III., II. i I. klase. Ispit za pomorskog strojara I. klase položio je 1963.

Svoju plovību kao mladi pomorski strojar otpočeo je daleke 1949. na brodovima „Jugolinije” iz Rijeke. Kasnije plovi na brodovima „Jadroslobodne” iz Splita i na brodu strane zastave. Obnašao je dužnosti u strojnom pogonu na brodovima u svojstvu III., II. i I. časnika stroja i upravitelja stroja. Radio je kao nastavnik u Industrijskoj školi – Split, a nadasve je bio

uspješan kao predavač stručnih predmeta iz Parne grupe (parni kotlovi, termodinamika, mehanika) u Srednjoj pomorskoj školi – Split.

Dugi niz godina, više od dvadeset, obnašao je dužnost brodstrojarskoga inspektora sigurnosti plovībe pri Lučkoj kapetaniji u Splitu. Na toj je dužnosti prikazao sve svoje stručno umijeće, čovječnost i poštenje. Pospješio je i poboljšao službu nadzora sigurnosti pogona na brodovima.

Za čitavo vrijeme službovanja u Lučkoj kapetaniji, bio je ispitivač, član i predsjednik Komisije za polaganje stručnih ispita svih pomorskih strojarskih znanja.

Dugi niz godina predavao je u Srednjoj pomorskoj školi – Split stručne tehničke predmete brodstrojarske struke; Parni kotlovi, Termodinamika i Mehanika. Za djelovanja u školi, u nedostatku stručnih knjiga, pisao je zapažene stručne skripte za nastavu, kako bi tako pomogao nauku đaka Pomorske škole. Pisao je i stručne članke i rasprave, surađivao je u časopisu „Vjesnik” Saveza udruženja pomorskih strojara – Rijeka i glasniku „Ukorak s vremenom” Udruženja pomorskih strojara – Split.

Neumoran je bio u svom radu i djelovanju. Bio je omiljen u školi od đaka svih generacija zbog svoje pravednosti, uspješnog stručnog i pedagoškog rada.

U pomorskoj privredi bio je uvažavan kao stručnjak, poznat svim pomorcima naše trgovačke mornarice, posebno strojarima. Ovi potonji često su mu se obraćali za savjet, bilo stručni ili životni. Volio je svoju struku, pomorstvo, a nadasve ljude, i zbog toga je bio ugledan i cijenjen.

Jedan je od deset osnivača Udruženja pomorskih strojara – Split, član Uprave i dugogodišnji predsjednik Udruženja. Organizator i poticatelj, neumoran u radu, odnosno iskonski „spiritus movens” Udruženja pomorskih strojara – Split, suradnik Udruženja u Malom Lošinj, Rijeci, Zadru i Kotoru.

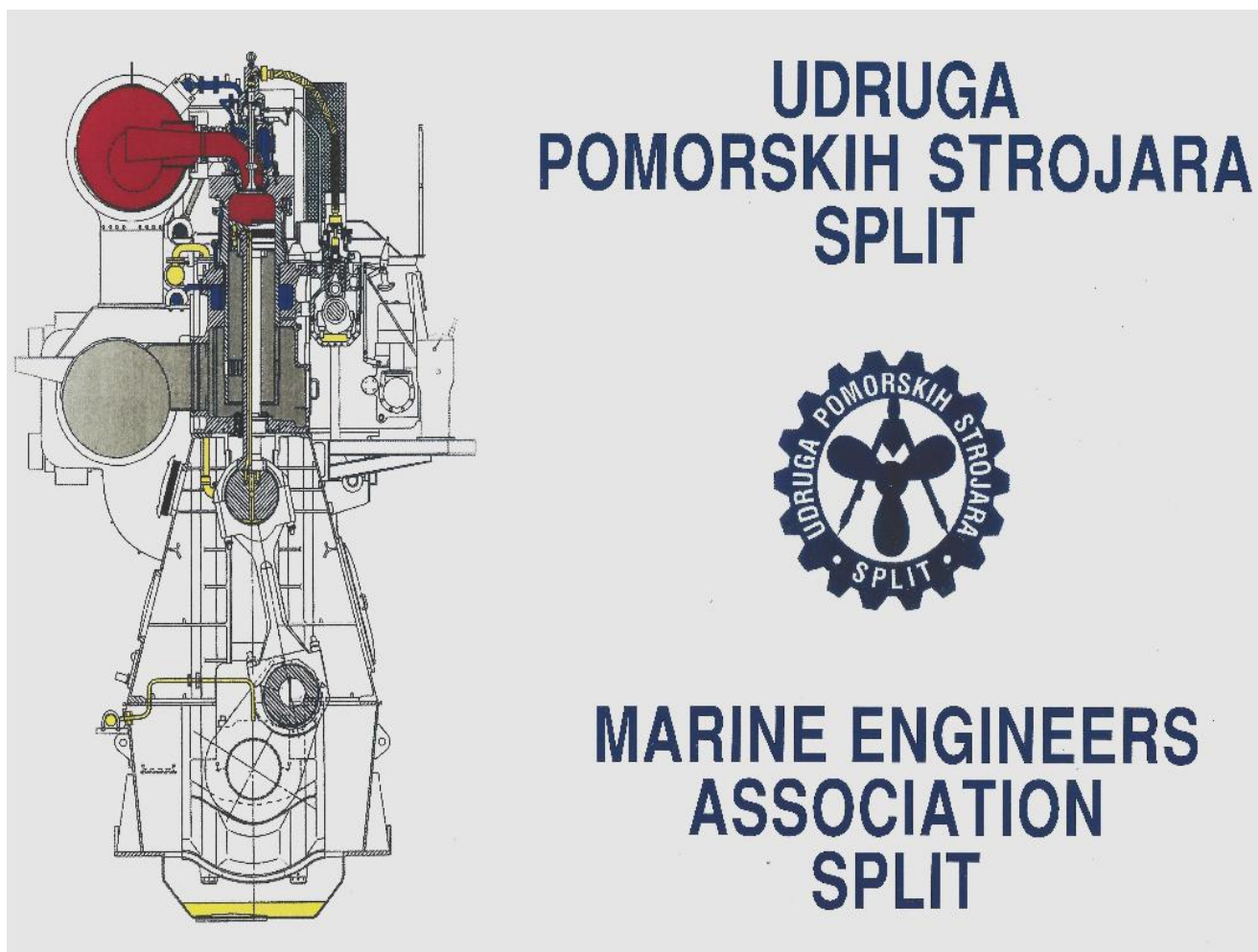
Čitav život posvetio je pomorskom strojarstvu i svojoj obitelji, trećega nije bilo. Njegov radni dan trajao je od ranoga jutra do kasne večeri, bilo na redovitom poslu, ispitima ili radu Udruženja. Svima je ostavio trajne vrijednosti, ali nama pomorskim strojarima Udruženja u Splitu najviše. Imao je široki krug prijatelja i štovatelja, bilo u struci ili životnom druženju.

Bio je teško bolestan nekoliko godina, ali nije se predavao, vječni optimist, borio se do kraja svom snagom i voljom, ali i u tim teškim trenutcima krasila ga je vedrina i volja za rad. Otpočeo je pisati vrijednu stručnu materiju za knjigu Parna grupa (misleći na đake pomorskih škola i pomorske strojare), međutim smrt ga je prekinula u tome, a djelo je ostalo nedovršeno.

U snu i javi mislio je na brodski strojni pogon, a pred sami kraj, u bunilu je spominjao „Pusti me proć`, makni se, vidiš da moram brzo poč' doli u makinju”.

Nakon njegovog odlaska ostala je velika praznina, osjećamo nedostatak snage vođenja, ideja i njegovog vječitog optimizma. Sve je na njemu svojstven način rješavao, nije kod njega bilo nepoznanica. Godine 1997. otišao je jedan od kamena temeljaca našega Udruženja (Udruge), i teško ga je nadoknaditi. Zato neka ovaj skromni zapis služi na spomen našem nikada zaboravljenome kolegi Branku Ozreću.

Posvetio se pomorskom životu i struci strojara. Njegova postojanost i dobrota, neumorni i predani rad, stručnost, i nadasve poštenje, pomorski strojari zadržat će u trajnom sjećanju.

Slika 35. Naslovnica kalendara Udruge pomorskih strojara – Split

Gordan Krstulović, dipl. ing. (rođ. 1946.)

Slika 36. Gordan Krstulović

Na redovnoj izbornoj skupštini Udruženja pomorskih strojara – Split dana 17. prosinca 1985. u Splitu izabrano je novo rukovodstvo Udruženja. Jednoglasno je za predsjednika izabran Gordan Krstulović, pomorski strojar I. klase i diplomirani inženjer. Gordan Krstulović član je Udruge od samoga početka pod rednim brojem 79. na članskoj iskaznici.

Gordan Krstulović rođen je u Splitu dana 25. svibnja 1946. kao potomak stare splitske obitelji Krstulović – Opara.

U Splitu je završio srednju i Višu pomorsku školu, stekao zvanje pomorskog strojara i pomorskog strojara I. klase te diplomirao na Pomorskom fakultetu u Splitu.

Plovio je na brodovima domaćih i stranih brodarskih društava u svojstvu časnika i upravitelja stroja, a obnašao je i dužnost

tehničkog inspektora. Najviše je bio vezan za splitskog brodarka „Jadroplov”. Radio je u ACI marini – Split. U mirovinu je otišao kao djelatnik tvrtke „Plovput” d.o.o. Split.

Dužnost predsjednika Udruge pomorskih strojara – Split na veliko zadovoljstvo članova obnašao je od 17. prosinca 1985. do 17. prosinca 2009. u 6 mandata. Kroz to razdoblje uspješno je vodio Udruženje pomorskih strojara – Split, a zahvaljujući njemu Udruženje je djelovalo i u teškim danima Domovinskoga rata, kada je sve bilo usmjereno na obranu Hrvatske. Nakon toga, i dalje je aktivno djelovao u radu Udruge najprije kao član Izvršnoga, a kasnije i Upravnoga odbora. Bio je član uprave bivšeg Saveza udruženja pomorskih strojara sa sjedištem u Rijeci, gdje je također bio veoma aktivan.

Punih 28 godina sudjelovao je kao član komisije i ispitivač iz predmeta Toplinski strojevi pri Lučkoj kapetaniji u Splitu za zvanje pomorskog strojara i pomorskog strojara I. klase.

Njegov je doprinos našoj Udruzi velik, ali i pomorskoj strojarskoj struci u gradu Splitu, Hrvatskoj i šire. Jedan je od najzaslužnijih članova Izvršnoga odbora što se Udruženje preregistriralo u Udrugu pomorskih strojara – Split, obnovilo članstvo Izvršnoga odbora mlađim pomorskim strojarima te što se donio novi program rada s naglaskom na neposredno sudjelovanje u programu pomorskoga školstva i obrazovanja brodstrojarskog kadra.

Krstulović je neumoran u svom djelovanju, pun je ideja te je začetnik svih djelovanja Udruge. Pomorski je strojar srednje generacije, omiljen među prijateljima kojih ima mnogo, popularan među pomorskim strojarima svih generacija te rado viđen i dobro primljen u pomorskome krugu Splita i Hrvatske. Kolege i prijatelji ga zovu Pere Snaga po pokojnome ocu Petru Krstuloviću koji je imao nadimak Snaga i isto bio pomorski strojar.

Veliki dio svoga slobodnog vremena posvećuje s ljubavlju radu Udruge pomorskih strojara – Split.

Ivica Jelača, ing. (rođ. 1943.)

Slika 37. Ivica Jelača

Rođen je 5. ožujka 1943. u mjestu Kamen – Split. Sretno oženjen, otac dvije kćeri koje su mu podarile četvoro unučadi.

Četiri razreda osnovne škole pohađao je u rodnom mjestu Kamen, a ostatak u VIII. Narodnoj osmogodišnjoj školi u Splitu.

Završio je dva razreda Srednje tehničke brodograđevne škole u Splitu 1958./60., smjer brodstrojara, a maturirao je u Pomorskoj školi – Split.

Kao đak na praksi, svoj je prvi doticaj sa strukom doživio u poduzeću Predvodnik – Split gdje je imao priliku upoznati tokarske strojeve i bravarske radove. Dana 15. srpnja 1960. ukrcao se u svojstvu đaka na praksi na parno-putnički brod „Bakar” male obalne plovidbe. Legendarni brod plovio je tada na relaciji Split – Bobovišća – Milna – Bol – Jelsa – Vrboska i natrag koji je ostavio duboki trag u njegovom životu jer se tada dijelom upoznao sa životom koji je bio pred njim. Propisi su tada zahtijevali da nakon završene pomorske škole treba ploviti dvije godine kao

vježbenik stroja te su slijedili motorno-teretni brodovi „Omiš” i „Jelsa” na tadašnjoj dugoj plovidbi „Jadranske slobodne plovidbe” – Split.

Dana 3. travnja 1963. u luci Rijeka ukrcao je na parno-teretni brod „Kaštela”, tipa „Liberty”, kao vježbenik stroja u svojstvu „mazača”.

Poslije položenog ispita za pomorskog časnika III. klase, pun samopouzdanja i željan dokazivanja ukrcao se 21. studenog 1964. na parno-teretni brod „Sava” koji je na njega djelovao kao hladan tuš jer je imao dojam da je došao na *škatulu* od broda i pogona. Zdvojan i žalostan na Korzu u Rijeci sreo je tada uvaženog pok. Branka Ozretića koji je bio upravitelj stroja s kojim je već plovio i uz njegovu pomoć prekrcan je na parno-teretni brod „Mornar”.

Slijedili su brodovi kao motorno-teretni brod „Marko Marulić”, „Natko Nodilo” i „Luka Botić” sa složenim pogonima i motorima FIAT – Grandi Motori Trieste s kojima je plovio do daleke Australije i Novog Zelanda.

Vojnu obvezu odslužio je u Puli i Šibeniku u tzv. Spasilačkom odredu za vađenje potopljenih podmornica.

Kako bi mogao ploviti i napredovati, usporedo je stjecao znanja i kompetencije te je 1969. u Splitu pri Višoj pomorskoj školi stekao diplomu inženjera brodstrojarstva, a zatim položio stručni ispit za zvanje pomorskog strojara I. klase u Splitu 1972. te sve ostale propisane svjedodžbe.

Godine 1972. u luci Bombay (Indija) ukrcao je kao I. časnik stroja na motorni brod „Jelsa” koji je plovio na liniji Crveno more – Indija gdje su uvjeti bili teški, posebno za vrijeme monsuna kad su kiše lijevale, a vrućina bila nesnosna. Godine 1973. u luci Antwerpen, u svojstvu

upravitelja stroja, ukrcan je na motorno-teretni brod „Šubićevac”.

Dana 22. prosinca 1974. u luci Costanza ukrcan je na teretno-motorni brod „Murter” koji je pogonio motor Fiat. Plovio je i na motornom brodu „Promina”.

Na motorni brod „Dinara” ukrcan je 1977. Slijede ukrcaji na brodovima Šibenske plovidbe u svojstvu upravitelja stroja na motorne brodove „Skradin”, „Murter” i „Žirje” u dva navrata.

Dana 14. veljače 1982. nakon 8 godina i 15 dana te isteka ugovora sporazumno je raskinuo ugovor s Plovidbom – Šibenik, i u namjeri da bude s obitelji vodio je razgovore s Obalnom plovidbom – Split za novi posao kao strojarski tehnički inspektor. Pregovori su tekli veoma usporeno, a oglas Brodosplita – Tvornice dizel motora OOUR-a Montaža za radno mjesto rukovoditelja OJ-a Montaža i ispitivanje došao je kao naručen. Primljen je i tu radio sve do 1993.

U međuvremenu je postao rukovoditelj montaže motora i kompresora. Brodosplit – Tvornica dizel motora u svom je sastavu imala uz montažu, mehaniku, alatnicu i lijevaonicu gdje su se lijevali blokovi za cilindre glavnih motora, pomoćnih motora i kompresora za zrak i plin.

Ivica Jelača, ing., pomorski strojar I. klase, bio je član Izvršnog odbora udruge od izvanredne godišnje skupštine održane u velikoj dvorani Jadroplova 11. prosinca 1997. pa sve do izbora za predsjednika Udruge pomorskih strojara – Split. Dužnost predsjednika Udruge obnašao je u dva mandata od 6. prosinca 2009. do 5. prosinca 2017.

Do danas je ostao aktivan u Udruzi te je, po završetku mandata predsjednika Udruge, član njezinoga Upravnog odbora.

Svojim velikim znanjem i iskustvom pridonio je radu Udruge pomorskih stroja – Split u svakom pogledu te je od strane struke i kolega iz Udruge dobio trajnu uspomenu u prosincu 2019. u prostorijama Udruge.

Slika 38. Gordan Krstulović, Boris Abramov i Ivica Jelača

dr. sc. Frane Martinić, mag. ing. (rođ. 1973.)

Slika 39. Frane Martinić

Rođen je 4. listopada 1973. u Karlovcu.

Otac je dvije maloljetne kćeri Meri i Dore.

Godine 1988. završio je osnovnu školu *Prva proleterska brigada* u splitskom kvartu Sućidar.

Maturirao je u srednjoj elektrotehničkoj školi *TŠC Mirko Dumanić* (smjer opća elektronika) 1992.

Godine 1996. diplomirao je na Pomorskom fakultetu Dubrovnik – studij u Splitu, VI. stupanj, brodstrojarski smjer.

Godine 1996. ukrcao se 6 mjeseci na brod za generalni teret, „M/B Bol” splitskoga Jadroplova, kao vježbenik stroja. Ostatak *asistenture* tijekom 1997. odradio je na tegljaču „Kastor” u vlasništvu splitske tvrtke Brodospas.

Nakon godinu dana navigacije, stekao je pravo polaganja stručnih ispita te nakon položenih ispita u Lučkoj kapetaniji u Splitu izdano mu je ovlaštenje o osposobljenosti za časnika stroja odgovornoga za stražu u strojarnici sa strojem porivne snage od 750 kW ili jačim te je nastavio ploviti kao časnik stroja na različitim brodovima trgovačke mornarice (tegljačima,

brodovima za opskrbu naftnih platformi, brodovima za prijevoz generalnih tereta, brodovima za prijevoz kontejnera i na tankerima za prijevoz ukapljenih naftnih plinova) na kojima su kao glavni propulzijski strojevi bili ugrađeni brodski motori (MAN, B&W, Sulzer, Caterpillar, MTU, Wärtsilä).

U kolovozu 2000. odlazi na odsluženje vojne obveze u Hrvatsku ratnu mornaricu gdje tijekom služenja u siječnju 2001. uspješno završava *Tečaj za razvoj temeljnih sposobnosti vođenja*, koji je proveden u središtu SOOV-M u Splitu, gdje mu je dodijeljen čin *razvodnika*.

Također je u siječnju 2001. diplomirao na Pomorskom fakultetu Sveučilišta u Splitu, VII. stupanj, brodstrojarski smjer. Nakon završene vojne obveze, ukrcava se na tanker za prijevoz ukapljenog prirodnog plina na kojem je kao glavni propulzijski stroj ugrađena parna turbina te 2002. u Lučkoj kapetaniji u Splitu polaže dodatne stručne ispite i dobiva ovlaštenje o osposobljenosti: *Drugi časnik stroja na brodu sa strojem porivne snage od 3000 kW ili jačim*.

Od 2002. do 2004. nastavlja ploviti na tankerima za prijevoz ukapljenog prirodnog plina. Na temelju navigacijskog iskustva i prethodnih ovlaštenja, 2004. Lučka kapetanija u Splitu izdaje mu ovlaštenje: *Upravitelj stroja na brodu sa strojem porivne snage od 3000 kW ili jačim*. U prosincu iste godine promaknut je u Upravitelja stroja na tankeru za prijevoz ukapljenog prirodnog plina.

Od 2007. održavao je prezentacije i stručna predavanja za belgijsku brodarsku tvrtku „EXMAR”, educirao posade o operacijama uplinjavanja, postrojenjima za parnu propulziju, pročišćavanju vode iz kotlovnica i općoj svijesti o energetskej učinkovitosti na brodovima te

obučavao časnike kroz simulacije strojarne i simulacije operacija tekućeg tereta kroz sferične i membranske tankove.

Godine 2009. sudjelovao je na novim zajedničkim projektima tvrtke „Exmar“ iz Belgije i američke tvrtke „Excelerate Energy“ iz Houstona u eksploataciji prirodnog zemnog plina, njegovog ukapljivanja i skladištenja na brodovima. Također je bio dio tima spomenutih tvrtki koji sudjeluje u izgradnji i eksploataciji brodova za prijevoz ukapljenog prirodnog plina koji na pramcu broda imaju ugrađen sustav za uplinjavanje.

Godine 2012. radi kao tehnički savjetnik na novim zajedničkim projektima tvrtke „Exmar“ iz Belgije i talijanske nacionalne tvrtke „ENI“.

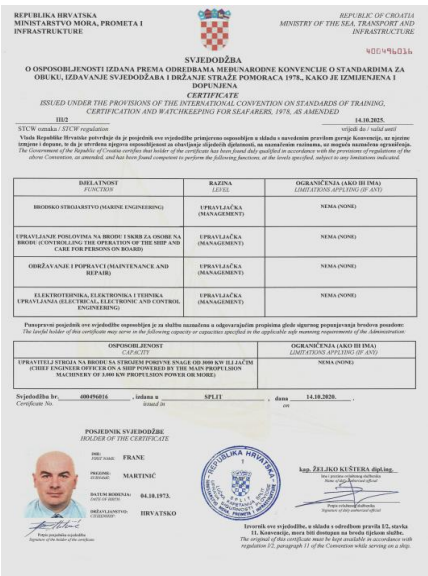
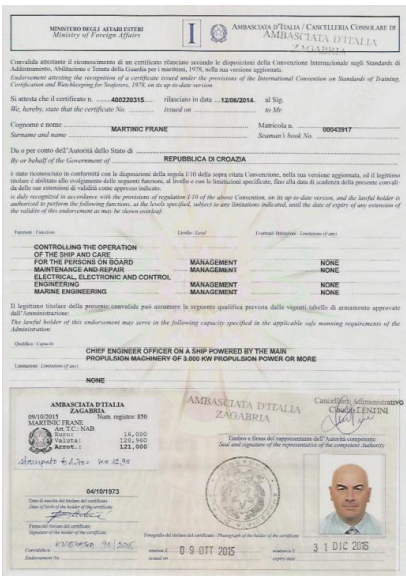
Od 2013. do 2021. prema potrebi i zahtjevima tvrtke „Exmar“ plovio je kao upravitelj stroja na tankerima za prijevoz ukapljenog prirodnog plina te obavljao tehničke poslove (nadzora, inspekcije, modifikacija i *dokovanja* broda) i radio kao tehnički inspektor u dogovoru s tvrtkom. Upravljaio je proračunima i kontrolirao troškove povezane s operacijama brodova. Pregledavao je plovila tijekom plovidbe i popravaka te isporučivao usmena i pisana izvješća nadzornim tijelima tvrtke. S više od 5000 dokumentiranih dana na brodovima i dokazanom stručnošću u pomorstvu, odnosno brodstrojarstvu, prestao je ploviti te je obavljao poslove brodstrojarskog inspektora.

Dana 5. prosinca 2017. na izornoj skupštini izabran je za predsjednika Udruge pomorskih strojara – Split te se na istoj poziciji još uvijek nalazi u svom drugom mandatu. Usporedo s funkcijom predsjednika Udruge u razdoblju od 11. travnja 2018. do 6. veljače 2020. obnašao je dužnost tajnika Udruge.

Od 2018. ispitivač je i član Komisije za polaganje stručnih ispita svih pomorskih strojarskih i elektrotehničkih znanja u Lučkoj kapetaniji Split.

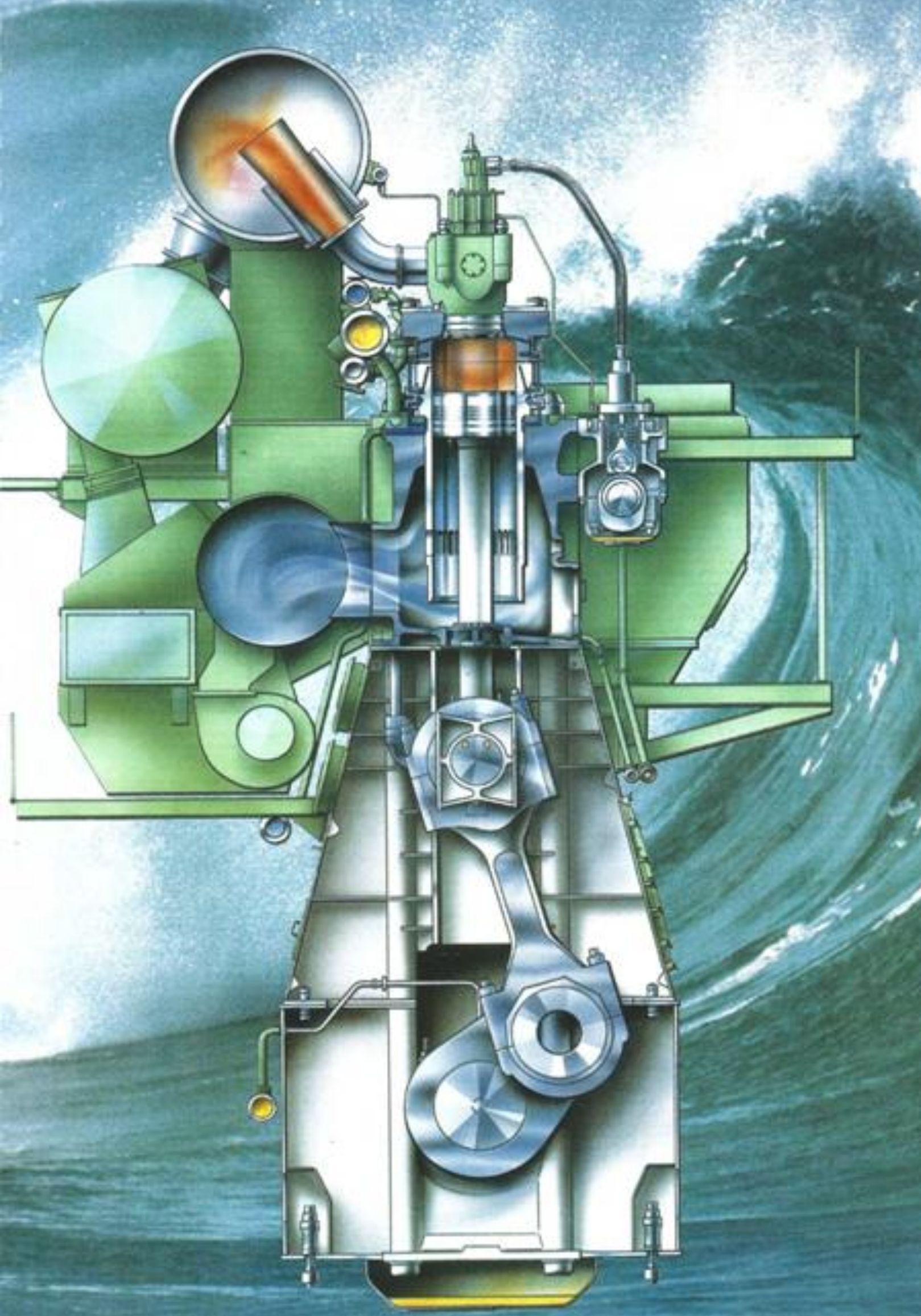
25 godina plovio je na domaćim i stranim brodovima.

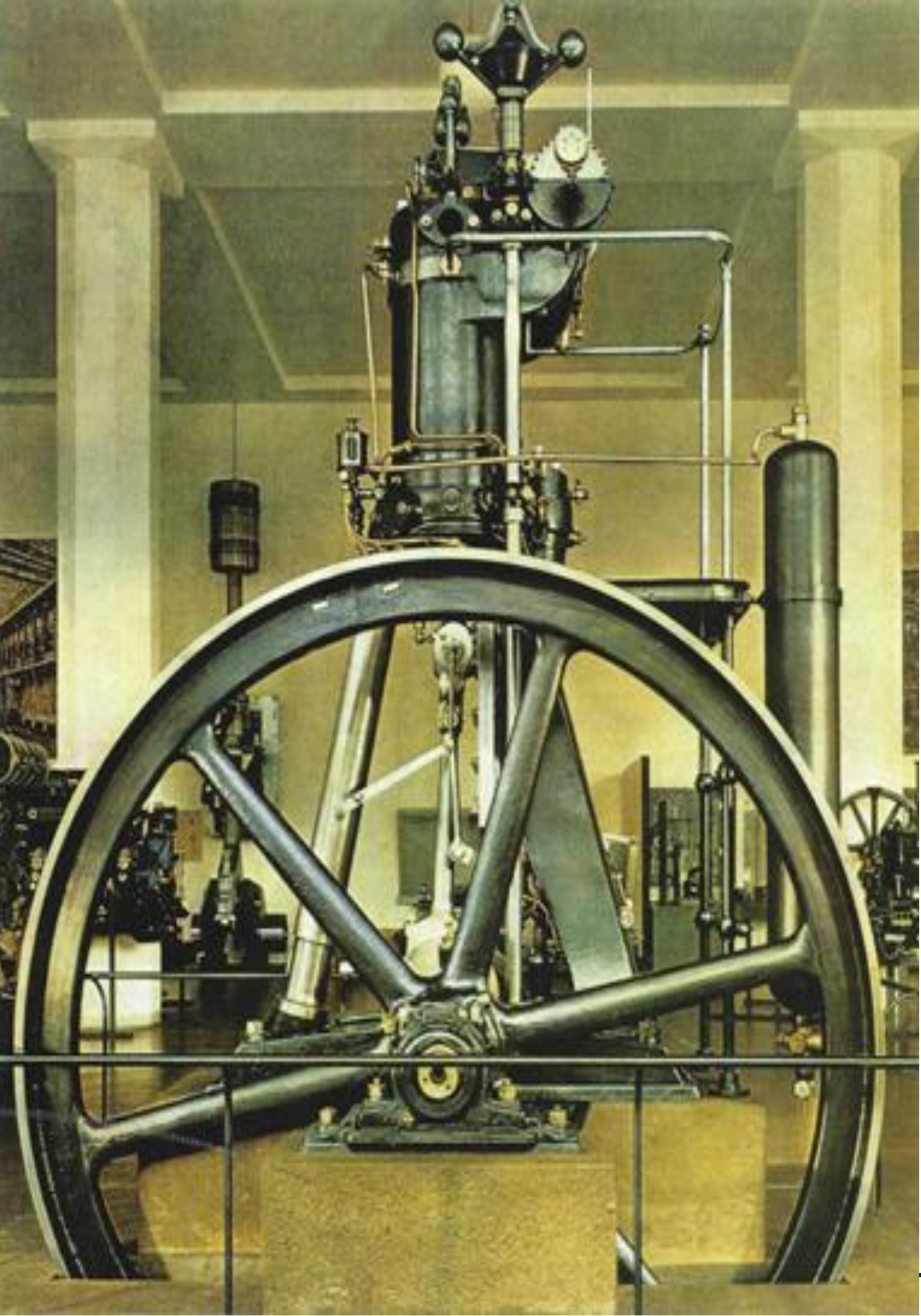
Dana 29. rujna 2023. obranio je doktorski rad (disertaciju) pod naslovom „Primjena gorivnih članaka s krutim oksidom u brodskim energetske sustavima“ na Fakultetu elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, a mentor mu je bio prof. emer. dr. sc. Frano Barbir, te je time ispunio sve zakonom propisane uvjete za stjecanje akademskog stupnja doktora znanosti iz znanstvenog područja tehničke znanosti, znanstvenog polja strojarstvo, grane brodsko strojarstvo.

Slika 40. „Endorsement“, svjedodžba i potvrda izdane kako slijedi:

9. listopada 2015. u Veleposlanstvu Italije u Zagrebu za upravitelja stroja na „talijanskim brodovima“,
14. listopada 2020. u Lučkoj kapetaniji Split za upravitelja stroja „preko 3000 kW“,
29. rujna 2023. na FESB-u u Splitu za doktora znanosti

KRONOLOŠKI PREGLED NEKIH ZNAČAJNIJIH DOGAĐAJA U POMORSTVU, NAŠOJ STRUCI I ŠKOLSTVU, U VEZI S UDRUŽIVANJEM POMORSKIH STROJARA NA JADRANU

1872. Koncem prošlog i početkom ovog stoljeća jedrenjaci definitivno gube bitku s brodovima građenima u željezu, koji su pogonjeni pomoću parnog stroja i propelera, tzv. *parobrodima*.

1872. zaplovio je *Hrvat*, prvi željezni parobrod, izgrađen u potpunosti u domaćem brodogradilištu za *Prvo hrvatsko parobrodarsko društvo - Senj*.

1907. Početkom prošloga stoljeća, diljem naše obale Jadrana utemeljuju se mnoga parobrodarska društva, a usporedo s njima, sve brojniji pomorski strojari nastoje se udružiti kako bi zaštitili svoje strukovne interese. Prvo takvo udruženje osnovano je 1906. u Trstu, a zatim se 1907. udružuju i pomorski strojari u Rijeci.

1908. Pomorski strojar Petar Šakić iz Splita polaže s odličnim uspjehom ispit za pomorskog strojara III. klase kod Cesarsko-kraljevske pomorske vlade u Trstu 1908. godine. Na njegovo traženje, ispit polaže posredstvom tumača na hrvatskome jeziku, iako je službeni jezik bio njemački ili talijanski. Svjedodžba mu je također izdana na hrvatskom jeziku.

1910. Parobrodarstvo se slabije razvija, ima samo pet brodova male kabotaže 1910. s 311 BT (bruto tona).

—

1918. Godine 1911. posjedujemo 65 kočara - bragoca (bragoc je tipični predstavnik brodova venecijanske lagune kao *najribarskiji* brod prema elementima gradnje, jednostavan, ravnoga dna, bez kobilice, s malim gazom) i ribarskih čamaca.

Obrazovanje pomorskih strojara na hrvatskoj obali Jadrana počelo je dosta kasno. Cesarsko-kraljevska pomorska vlada 1913. u Rijeci otvara četverogodišnju školu pod nazivom *Kraljevska ugarska industrijska škola za pomorske strojare*. Nastavni jezik u školi bio je mađarski, a talijanski je bio pomoćni jezik.

Nakon I. svjetskoga rata, Split je postao glavna jugoslavenska luka; bio je sjedište Jugoslavenskog Lloydja i 20 drugih brodarskih društava.

1921. Nakon raspada Austro-Ugarske Monarhije, 1921. u Bakru osnovana je Pomorska oblast, pri kojoj je Petar Šakić iz Splita među prvima položio ispit za pomorskog strojara I. klase.

1922. Pomorci u Kraljevini Jugoslaviji na kongresu održanome u Bakru od 28. srpnja do 30. srpnja 1922. utemeljuju *Savez jugoslavenskih pomoraca*. Na tom kongresu 30 delegata zastupalo je oko 5000 pomoraca iz svih strukovnih kategorija.

–
1923. Najveći uspjeh koji je taj Savez postigao u borbi za prava pomoraca bio je Kolektivni ugovor, koji je u Splitu 1923. potpisan sa *Savezom pomorskih brodovlasnika Kraljevine Jugoslavije*. Savez pomoraca izdavao je i vlastiti časopis *Glas pomoraca*.

Potpisu Kolektivnog ugovora s brodovlasnicima prethodila je dugotrajna i mučna borba, koju je putem svoga Saveza podupirala većina pomoraca. Odlučujući događaj za lomljenje brodovlasničkoga saveza bio je veliki štrajk pomoraca, koji je trajao od 20. lipnja do 25. kolovoza 1923. u kojemu je sudjelovalo oko 1000 pomoraca s brodova tadašnje *Jadranske plovidbe* i *Dubrovačke plovidbe*. Štrajk je završen uspješno, nagodbom s brodovlasnicima, koji su povisili mizerne plaće i potpisali Kolektivni ugovor.

1925. Zbog rastućih potreba za kvalitetnim pomorskim strojarima, u Splitu se pri *Državnoj srednjoj tehničkoj školi* 1925. osniva *Brodostrojski odsjek* koji neprekidno djeluje sve do 1948. Iz ove su škole potekli mnogi vrsni strojari, koji su bili veoma cijenjeni bilo da su plovili na brodovima ili da su radili neki sličan posao na kopnu, a sve to zahvaljujući mnogim odličnim nastavnicima i profesorima.

1926. Po završetku I. svjetskog rata, pomorski strojari u Kraljevini SHS osnivaju 1925. u Sušaku svoju organizaciju po nazivom *Klub pomorskih strojara - Sušak*. Predsjednik je bio Jakov Sinčić iz Bakra, a dopredsjednik Matko Perić iz Splita. U klub su bila učlanjena 474 pomorska strojara. Prvenstveni zadatak kluba bio je zauzimanje za ostvarivanje zakonskih prava pomorskih strojara, koja su tadašnji brodovlasnici uvelike kršili. Klub je imao svoja povjerenstva u Splitu i Dubrovniku. Klub je u svome radu bio dosta uspješan, pa se tako izborio i za pravo u odlučivanju o zapošljavanju pomorskih strojara. Naime, uslijed gospodarske recesije, ukrcavanje pomoraca na brodove obavljalo se naizmjenično u tzv. *turnusima*. Brodovlasnici su imali popise tzv. *buntovnika* koje nisu htjeli zapošljavati radi mira na brodovima. Zbog toga se sve češće pojavljuju nesuglasice, jačaju negodovanja prema upravi kluba, stoga je 1933. u Splitu na godišnjoj skupštini ovaj klub raspušten.

1928. 20. ožujka 1914. Hrvatski sabor, na predstavku Gradskog poglavarstva Bakra, odobrava gradnju nove zgrade za strojarsku školu uz postojeću *Nautiku*. Gradnja je počela tek 1918., ali je zbog talijanske okupacije zastala. Tek je 1928. u Bakru otvorena *Mašinska škola* koja se 1930. priključuje *Nautici* kao *Brodostrojski odsjek*.

1933. Pomorski strojari u Splitu veoma su rano osjetili potrebu za udruživanjem, pa su već 1933. osnovali svoje udruženje. Nakon raspuštanja *Kluba pomorskih strojara - Sušak*, osniva se 1933. u Splitu *Udruženje časnika stroja trgovačke mornarice Jugoslavije - Split* na adresi Wilsonova obala 20 (danas Domagojeva obala). Ovo se Udruženje, između ostaloga, bavilo svim problemima u vezi s pravima pomorskih strojara i zaštitom digniteta struke, načinom školovanja i polaganja stručnih ispita, odnosima između brodovlasnika i pomoraca. Udruženje je veoma uspješno djelovalo sve do 1941. kada je prestalo raditi, a dokumentacija je uništena zbog rata i okupacije

Splita od strane Italije. Kuća u kojoj je Udruženje imalo prostorije (ured i dvoranu za sastanke) srušena je bombardiranjem iz zraka 1943. (to je lokacija današnjeg autobusnog kolodvora za izvangradske linije).

1937.

–

1938.

Udruženje je izdavalo i časopis koji je nosio naslov *Glasnik udruženja časnika stroja trgovačke mornarice Jugoslavije*, a tiskao se u Splitu, u tiskari *Merkur* vlasnika Josipa Radeljaka. Glavni i odgovorni urednik bili su Kuzma Gjeldum, a kasnije i Paško Boschi. U početku je časopis izlazio svaki mjesec da bi kasnije izlazio dvomjesečno, i to kao dvobroj. Financiranje časopisa bilo je uvijek aktualni problem, kao i često velika cenzura od države koja je za sve što je bilo napredno usmjereno mislila da radi na rušenju tadašnje kraljevske diktature.

U Glasniku broj 3-4, ožujak - travanj 1937. tiskan je zapisnik s druge redovne godišnje skupštine Udruženja, koja je održana u Splitu dana 4. ožujka 1937. Iz toga zapisnika prenosimo tada izabranu upravu Udruženja. Predsjednik: Ivan Neger, I. potpredsjednik: Paško Boschi i II. potpredsjednik: Dinko Buljević. Upravni odbor: Ivan Burić, Josup Šorli, Vinko Vuzio, Miho Jokić, Ivan Novak i Mate Beban. Nadzorni odbor: Veljko Celigoj, Kuzma Gjeldum i Ante Petrić. Časni sud: Milan Uroda, Marin Treursić i Jakov Kovačić. Prosvjetni odbor: Karlo Čeprigo, Oskar Magazinović i Dinko Marjanović. Akcioni odbor: Mate Stolica, Fridrih Tominić, Zvonko Cvitanić, Frane Kuzma, Stjepan Dulčić i Bajlo.

Glasnik je prestao izlaziti 1937. zbog pomanjkanja novčanih sredstava. Pretpostavlja se da je iz tiska izašlo 48 brojeva.

Ovo je Udruženje razvilo široku djelatnost, a između ostaloga uspjelo je 1938. prisiliti brodovlasnike na sklapanje *Kolektivnog ugovora*, što se i do dana današnjeg smatra najvećim uspjehom Udruženja pomorskih strojara.

1940.

–

1945.

Početkom II. svjetskog rata, brodovi trgovačke mornarice i pomorci na njima uglavnom su se nalazili u inozemstvu, gdje su nastavili ploviti, a kasnije se pridružuju i savezničkim konvojima, koji se počinju organizirati kao jedna od protumjera podmorničkome ratu. Bilo je to teško razdoblje za pomorce koji su bili potpuno odvojeni od svojih obitelji i domovine. Mnogi su brodovi bili torpedirani, i često su naši pomorci završavali svoj život u hladnim dubinama Atlantika i Indijskoga oceana.

Ako bi i preživjeli torpediranje, završavali su u nacističkim sabirnim logorima. U to se vrijeme u New Yorku utemeljio i djelovao *Klub pomoraca (Yugoslav Seaman's Club)* u kojem su se rado okupljali svi naši pomorci, kao jedinom utočištu izvan domovine. Po završetku II. svjetskog rata, Klub pomoraca iz New Yorka idejno je prenesen u Rijeku i aktivno djelovao sve do 1950. U Splitu je sedamdesetih godina također osnovan *Klub pomoraca* po ugledu na onaj bivši u Rijeci.

Nakon II. svjetskog rata, savezničke vlasti polako su vraćale jugoslavenske brodove natrag u domovinu, gdje su bili nacionalizirani, pa su skupa s brodovljem dobivenim na račun reparacija sudjelovali u formiranju raznih brodarskih poduzeća u vlasništvu države.

Poslije II. svjetskog rata, u Rijeci je bila koncentrirana sva pomorska privreda, pa tako i sva brodarska društva koja je vodila Generalna direkcija trgovačke mornarice (kratica *GEDITMOR*).

U Rijeci su se nalazila sva veća brodarska društva. Tako je, stjecajem okolnosti, većina pomorskih strojara iz Splita bila zaposlena u riječkim pomorskom poduzećima, bilo kao pomorci na brodovima, bilo u upravama tih poduzeća i drugih pomorskih ustanova.

1948. Ministarstvo pomorstva FNRJ-a 1948. osnovalo je pri Srednjoj tehničkoj školi u Splitu tzv. *Pomorski tehnikum* u koji se tada prebacio *Brodstrojarski odsjek tehničke škole*. Školovanje po novome sustavu trajalo je ukupno 5 godina, uključujući i godinu dana prakse na brodovima. Ukidanjem Ministarstva pomorstva, ukinuo se i *Pomorski tehnikum*, pa se *Brodstrojarski odsjek* ponovno inkorporirao u *Srednju tehničku školu* i djelovao sve do 1959.

1949. Godine 1949. utemeljena je u Splitu važna ustanova pod nazivom *Jugoslavenski registar brodova - Split* (skraćeno *Jugoregistar - Split*). Osnivanjem i razvojem ovoga klasifikacijskog zavoda, zemlja se uvrstila u malobrojnu grupu pomorskih nacija koje imaju takav zavod.

1959. Republički savjet za prosvjetu i kulturu Socijalističke republike Hrvatske 1959. osnovao je zasebnu *Srednju pomorsku školu* u Splitu, kojoj se pripojio i *Brodstrojarski odsjek*. Škola je bila smještena u zgradi Srednje tehničke škole sve do 1963. kada je premještena u zgradu *Industrijske brodograđevne škole* u Zrinsko-Frankopanskoj ulici br. 36., gdje i danas djeluje pod istim imenom.

Godine 1959. u Splitu se osnovala *Viša pomorska škola s Brodstrojarskim odsjekom*, koja je postala obvezni dio školovanja, odnosno jedan od uvjeta za polaganje stručnog ispita za pomorskog strojara I. klase. Utemeljitelj i prvi direktor ove visokoškolske ustanove bio je Cezar Chiabov, dipl. ing. strojarstva.

1966. Nakon rata, trebalo je proći jedno dulje razdoblje da bi se pomorski strojari ponovno počeli organizirati. Inicijativa je potekla iz Rijeke, luke u kojoj su bila sjedišta svih većih pomorskih tvrtki odakle se upravljalo svim pomorskim aktivnostima. Većina pomorskih strojara iz Splita bila je zaposlena u riječkim tvrtkama, bilo kao pomorci na brodovima, bilo u upravama tih tvrtki i drugih pomorskih ustanova. Na poticaj nekolicine entuzijasta, uglednih pomorskih strojara, među kojima su prvi bili Milorad Gotier iz Bakarca, Berislav Cuculić iz Hrljeva i Radivoj Martinčić iz Mošćenice te još nekih Riječana, u Rijeci se dana 25. studenog (Dan pomorskih strojara Hrvatske) 1966. osnovalo *Udruženje pomorskih strojara S.R.H. - Rijeka*. Ta udruga pomorskih strojara brzo je razvila svoje djelovanje, nalazeći se u centru pomorskih zbivanja u nas. Oni su postupno osjetili potrebu osnivanja svojih podružnica u svim većim pomorskim središtima na Jadranu. Prvi predsjednik bio je poznati veteran mora, Anton Jelić, pom. str. I. kl. Ovo udruženje veoma je brzo razvilo svoje djelovanje, potpomognuto jakom pomorskom privredom, okupljajući pomorske strojare iz svih pomorskih centara duž naše obale.

Nakon omasovljenja članstva, u širenju svoje djelatnosti, uprava udruženja uvidjela je potrebu osnivanja podružnica u svim primorskim gradovima, stoga je izravno poticala osnivanje takvih podružnica.

1969. Uz pomoć kolega iz Rijeke, u Splitu inženjer Žarko Šošo okuplja grupu pomorskih strojara koja osniva *Inicijativni odbor* za osnivanje splitske podružnice u sastavu: Žarko Šošo - predsjednik odbora, zatim članovi Pavo Babarović, Dražen Ljubetić, Oskar Magazinović, Mate Sabljć, Petar Trumbić i Nikola Vukša, sve pomorski strojari I. klase.

Ovaj odbor organizira osnivačku skupštinu i tako se dana 19. ožujka 1969. u Splitu osniva prva Podružnica *Udruženja pomorskih strojara S.R.H. - Rijeka*. Skupštini je prisustvovalo 27 pomorskih strojara, a za tajnika ove splitske podružnice izabran je Davor Razmilić, dipl. ing.,

pom. str. I. kl. Podružnica je djelovala sve do 19. srpnja 1975. kada je došlo do transformacije udruženja u Rijeci.

UDRUŽENJE POMORSKIH STROJARA
S.R. HRVATSKE

Rijeka, Trg. P. Togliatti 1/I
Br. 37. 14.3.1969.

ŠEŠA ŽARKO i drugovi

S P L I T

Na Vaše usmeno traženje kod ovog Udruženja u vezi osnivanja podružnice Split odgovaramo Vam sledeće.

Izvršni odbor je na svojoj sjednici od 13.3.1969. shodno članu 15 naših pravila, riješio da se dozvoljava osnivanje podružnice Split.

Naziv podružnice će glasiti Udruženje pomorskih strojara S.R. Hrvatske Rijeke

PODRUŽNICA SPLIT

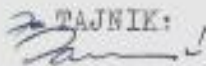
Izvršni odbor je na svom sastanku zadužio za rad oko organizacije osnivanja podružnice, drugove:

GOTJER MILORAD - predsjednik udruženja

ŠKEVIN DRAGO - člana udruženja

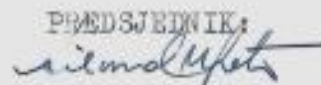
Spomenuti drugovi doći će u Split 18. ožujka sa potrebnim materijalom za održavanje osnivačke skupštine i organizacije u članivanja.

Sa željom u puni uspjeh osnivačke skupštine drugarski vas pozdravljamo,

TAJNIK:

/Puharić Josip/

PREDSEDNIK:

/Gotjer Milorad/

Slika 45. Dozvola za osnivanje podružnice u Splitu izdana u Rijeci 14. ožujka 1969.

1970. U Piranu je dana 18. svibnja 1970. osnovana podružnica *Udruženja pomorskih strojara S.R.H. - Rijeka*, na čelu s tajnikom Vladimirom Borštnarom.

1973. U Kotoru je dana 16. listopada 1973. osnovana podružnica istoga udruženja iz Rijeke, na čelu s tajnikom Nemanjom Bogdanovićem.

1974. U Zadru je dana 7. ožujka 1974. osnovana podružnica istoga udruženja iz Rijeke, na čelu s tajnikom Vojislavom Bukulinom.

1975. S obzirom na to da je udruženje u Rijeci imalo svoje podružnice u dvije druge savezne republike (Slovenija i Crna Gora) te s obzirom na druge izmjene u zakonu, dana 19. srpnja 1975. na izvanrednoj skupštini *Udruženja pomorskih strojara SRH - Rijeka* donesena je odluka o raspuštanju toga udruženja i osnivanju *Udruženja pomorskih strojara SFRJ - Rijeka*. Za predsjednika novoga udruženja izabran je Milorad Gotier iz Bakarca. Tu su transformaciju pratile i sve druge podružnice te se i one osamostaljuju.

Iste godine u izdanju *Udruženja pomorskih strojara SFRJ - Rijeka* izlazi i dosta opsežni *Zbornik*, odnosno zbirka stručnih članaka iz broskog strojarstva u nakladi od 1000 primjeraka.

1976. Nakon transformacije Udruženja u Rijeci, uslijedila je i transformacija ostalih podružnica u samostalna udruženja.

Dana 10. ožujka 1976. u Lučkoj kapetaniji u Splitu sastalo se 16 pomorskih strojara, i to: N. Dadić, A. Barčot, F. Dropulić, M. Duilo, A. Čulić, M. Grgić, L. Kromić, A. Kurtović, M. Kvarantan, B. Ozretić, M. Pašić, A. Pažanin, I. Pažanin, A. Pleština, i D. Razmilić. Odbor je imao zadatak pripremiti održavanje *osnivačke skupštine*.

Dana 26. travnja 1976. u velikoj dvorani *Jadroslobodne - Split* osnovano je *Udruženje pomorskih strojara - Split*. Na osnivačkoj skupštini bila su prisutna 33 pomorska strojara. Na čelo te Udruge kao predsjednik izabran je Nikola Dadić, ing., pom. str. I. kl., koji je inače i ranije bio sudionik svih zbivanja i aktivnosti oko osnivanja ovih organizacija. Za doživotnoga počasnog predsjednika izabran je Petar Šakić, a za tajnika Martin Pogorelić. U Izvršni odbor izabrani su M. Duilo, D. Ljubetić, A. Kalinić, J. Koščina, M. Kvarantan, B. Nižetić, M. Pogorelić, D. Razmilić, M. Roje i B. Tomić. U Nadzorni odbor izabrani su J. Barić, J. Katunarić, P. Trumbić. U Sud časti ušli su Š. Koceić, B. Ozretić i S. Zagorac. Sjedište Udruge nalazilo se kod tvrtke Brodospas - Split na adresi Obala Lazareta 1, a dana 14. svibnja 1976. odobreno je djelovanje Udruge i upis u Registar udruženja građana.

Iste 1976. osnivaju se i samostalna Udruženja pomorskih strojara u sljedećim gradovima:

- Piran, predsjednik Vladimir Borštnar,
- Kotor, predsjednik Anton Grandis,
- Zadar, predsjednik Vojislav Bukulin.

Dana 17. prosinca 1976. na sastanku u Zadru osnovan je *Savez udruženja pomorskih strojara SFRJ* sa sjedištem u Rijeci. Za predsjednika Saveza izabran je Radivoj Martinčić iz Mošćenica. Svrha je Saveza povezivanje i koordinacija svih samostalnih Udruženja pomorskih strojara.

SEKRETARIJATU JAVNE BEZBEDNOSTI SKUPŠTINE OPĆINE

S P L I T

Dne 26. travnja 1976 godine u Splitu je održana osnivačka skupština udruženja: UDRUŽENJE POMORSKIH STROJARA - SPLIT, na kojoj je donesena odluka o osnivanju udruženja i prihvaćen Statut.

Moli se Naslov da se udruženje: UDRUŽENJE POMORSKIH STROJARA - SPLIT upiše u Registar udruženja građana i ovjeri Statut.

Za upis u Registar udruženja građana prilaženo:

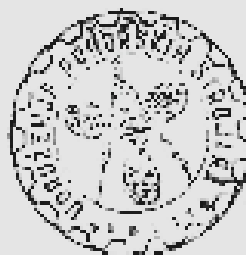
1. Zapisnik sa osnivačke skupštine u jednom primjerku,
2. Dva izvornjeka Statuta,
3. Popis organa udruženja u jednom primjerku i
4. tekstu o iznosu od 10,- Din.

Osnivači udruženja su:

Red.br.	Prezime i ime	Datum rođj.	Mjesto rođj.	Potpis
1.	Ozvečić Branko	22.09.1929	Split	<i>[Signature]</i>
2.	Dadić Nikola	1.01.1933	Split	<i>[Signature]</i>
3.	Maksimović Davor	1.04.1929	Supetar	<i>[Signature]</i>
4.	Kverančan Milo	9.07.1925	Drvenik Veli	<i>[Signature]</i>
5.	Pleština Ante	25.06.1930	Klis	<i>[Signature]</i>
6.	Pašanin Ivan	4.11.1933	Vinišće	<i>[Signature]</i>
7.	Kromić Iužo	1.06.1910	Dubrovnik	<i>[Signature]</i>
8.	Stipčić Ranko	27.09.1927	Biograd n/m	<i>[Signature]</i>
9.	Barčot Ante	20.04.1930	Vela Luka	<i>[Signature]</i>
10.	Pašić Miloš	1.09.1929	Oton-Knin	<i>[Signature]</i>

Sjedište udruženja je u Splitu., kod poduzeća "BRODOSPAZ" -
- Split, Obala Lazareta 1.

U Splitu, 26. travnja 1976.

Predsjednik:

[Signature]

Slika 46. Zapisnik s osnivačke skupštine dana 26. travnja 1976. u Splitu

SOCIJALISTIČKA REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINA SPLIT
SEKRETARIJAT JAVNE SIGURNOSTI
Sektor za upravne poslove
Odsjek za upravne poslove

Broj: 04/1-II-UP-1362/1-1976.

Split, 14.05. 1976.godine

Sekretarijat javne sigurnosti općine Split, rješavajući po zahtjevu Udruženja pomorskih strojara Split, da se izvrši upis u Registar udruženja građana i ovjeri Statut, temeljem člana 9. i 10. Zakona o udruženjima građana i člana 202. Zakona o općem upravnom postupku donosi

R J E Š E N J E

1. Odredjuje se upis u Registar udruženja građana pod brojem 174. koji se vodi kod ovog Sekretarijata, UDRUŽENJE POMORSKIH STROJARA - Split, sa sjedištem u Splitu i djelovanjem na području općine Split.

2. Danom upisa u Registar udruženja građana Udruženje pomorskih strojara Split stiže, u smislu čl. 8. Zakona o udruženjima građana, svojstvo pravne osobe i može početi sa radom.

O b r a z l o ž e n j e

Udruženje pomorskih strojara Split prijavilo je ovom Sekretarijatu osnivanje udruženja i zatražilo upis u Registar udruženja građana kao i ovjeru Statuta.

U zahtjevu se navodi da je dana 26.04. 1976.godine u Splitu osnovano udruženje pomorskih strojeva i tom prigodom usvojen Statut udruženja.

Ovaj Sekretarijat uvidom u zahtjev, zapisnik sa osnivačke skupštine, Statut udruženja kao i ostale spise koji se odnose na ovaj predmet utvrdjeno je, da je Udruženje pomorskih strojara osnovano i da je Statut u skladu sa Zakonom o udruženjima građana. Prema tome rješenje je kao u dispozitivu.

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Republičkom sekretarijatu za unutrašnje poslove SRH-e Zagreb u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

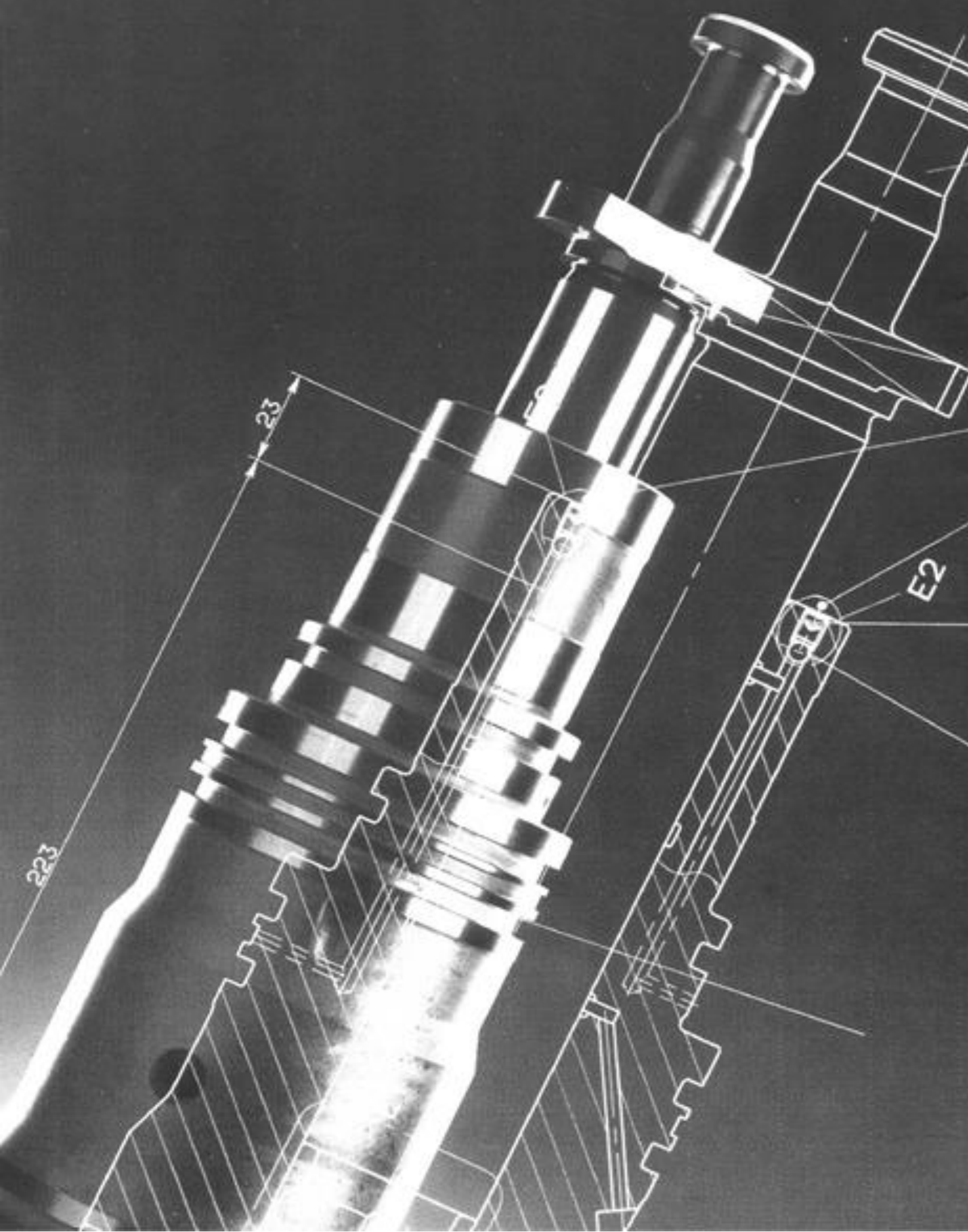
Žalba se predaje neposredno ili šalje poštom ovom Sekretarijatu ili drugostepenom organu, a taksira se po tar.br.2. Zakona o administrativnim taksama od 10.- dinara.

Taksa iz tar.br. 1. i 3. Odluke o administrativnim taksama od 10.- dinara naplaćena i na zahtjevu poništena.

NAČELNIK
Branko Travica

Slika 47. Rješenje Sekretarijata javne sigurnosti općine Split za upis u Registar udruženje građana izdano u Splitu 14. svibnja 1976.

1978.

Na 2. godišnjoj skupštini Udruženja pomorskih strojara - Split dana 18. svibnja 1978. u svečano ukrašenoj dvorani *Jadroslobodne plovidbe* - Split za predsjednika je izabran Branko Ozretić, ing., pom. str. I. kl. Za članove novog Izvršnog odbor izabrani su Pavao Babarović, Martin Pogorelić, Ante Kalinić, Ante Pleština, Branko Benzon, Lujo Kromić, Bruno Matošić, Davor Razmilić, Dražen Ljubetić i Nikola Dadić. U Nadzorni odbor izabrani su Drago Tudić, Jovan Kašić i Drago Popović. U Drugarski sud ušli su Ivo Barić, Ivanko Kunjašić i Miljenko Duilo. Skupština je završena oko 20 sati, a prisutni su se u dobrom raspoloženju razišli u grupama nastavljajući diskusiju.

Savez udruženja pomorskih strojara SFRJ - Rijeka u listopadu 1978. počinje izdavati svoj časopis pod nazivom *Vjesnik* u nakladi od 1000 primjeraka. Bio je to solidno uređen i opremljen časopis, s vijestima iz rada svih udruženja te s veoma kvalitetnim stručnim člancima. Ukupno je izašlo 7 brojeva, a zadnji je broj izašao u listopadu 1989.

1979.

Osnivaju se daljnja samostalna Udruženja pomorskih strojara, i to: 29. svibnja 1979. u Dubrovniku, predsjednik Ljubomir Biočina, i 25. listopada 1979. u Malom Lošinj, predsjednik Enes Fazlić.

1985.

Dana, 17. prosinca 1985. na izbornoj skupštini izabrano je novo rukovodstvo Udruge. Na prvoj sjednici Izvršnog odbora za novog predsjednika Udruge izabran je Gordan Krstulović, za potpredsjednike Ivica Jelača i Ivo Matijević, za tajnika Ivan Werner, a za blagajnika Zvonko Vlačević, svi pomorski strojari I. klase. Dana 9. siječnja 1986. na temelju zakonskih odredbi, Udruga provodi izmjenu u statutu i preregistraciju te i dalje nastavlja uspješno djelovanje s već prije spomenutim aktivnostima.

Krajem 1985., budući da nisu udovoljili Zakonu o udruživanjima do zadanoga roka, nisu se uspjeli preregistrirati udruženja u Piranu, Malom Lošinj, Zadru i Dubrovniku, kao ni Savez udruženja.

1986.

Dana 9. siječnja 1986. udruženja u Rijeci, Splitu i Kotoru, na temelju novoga zakona, provode izmjenu statuta i preregistraciju te i dalje nastavljaju uspješno djelovanje s aktivnostima. Udruženja u ostalim gradovima to nisu stigla na vrijeme obaviti, pa se stoga nije mogla izvršiti ni preregistracija Saveza udruženja u Rijeci i ono prestaje s radom u siječnju 1986.

U desetogodišnjem razdoblju od 1976. do 1986., Udruženje se bavilo organizacijom primarnih aktivnosti, kao što su redovito organiziranje godišnjih i izbornih skupština, suradnja s pomorskim školstvom, upisivanjem novih članova, izdavanjem članskih iskaznica te organiziranjem stručnih predavanja. U spomenutom razdoblju, dužnost predsjednika Udruge obnašali su Nikola Dadić u dva navrata, i jednom Boris Ozretić. Tajnici su bili Martin Pogorelić i Ivan Werner, a blagajnici Bruno Matošić i Zvonko Vlačević, svi pomorski strojari I. klase.

1987.

Dana 20. travnja 1987. u Splitu održana je redovna godišnja skupština Udruženja pomorskih strojara - Split, na kojoj je Velimir Ozretić, dipl. ing., primljen za počasnoga člana Udruženja. Govor zahvale koji je na skupštini održao kolega Velimir Ozretić: *Zahvaljujem na počasti i pažnji ukazanoj od Vaše stručne organizacije, koja je moju stručnu aktivnost ocijenila vrijednom.*

1988.

Moj je životni put kao konstruktora i projektanta bio uvijek posvećen brodu, bolje rečeno njegovoj strojarnici, a ona ustvari i jest život broda.

Takva moja opredjeljenja osposobila su me i kao stručnog autora. Ja sam želio da putem pisane riječi približim dio svojeg saznanja neposredno đaku, studentu i pomorskom stručnjaku.

S mnogima od vas imao sam kontakte kako kroz školovanje, a tako i kasnije i u vama sam vidio zrele ljude i sposobne pomorske stručnjake.

Mi smo zajedno željeli da doprinesemo razvoju svoje sredine, a i šire da se razvijemo u nepoštednoj svjetskoj konkurenciji, gdje čovjek postaje nezaobilazni faktor u procesu strojarstva, automatike i ekonomije. Sposoban, iskusan i vješt pomorski strojar sve je više tražen, pa vaša stremljenja treba da i dalje idu u tom pravcu jer upravljati velikim materijalnim dobrima i ljudskom sigurnošću nije mala obaveza.

Vaša počast koju ste mi ovom prigodom ukazali meni je novi poticaj da prema mojim fizičkim i psihičkim sposobnostima i dalje bude vama na usluzi u raznim stručnim vidovima.

Ponovno hvala.

Slika 49. Pogled na splitsku luku

Na inicijativu Žarka Šoše u ožujku 1988. Udruženje pomorskih strojara - Split izdalo je prvi broj svoga časopisa pod nazivom *Ukorak s vremenom*. U početku je bio tiskan na šapirografu kao glasnik Udruženja, a danas se već pretvorio u pravi časopis, koji sadrži vijesti iz Udruge, novosti iz pomorstva, strojarstva i tehničkog svijeta, crtice iz života pomoraca i istaknutih pomorskih strojara, aktualne članke iz povijesti Udruge, članke iz brodske prakse te vrsne stručne članke koji obuhvaćaju sva područja naše profesije, kao i ostale teme iz pomorstva.

Usprkos svim teškoćama, naše je Udruženje od svoga osnivanja pa nadalje vrlo aktivno u svome djelovanju, a sve na dobrobit i propagiranje našega specifičnog znanja. Pod vodstvom glavnoga urednika Žarka Šoše, iz svojih je skromnih početaka časopis *Ukorak s vremenom* prerastao u izvrstan i traženi pomorski stručni časopis, jedini takve vrste u Hrvatskoj. Od samoga početka, uredništvo su sačinjavali Nikola Dadić i Gordan Krstulović, a kasnije i Boris Abramov. Naklada je nekada bila 800 primjeraka, koji su bili besplatni i dostavljani svim članovima Udruge, kao i brojnim pomorskim i drugim ustanovama i tvrtkama. O časopisu danas uglavnom brine i uređuje ga sadašnji predsjednik udruge dr. sc. Frane Martinić, a časopis se objavljuje na internetskim stranicama Udruge.

Isto tako, Udruženje je u tom razdoblju organiziralo tečajeve za ispite zvanja *pomorski strojar* i *pomorski strojar I. klase*. Davalo je poticaj i pomagalo u organizaciji izdavanja stručnih knjiga svojih članova. Pravovremeno se upozoravalo pomorsko školstvo u Splitu na zahtjeve

Međunarodne pomorske organizacije (IMO) pri primjeni STCW (International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers) konvencije.

Dana 3. ožujka 1988., na inicijativu pomorskih strojara iz Udruženja u Rijeci, Splitu i Kotoru, na skupštini u Splitu dolazi do ponovnog formiranja Saveza udruženja pomorskih strojara SFRJ - Rijeka. Za predsjednika je izabran Berislav Cuculić - Bere iz Rijeke, a za potpredsjednika Anton Grandis iz Kotora.

Dana 22. ožujka 1988. u 18:00 sati u velikoj dvorani *Jadranske slobodne plovidbe* održana je godišnja skupština *Udruženja pomorskih strojara - Split*. Skupštini su prisustvovali mnogi njezini članovi te je izabran novi Izvršni odbor u sastavu: Gordan Krstulović, Ivan Werner, Zvonimir Vlajčević, Drago Tudić, Žarko Šošo, Ivo Matijević, Jovan Kašić, Ivica Jelača, Zoran Duplančić, Miloš Pašić, Zdravko Kaliterna, Dobroslav Meštović, Zoran Jozić, Petar Pečur, Igor Treselj, Ivan Keneški, Boris Ozretić, Marko Bakotić i Joško Radmilo. U Odbor društvene kontrole izabrani su Branko Ozretić, Zvonko Rabadan i Miljenko Duilo, a u Drugarski sud izabrani su Bruno Matošić, Lujo Kromić i Nikola Dadić. Za delegate za Savez udruženja pomorskih strojara u Rijeci izabrani su Gordan Krstulović, Zvonko Rabadan, Božo Serdarević i Boro Ivanovski.

Na godišnjoj je skupštini Rudi Radaljac, dipl. ing., zahvalio na prijemu za počasnog člana sljedećim riječima: *Poštovani prijatelji, ideja na koju ste došli da me proglasite za počasnog člana društva pomorskih strojara u Splitu, neobično me iznenadila, a ujedno i vrlo obradovala.*

Ta je vaša gesta za mene jedno veliko priznanje za sve ono što sam do sada, iako ne puno, učinio na stručnom uzdizanju pomorskih strojara. Mnogi od vas, kao i ja, već u djetinjstvu odlučili su se za pomorsko zvanje. A kako i ne bi, kad kao dijete u luci gledaš brod, kao osvijetljeni plivajući grad, pun čari i vanjske ljepote. Čovjek se zanese u mislima za svim onim njemu nepoznatim u domaćem i stranom svijetu.

Možda se čovjek već i rodi s određenim genetskim osobinama i sklonostima za pojedina zvanja u koje, po mom dubokom uvjerenju, spada i pomorsko. Tako sam i ja odlučio da postanem pomorac, ali mi se želja do kraja nije ispunila. Nakon male mature upisao sam se u Tehničku srednju školu, Brodstrojarski odjel u Splitu, gdje sam maturirao školske godine 1934./35. To je za ono doba bila velika škola, takoreći „mali fakultet“. Od nas 28 upisanih u prvi razred maturiralo je samo 9 učenika. Bili su nam vrlo stručni profesori među kojima ću spomenuti pokojnog inženjera Chiabova, inženjera Lukasa, inženjera Jutronića i druge koji su nesebičnim zalaganjem prenosili na nas svoje veliko znanje i iskustvo.

Tu njihovu vrlinu želio sam i ja usaditi u svoju dušu, a jesam li u tome barem djelomično uspio, to mogu drugi procijeniti, a ako jesam, to je onda za mene, kao i za svakog iole poštenog čovjeka, najveći uspjeh i zadovoljstvo.

Prema svojim profesorima odnosili smo se s puno respekta i poštovanja. U njima smo gledali druge roditelje. A da li je takav odnos i danas u pomorskim školama, ne mogu reći, ali uvijek idem iz jedne pretpostavke koja kaže: „Budi prema čovjeku korektan, da bi i on prema tebi bio takav“. U ono doba, kad sam ja bio učenik Tehničke škole, Split je bio mali grad, ljudi su se takoreći međusobno svi poznavali. Majke učenika brižno su vodile računa o uspjehu i odgoju svoje djece, bila je sramota za roditelje bilo kakav ispad djeteta u školi ili na ulici. Međutim, danas je Split veliki grad, s velikim brojem učenika u pomorskim školama, s velikim problemima, a s relativno malim materijalnim mogućnostima, što se neminovno odražava na kvalitetu, kako učenika tako i profesora.

Zato vi, koji ste već dobro zagazili u vode pomorskog života, svakodnevno se u praksi susrećete s ponekim svršenim učenicima iz pomorskih škola, kojima nedostaje puno toga u struci, što si vi i ne možete predstaviti i zamisliti.

Nedostaje im stručno znanje, nedostaju im u dobroj mjeri i radne navike, što je osnovni preduvjet za njihov daljnji razvitak i uspjeh u struci.

Za taj njihov nedostatak ja bih rekao da ima više faktora koji na to bitno utječu, počevši od samih učenika koji nisu u dovoljnoj mjeri zainteresirani, profesora koji nisu adekvatno nagrađeni, pa i roditelja učenika koji ne vode dovoljno brige o njima jer im tempo života u dobroj mjeri to onemogućava.

Osim toga, ako pogledamo plan i program školovanja, broj sati za predavanja i vježbe za pojedine stručne predmete, odmah ćemo uočiti da za tako minimalni broj sati, koji je po mom mišljenju nedovoljan, ne može se postići neki veći uspjeh, ako se tome još doda slaba opremljenost radionica, kabineta, nedostatak opreme potrebne za moderno i uspješno školovanje, nedostatak adekvatnih udžbenika itd. te slaba suradnja pomorskih škola i brodarskih poduzeća.

Po mom mišljenju, za pomorske škole može se reći da su tvornice odgovarajućih stručnih kadrova, koji najvećim dijelom koriste brodarska poduzeća, a koji bi trebali imati, takoreći, patronat nad pomorskih školama.

Kakav stručni kadar treba dati pomorska škola, na to su pitanje kompetentni da daju odgovor ljudi iz pomorske privrede, koji u praksi uočavaju manjkavosti u struci svršenih učenika. Međutim, nije rješenje samo u tome da se školama skrene pažnja za neuspjeh, već bi bilo neophodno, ako je to moguće, da eminentni stručnjaci iz brodarskih poduzeća surađuju na razradi plana i programa školovanja jer bi to bilo u interesu kako škola, a još više brodarskih poduzeća.

Programi bi trebali biti detaljno po svakoj temi razrađeni, respektirajući razvoj moderne tehnike i tehnologije u gradnji brodskih strojeva i uređaja. Oni bi trebali biti kratkoročni, koji bi se povremeno revidirali i nadopunjavali prema novim tehničkim dostignućima.

Škola bi trebala više kontaktirati s brodarskih poduzećima, brodogradilištima, klasifikacijskim zavodima, naučnim ustanovama itd. od kojih bi imali znatne koristi, kako u stvarnoj stručnoj literaturi a još više u stručnim predavanjima koje bi povremeno održavali stručnjaci spomenutih ustanova iz područja novih dostignuća u gradnji specijalnih i višenamjenskim brodova, zatim predavanja o izrazitim havarijama itd.

Međutim, u životu naših pomorskih strojara nije sve tako crno kao što bi se moglo zaključiti iz ovih nekoliko redaka. Svjedoci smo velikih priznanja i uspjeha naših strojara u domaćem i stranom svijetu, koji su svojim zalaganjem i stručnom spremom dosljedno reprezentirali i prenosili slavu naših pomorskih škola.

Slika 50. Godišnja skupština Saveza 18. travnja 1988. u velikoj dvorani Jadroplova u Splitu.

U prvome redu: L. Kromić, tajnik Udruženja časnika stroja 1937. i

R. Radaljac, dipl. ing., počasni član Udruge

Kolegijalnom izvršnom odboru Udruženja pomorskih strojara - Split, dana 7. studenog 1988. Nikola Dadić predložio je da se za počasnog člana Udruženja primi Duško Krstulović, magistar ekonomskih znanosti.

UDRUŽENJE POMORSKIH STROJARA - SPLIT
Kolegijalni izvršni odbor

Split, 7.XI 1988

P R I J E D L O G

Predlažem da se za počasnog člana Udruženja pomorskih strojara - Split, primi drug Duško Krstulović, magistar ekonomskih znanosti, na osnovu niže navedenog.

O B R A Z L O Ž E N J E

Drug Duško Krstulović nije naše pomorsko strojarске struke, ali je naslijedio očev osjećaj i ljubav za pomorstvo.

Od osnutka našeg Udruženja, stalno nastoji pomoći radu i unapređivanju Udruženja. Dosta je doprinio napretku a i danas se zalaže za ostvarenje programa djelovanja Udruženja pomorskih strojara - Split. Ustrajan je u nastojanju razvijanja i jačanja pomorske privredne djelatnosti i pomorstva uopće.

Ugledan je društveno politički radnik i rukovodilac, dosljedan sljedbenik i pobornik naše socijalističke orijentacije, skroman i jednostavan čovjek.

U relativno kratkom razdoblju mnogo je učinio da se u našem gradu Splitu ponovno razbudi misao pomorske orijentacije.

Na dužnosti Sekretara za Saobraćaj i pomorstvo Općine Split, bio je neumoran u nastojanju da se ojača i proširi pomorsko privredna djelatnost i pomorsko brodarstvo grada i šire regije.

Svojom upornošću i pregaleštvom mnogo je doprinio na tom planu, što će se s vremenom više ojeniti.

Iste misli i nastojanja, u svom programu ima i Udruženje pomorskih strojara - Split.

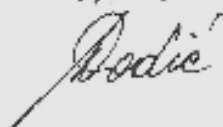
Svojim upornim radom drug Duško Krstulović zadobio je široko povjerenje, pa je nedavno postavljen na dužnost pomoćnika Saveznog sekretara za saobraćaj, veze i pomorstvo S.F.R.J.

Na toj dužnosti odmah djeluje i uporno nastavlja radom na proširenju djelatnosti pomorske privrede i pomorske brodarskih radnih organizacija.

Na istom putu ne možemo se miroći, i smatram u ime pomorskih strojara Splita grada, da drug Duško Krstulović, svojim radom i zalaganjem, prethodno obrazloženim, zaslužuje da postane POČASNI ČLAN Udruženja pomorskih strojara - Split.

Kolir Kolegijalni izvršni odbor i Skupština Udruženja da ovaj predlog prihvati.

Nikola Dadić, pom.str.I klase

Slika 51. Prijedlog i obrazloženje Nikole Dadića za primanje Duška Krstulovića kao počasnog člana Udruženja pomorskih strojara - Split, 7. studenog 1988. u Splitu

1990.

–

1993.

Republika Hrvatska proglašava svoju samostalnost i odvaja se od Jugoslavije. Jugoslavenska ratna mornarica uvodi pomorsku blokadu jadranskih luka.

Radi zaštite imovine, mnogi trgovački brodovi hrvatskih brodarskih kompanija preregistriraju se i viju strane zastave. Postupno se formira i Hrvatska ratna mornarica. U to vrijeme, naša Udruga stavlja se na raspolaganje kriznom štabu, nudeći stručnu i svaku drugu pomoć u obrani grada i domovine. Nakon podmuklog napada na grad Split od strane

Slika 52. Žarko Šošo, tehnički savjetnik „Jadroslobodne – Split” 17. veljače 1990. održao je predavanje u velikoj dvorani Jadranske slobodne plovidbe – Split, pod naslovom „The proof of a unique performance of cylinder lubricant Castrol Marine Cyltec 80”

brodova JRM-a, kada je raketna fregata *Split* počela pucati po našem gradu, što je valjda jedinstveni slučaj u povijesti da je jedan ratni brod pucao po gradu po kojem je dobio ime, i nakon općenitog neuspjeha pomorske blokade, JRM povlači svoje brodove u bazu na Visu, a odatle u Boku Kotorsku. Na Jadranu, a i u inozemstvu, na hrvatskim brodovima počinje se vijoriti hrvatska zastava.

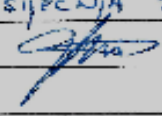
Godine 1991. tajnim ukazom predsjednika Republike Hrvatske, član Udruge Igor Vidović, dipl. ing. strojarstva, imenovan je ratnim zapovjednikom „Registra“, a brodarski klasifikacijski zavod „Jugoregistar - Split“ mijenja ime u „Hrvatski registar brodova - Split“.

Savez udruženja pomorskih strojara SFRJ - Rijeka je prestao s radom 1991.

Rušenjem mosta na Maslenici, poduzeće Brodospas na Masleničkom ždrilu, pod vatrom topova, postavlja čuveni pontonski most, sastavljen od teglenica. U ovom poslu sudjelovalo je nekoliko članova naše Udruge na čelu s dr. sc. Vickom Batinicom, mag. ing. Tako je južni dio jadranske obale bio ponovno prometno povezan s glavinom Hrvatske, sve do izgradnje novoga mosta.

UDRUŽENJE POMORSKIH STROJARA
SPLIT

TELEFAX MESSAGE Br. No. _____

ZA: TO: MINISTARSTVO POMORSTVA	OD: FROM: UDRUŽENJE POMORSKIH STROJARA - SPLIT
TELEFAX BR.: TELEFAX NO.: 061 451-408	DATUM: DATE: 28 siječnja 93
NA RUKU: ATT.: DR. IVICA TOTIĆ	POTPIS: SIGN:
ODJEL: DEPT./REF.:	ODJEL: DEPT./REF.:

PREDMET:
SUBJECT: STANJE!

Broj stranica uključujući ovu: 1.
No. of pages including this one: 1.

RADO ĆEMO SUDJELOVATI U RADU I TRADICI
BILO KOJEG ZAKONSKOG AKTA KOJI ĆE SLUŽITI UNAPRI-
JEDENIJU I PROSPERITETU POMORSTVA, POSEBNO NAŠE
STANKE. TE VAM STADI MO NA RASPOLAGANJE. PO
VAŠEM ZAHTEJU, KADA TO ZATRAŽITE, IMENOVATI ĆEMO
NAŠE PREDSTAVNIKE.

HVALA VAM ŠTO STE NAŠE SE SJETILI

ZA UDRUŽENJE POMORSKIH STROJARA
SPLIT
PREDSJEDAVAJUĆI IZVRŠNOG ODBORA
GORDANA JASTUŽEVIĆ

Slika 53. Telefaksom poslan odgovor Ministarstvu pomorstva 28. siječnja 1993.

1997.

Zbog izmjene zakona, na izvanrednoj godišnjoj skupštini održanoj dana 11. prosinca 1997. odlučeno je da *Udruženje pomorskih strojara - Split*, promijeni naziv u **UDRUGA POMORSKIH STROJARA - SPLIT**.

Također je usklađen statut Udruge prema izmjenama zakona te je podnesen zahtjev za ponovnu registraciju. Za predsjednika Udruge po treći puta izabran je Gordan Krstulović, dipl. ing., pom. str. I. kl., a za tajnika Nikola Dadić ing., pom. str. I. kl. Za rizničara je izabran Zvonimir Vlajčević, ing., pom. str. I. kl. U Izvršni odbor izabrani su predsjednik Mladen Paro, dopredsjednik Veljko Brajčić te članovi Marko Bakotić, Vicko Batinica, Branko Berlan, Ratko Božić, Nikola Dadić, Ivica Jelača, Toma Gvozdanović, Zdravko Kaliterna, Dobroslov Meštrović, Ante Mrvica, dr. Marijo Oršulić, Žarko Šošo, Drago Šošo, Drago Tudić, Igor Treselj, Zvonimir Vlajčević i Ivan Werner. Naknadno je 8. siječnja 1998. u Izvršni odbor kooptiran i Boris Abramov. U Nadzorni odbor izabrani su Zoran Duplančić, Jovan Kašić i Ivan Lerotić. U Sud časti izabrani su Bruno Matošić, Oskar Magazinović i Zvonko Rabadan.

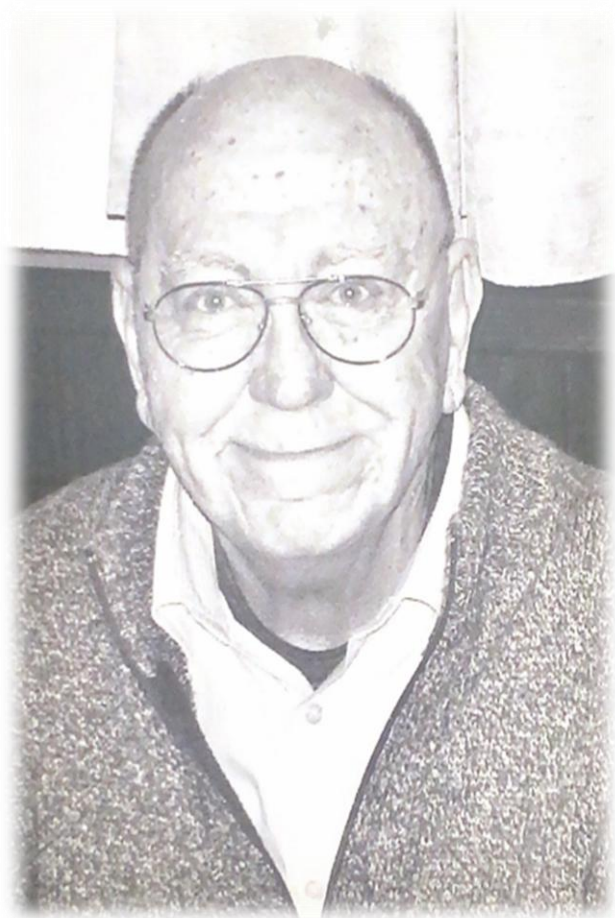
1999.

Od 5. do 7. svibnja 1999. Udruga pomorskih strojara - Split sudjelovala je na 2. kongresu Sindikata pomoraca Hrvatske na Hvaru, a čast da održi pozdravni govor pripala je Borisu Abramovu, umirovljenom pomorskom strojaru I. klase: Poštovana gospodo! Ja sam Boris Abramov iz Splita, umirovljeni pomorski strojar. Dopala me je ugodna dužnost i čast, da pozdravim ovaj skup i kažem par riječi u ime Udruge pomorskih strojara - Split.

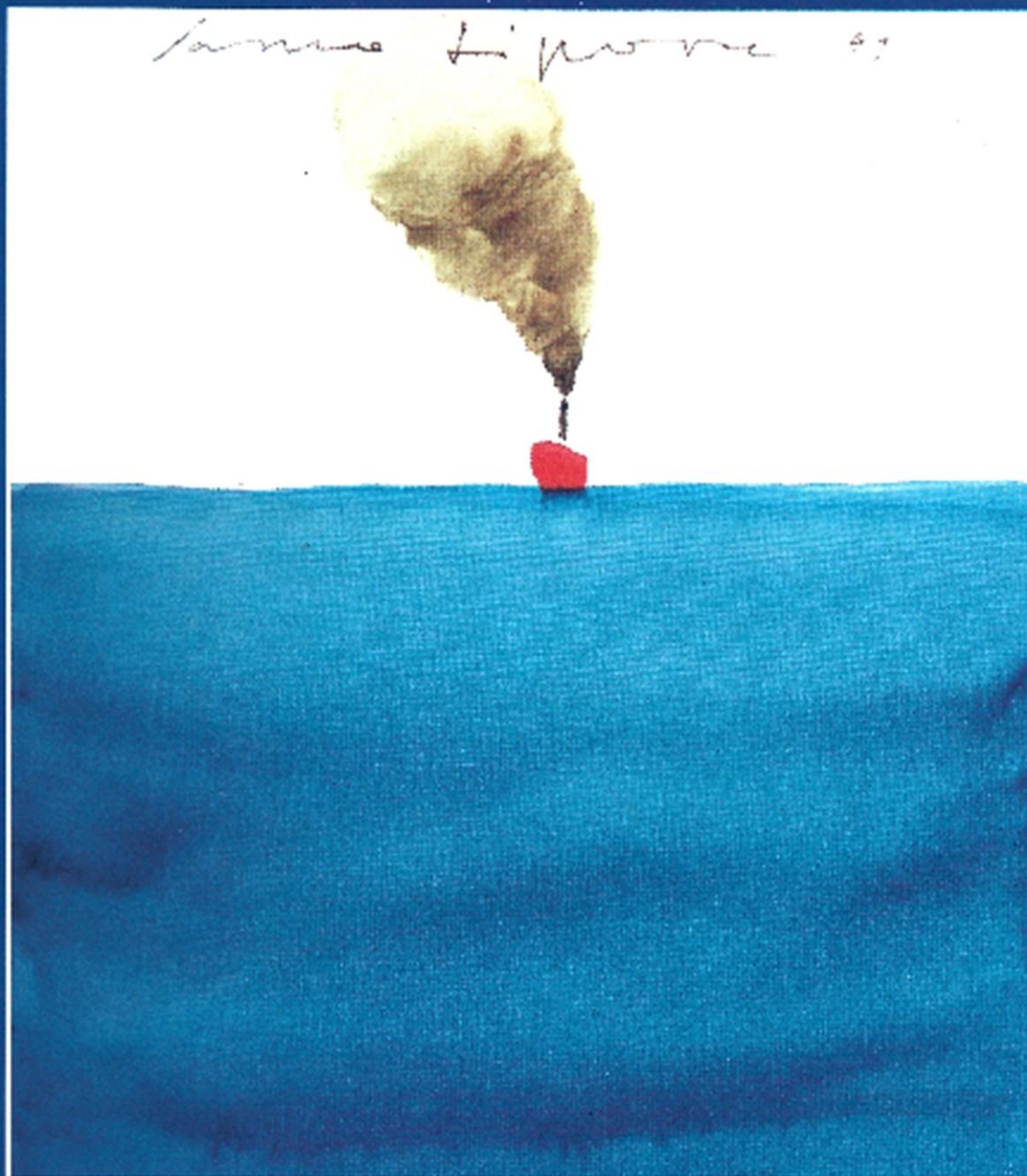
2001.

U ovo teško vrijeme koje naša trgovačka mornarica i pomorstvo općenito proživljava zbog dugotrajne globalne krize u morskom prijevozu, nije ni vrijeme ni mjesto da ovdje puno govorim o prvenstvenim ciljevima i zadaćama koje je naša Udruga sebi postavila, ali ipak reći ću o tome nekoliko riječi:

Ove godine, na razne načine, proslavljamo tridesetogodišnjicu utemeljenja naše Udruge. Ovakvih Udruga bilo je prije u svakom važnijem pomorskom centru duž naše obale, no nažalost, sve su se ugasile, osim ove naše u Splitu, koja je još uvijek vrlo aktivna. Jubilej proslavljamo uglavnom radno. U tom našem radu umnogome će nam pomoći prostorija u kojoj je ured tajništva, s arhivom i stručno knjižnicom, a koju nam je početkom ove godine dala na korištenje broderska tvrtka „Jadroplov” na čemu smo puno zahvalni. Ovo spominjem samo radi toga, da bi naglasio da smo tek nakon 30 godina aktivnosti i rada uspjeli dobiti par kvadrata prostora koji nam je bio neophodno potreban za uspješan rad. Tu se bjelodano uočava odnos lokalnih vlasti, a i gospodarstva, kako jučer tako i danas prema ovakvim vrstama udruživanja, čije aktivnosti mogu mnogo pomoći u unaprjeđivanju pomorske misli i pomorskih struka.

Slika 54. Boris Abramov

1969

1999

UDRUGA POMORSKIH STROJARA
SPLIT

Slika 55. Monografija kategorizirana u Sveučilišnoj knjižnici Split UDK 061.23:629.12 (497.5) "1969/1999" i ISBN 953-97972-0-9 tiskana 1999. u nakladi od 300 primjeraka u kojoj je naveden niz zanimljivosti iz dugotrajne aktivnosti pomorskih strojara kako na Jadranu tako i širom svijeta

Naši glavni ciljevi su unaprjeđenje stručnog statusa pomorskih strojara i afirmiranje naše struke u praksi na brodovima te pomoć u rješavanju problema u pomorskom školstvu i poboljšavanju obrazovnih metoda i programa brodogradnjaške struke. Osim ovoga promičemo izdavanje stručnih knjiga i publikacija, a izdajemo i svoj glasnik „Ukorak s vremenom“, koji sadrži kvalitetne stručne članke i napise iz života i rada pomoraca. Ovaj je glasnik besplatan, a osim članstvu, redovno ga šaljemo na mnoge važne adrese koje u našoj zemlji imaju neke veze s pomorstvom.

Naše članstvo pomno prati vijesti iz hrvatskog i svjetskog pomorstva. Nažalost, u zadnje vrijeme, malo je ohrabrujućih događanja, Teško je ne suosjećati sa sudbinama mnogih naših pomoraca i njihovih obitelji, koji npr. ne primaju mjesecima plaće, ili su pak izgubili posao, pošto im je tvrtka propala.

Često o tome raspravljamo i tu nam nije nešto jasno. Naime, svaka pomorska nacija, koja ima dugačku morskobrodsku obalu i dugotrajnu pomorsku tradiciju, te imalo drži do toga, nastoji da sačuva tri važna činioca a to su: trgovačko brodogradnja, brodogradnja i pomorsko školstvo. Ako bilo kojem od ovih činioca stvari idu loše, vlada te države nastoji, prema svojim mogućnostima, da subvencijama ili jednokratnim financijskim injekcijama pomogne da se te teškoće prebrode.

Međutim, vidimo da naša Vlada često u tome oklijeva, a pomoć u novcu tvrtke dobivaju na kapaljku. Zašto to Vlada tako čini, da li zato što ne može ili ne želi, ili smatra da ima mnogo važnijih prioriteta gdje je potrebna njena intervencija, nije na nama, kao čisto strukovnoj udruzi, da ocjenjujemo, ali mislimo da često spominjane krilaticе, kao što su „Pomorska orijentacija“, ili „Jadranska orijentacija“ postaju samo lijepe riječi koje gube svoj smisao, jer i laik vidi da pomorsko gospodarstvo tone sve dublje i dublje u bezizlaznu krizu.

Pratimo i rad Sindikata pomoraca Hrvatske i mislimo da je dosta uspješan. Cijenimo nastojanje Sindikata da osigura i zaštiti prava pomoraca u slučajevima neisplaćivanja redovnih zarađenih plaća ili potpunog bankrotiranja pojedinih brodarskih tvrtki. Osobito cijenimo uspješno sklopljeni nacionalni Kolektivni ugovor za pomorce.

Na ovim, i drugim postignutim uspjesima, Sindikatu pomoraca Hrvatske od srca čestitamo, uz želju da i dalje nastavi s uspješnim i plodonosnim akcijama. Na koncu, ovom Kongresu želimo puno uspjeha u radu kako bi na osnovu rasprave donio prave odrednice za svoje buduće djelovanje.

Pozdravljam sve prisutne sudionike Kongresa!

Hvala na strpljenju!

Ministarstvo pomorstva, prometa i veza pozvalo je Udrugu pomorskih strojara - Split da prisustvuje na svečanoj proslavi blagdana Sv. Nikole - Dana pomoraca 6. prosinca 1999. u Kongresnoj dvorani Ministarstva u Zagrebu.

Najveća prepreka još uspješnijem djelovanju Udruge bio je nedostatak prostora u kojem bi tajništvo Udruge moglo djelovati. Usprkos našim neprestanim traženjima, čelnici gradske uprave na naše molbe su se oglašivali. Tek zahvaljujući pomorskoj tvrtki Jadroplov, 1999. godine konačno su nam stavljene na raspolaganje prostorije na današnjoj adresi na Dražancu 3A. Dana 7. prosinca 1999. godine na putničkom brodu „Dubrovnik“ u vlasništvu Jadrolinije održana je skupština u gradskoj luci. Prema Statutu izabrana su nova tijela Udruge.

U razdoblju od 1999. do 2001. Udruga je bila dosta aktivna. Redoviti sastanci Udruge održavali su se svakog prvoga utorka u mjesecu, a ponekad i dva puta mjesečno u prostorijama tvrtki Brodospas i Plovput. Sastancima je prisustvovala većina članova Izvršnog i Nadzornog odbora. Članstvo Udruge u stalnom je porastu, tako da se broj članova povećao na oko 400 članova. Ustanovljena je knjižnica koja se nalazi u tajništvu Udruge na adresi Dražanac 3A. Knjižnica se redovito posjećuje te se članovi Udruge i studenti redovito koriste stručnom literaturom. U dva navrata organizirali smo rasprave o pitanju školovanja pomoraca

prema STCW konvenciji koja stupa na snagu 1. siječnja 2002. Još smo otprije shvatili i uvidjeli da školovanje pomoraca u Splitu neće biti spremno za zahtjeve Konvencije, stoga smo nastojali upozoriti na njezino skoro stupanje na snagu, odnosno da način školovanja kvalificiranih pomoraca bude u skladu s međunarodnom konvencijom i suvremenim školovanjem pomoraca. Ukazivali smo na potrebnu opremu i kadar. Školama smo nudili suradnju koja je slabo prihvaćena. Uspostavili smo suradnju s poznatim proizvođačem brodskih motora M.A.N. - B. & W. te zajedno organizirali predavanje na FESB-u u Splitu. Dana 4. prosinca 2001. održana je redovna godišnja i izborna skupština. Za predsjednika Udruge izabran je ponovno Gordan Krstulović. U Izvršni odbor izabrani su Boris Abramov, Marko Bakotić, Nikola Berković, Branko Berlan, Veljko Brajčić, Toma Gvozdanović, Ivica Jelača, Ante Mrvica, Neven Radovniković, Žarko Šošo, Tonko Tomić i Igor Treselj. U Nadzorni odbor izabrani su Zoran Duplančić, Ante Petković i Stanko Trumbić. U Sud časti izabrani su Vjekoslav Lelanović, Lavoslav Burić i Ivo Trumbić.

Svojim znanjima i iskustvom zdušno smo pomogli grupi pomorskih kapetana u Splitu kada su poželjeli osnovati svoju udrugu. Treba istaknuti da je Udruga pomorskih strojara - Split, kao jedna od najstarijih stručnih udruga u Hrvatskoj, svojim postojanjem i djelovanjem doprinijela da se pomorska tradicija u ovom gradu započeta početkom prošlog stoljeća, odnosno završetkom ere jedrenjaka i prelaskom na parne brodove i kasnije na motorne, održi sve do danas. Prilike su se u pomorstvu promijenile, stasaju profili novih pomorskih stručnjaka, svestrano obrazovanih i sklonih novim trendovima, a odgovornost i opterećenost poslom sve više jačaju. Naše djelovanje u promociji brodstrojarske struke i pomorstva općenito nikada nećemo prestati gajiti sve dok bude postojala naša Udruga. Da bismo na neki način oživjeli i organizirali pomorski život i okupljanje pomorskoga časničkog kadra u Splitu, na našu inicijativu, zajedno s Udrugom pomorskih kapetana Split, organizirali smo domjenak za blagdan Sv. Nikole, zaštitnika pomoraca. Domjenak je u potpunosti uspio i premašio sva naša očekivanja.

Slika 56. Dana 5. prosinca 2005. organiziran je svečani domjenak s Udrugom pomorskih kapetana Split Gordan Krstulović (lijevo) i Dražen Komerički (desno)

2002.

–

2009.

Glavni je cilj naše Udruge pomorskih strojara - Split u razdoblju od 2002. - 2009. bilo unaprijeđivanje brodstrojarske struke koja je u svijetu veoma tražena. Tako smo u tome razdoblju željeli unaprijediti status pomoraca, a posebno pomorskih strojara. Potvrda da smo bili na dobrom putu upravo je to što smo prije 10-tak godina zagovarali školovanje pomorskih strojara na način kako se to sada počelo događati. Svakim danom naša je knjižnica povećavala broj knjiga, a u naše prostorije doneseni su uređaji, naprave i strojarški rekviziti koji su izloženi na policama. Broj je članova oko 400, bilo da se radi o stalnim ili podupirućim članovima. Najviše vremena trošili smo na izdavanje našeg glasnika „Ukorak s vremenom“. Zadatak nam je bio da ga održimo i da svaki broj bude još bolji i kvalitetniji. S obzirom na potražnju i pohvale koje dobivamo sa strane, vrlo smo ponosni na naš glasnik koji s pravom nosi ime „Ukorak s vremenom“. Glasnik izlazi dva puta godišnje na dva važna datuma ovoga grada: za blagdan Sv. Duje i Sv. Nikole.

Među više od 400 članova udruge ima dosta onih koji, iako redovno plaćaju članarinu, nažalost nikako se ne angažiraju u njenome radu, pa čak ne dođu ni na domjenak koji održavamo jednom godišnje, uoči Sv. Nikole, skupa s Udrugom pomorskih kapetana Split.

O radu Udruge pomorskih strojara - Split za razdoblje između dviju skupštine od 2005. do 2007. pisao je tadašnji predsjednik Udruge g. Gordan Krstulović.

S obzirom na zauzetost brodova Jadrolinije u to vrijeme, skupština nije mogli biti održana na jednom od njihovih brodova kao što smo to tradicionalno radili ranije, stoga smo se ponovno okupili u poznatoj dvorani Umjetničke akademije. Nakon prethodne skupštine, održane prije dvije godine na Jadrolinijinom brodu „Dubrovnik“, prvi zajednički sastanak Izvršnog odbora, Nadzornog odbora i Suda časti održan je 10. siječnja 2006. u prostorijama naše Udruge. Na tome sastanku, po statutu i prema načelima skupštine, izabrana su nova radna tijela Udruge.

*Slika 57. Domjenak 2005.:
Mladen Mateljan (lijevo)
i Jakov Grabovac (desno)*

Slika 58. Dana 17. prosinca 2005. održana je godišnja skupština na Jadrolinijinom brodu „Dubrovnik“

Kako je osnovni cilj naše Udruge stalno raditi na unapređenju ove naše u tražene struke, mi smo, kao i do sada, kroz proteklo razdoblje kroz razne aktivnosti nastojali što više poboljšati i unaprijediti status pomorskih strojara i pomoraca općenito. Pritom smo se ponajviše zalagali oko školovanja pomorskih časnika, u prvome redu strojarskih časnika. Kako bismo zadržali postignutu razinu kvalitete, a da se pritom poštuju standardi STCW konvencije koje je naša zemlja potpisnik, osmislili smo i predlagali uvođenje bržeg i suvremenijeg načina školovanja kroz Pomorsku školu i fakultet. Međunarodna konferencija o naobrazbi, izobrazbi, izdavanju ovlaštenja i obavljanju straže pomorskih časnika (STCW) ima svoje standarde kojih se svaka zemlja potpisnik mora pridržavati, pa tako i Republika Hrvatska. Zahtjevi naših propisa o školovanju pomoraca sami po sebi i nisu loši jer polaznici dobivaju više teorijskoga znanja, ali oni dovode u hendikep naše časnike koji plove pod stranim zastavama u odnosu na one nacionalnosti koje se danas u svjetskom brodarstvu novače. Iako naši časnici slove u svijetu kao jedni od boljih, konkurencija iz zemalja u razvoju je velika, zbog toga što im je edukacija jednostavnija, prikladnija i kraća, i što tim nacionalnostima brodari mogu ponuditi niže plaće. Dakle, svima mora biti cilj, i resornom ministarstvu i nama kao udruzi civilnog društva, da uz osuvremenjivanje školovanja omogućimo časnicima brže i jednostavnije napredovanje u karijeri. Time i drugim mjerama koje državna uprava uvede, ohrabrit ćemo mladež na odluku da u što većem broju odabere ovaj časni i unosni poziv.

Slika 59. Dana 17. prosinca 2005. Boris Abramov (lijevo) proglašen je zaslužnim članom; Gordan Krstulović

Slika 60. Godišnja skupština dana 1. rujna 2007. u dvorani Umjetničke akademije, slijeva nadesno: Ante Petković, Veljko Brajčić, Ivica Jelača, Ivan Komar i Dušan Vukojević

*Slika 61. Dana 1. rujna 2007. Branko Šabašov (lijevo)
proglašen je počasnim članom;
Gordan Krstulović*

Sjedište naše Udruge sada je potpuno smješteno u prostorijama Jadroplova na adresi Dražanac 3A. Upravi te splitske broderske tvrtke svesrdno zahvaljujemo na usluzi koju nam time pruža. Sastanci Izvršnog odbora redovito se održavaju svakog prvoga utorka u mjesecu, a po potrebi i više puta mjesečno. Na jednom od posljednjih sastanaka zaključili smo da će se ubuduće ti sastanci održavati dva puta mjesečno zbog potreba koje se sve više ukazuju. I ovom prilikom još jednom pozivamo sve članove da ponekad navrate i prisustvuju tim sastancima te da se i na druge načine aktiviraju u radu Udruge. Ima i nekoliko onih kojima se prilikom dostave našega časopisa on vraća natrag s

obrazloženjem da je primatelj odselio. Takve ćemo ubuduće biti prisiljeni brisati iz članske evidencije. Sa zadovoljstvom vas možemo izvijestiti kako se malo-pomalo ali stalno upisuju novi članovi, pa nam pričinjava zadovoljstvo da naša strukovna organizacija i na taj način jača.

U prostorijama Udruge koje su redovito otvorene srijedom od 10 - 12 sati i četvrtkom od 18 - 20 sati sastaju se članovi radnih tijela Udruge te poneki stariji član navrati na čakulu i druženje. Znaju navratiti i mlađi članovi, svježi s navigacije. Neki često donesu noviju tehničku literaturu i CD-ove, tako da naša knjižnica i fond elektroničkih nosača informacija stalno rastu. To je za nas vrlo važno, pogotovo za naše mlađe početnike. Posjedovanje informacija o najnovijim tehničkim i tehnološkim dostignućima u našoj struci i pomorstvu čine opravdanim i naziv našeg časopisa koji glasi „Ukorak s vremenom”. Može se slobodno reći da je to i osnovna krilatica ove naše Udruge.

Prostorije Udruge smo dopadljivo i funkcionalno uredili, a članovi se pozivaju da donosu još kakvih interesantnih predmeta kao npr. razna mjerila, instrumente, alate i dijelove ili dokumente i druge pisane materijale koji se mogu uvrstiti kao eksponati za našu tehničku zbirku predmeta iz struke koju smo ustanovili, u početku s puno entuzijazma, ali smo zastali. Onima koje to zanima stoji na raspolaganju na čitanje ili posudbu i obilje raznih stručnih i pomorskih časopisa. Naravno, posuđuje se na revers i literatura, ali samo članovima i iznimno studentima, ako ostave svoje podatke. Ove dvije prostorije koje zasad koristimo već su nam postale pretijesne, pa se nadamo da ćemo, ako bude volje u gradskih otaca, a prije privatizacije Jadroplova, nakon godina i godina moljenja i uvjeravanja dobiti neki drugi odgovarajući prostor.

U Udrugu je učlanjeno oko 420 redovnih članova. Imamo i 7 počasnih članova, a od danas će biti i 8, zatim 3 zaslužna člana koji su se istakli u svom zalaganju u radu i djelovanju Udruge. Imamo i 21 vrsnog znalca iz različitih struka, koji su podupirući članovi te 25 podupirućih tvrtki ili ustanova bez kojih bi naš rad bio praktički nemoguć. Broj podupirućih članova stalno se povećava. To su većinom tvrtke iz pomorskih djelatnosti koje su uvidjele korisnost našeg postojanja.

Najviše truda, a i financijskih sredstava, utrošimo na izdavanje i distribuciju našeg časopisa „Ukorak s vremenom” čiji je 36. broj nedavno izašao i, kako je i planirano, svima razaslan. Časopis izlazi dvaput godišnje i u zadnjih desetak godina samo se jednom dogodilo da smo zakasnili s tiskanjem lista, i to ne svojom krivnjom, već je tiskar iznevjerio. Taj je broj

izašao sa zakašnjenjem od oko dva mjeseca. Radujemo se kad dobijemo pohvale za izašli glasnik, a naročito kada to dođe od uvaženih stručnjaka.

Slika 62. Svečana večera Izvršnog odbora 2007.; sjede slijeva nadesno: Marijo Oršulić, Toma Gvozdanović, Ivan Komar i u pozadini Duško Krstulović

Slika 63. Svečana večera Izvršnog odbora 2007.; sjede slijeva nadesno: Zoran Duplančić, Ivan Krolo, Vjekoslav Lelanović, Tonko Tomić i Veljko Brajčić

Slika 64. Boris Abramov (lijevo) i Ivica Jelača (desno)

sastanu svi sudionici pomorskog života ovog grada, odnosno oni koji se odazovu. Često bude i kolega iz drugih gradova, a ponekad se sretnu i školski kolege koji se dugo vremena nisu vidjeli. To svakako dokazuje da je naša ideja i inicijativa za ovakvo okupljanje bila pun pogodak i postala tradicija koja se mora nastaviti jer, osim večernje mise na dan Sv. Nikole u crkvi Gospe od Pojišana koju organizira Apostolat mora te polaganja vijenca palom pomorcu-branitelju u Bračkom kanalu i polaganja vijenca na spomen-svjetionik Neznamom pomorcu, to je najveća pomorska svečanost u ovome gradu povodom toga blagdana i ona jasno pokazuje da su pomorski duh i struka još uvijek prisutni i živi u ovome gradu.

Imamo vrlo dobru suradnju s Pomorskim muzejom u Splitu, zahvaljujući ravnatelju muzeja g. Lozi i njegovim suradnicima. Primjerice, s našim dokumentima, uređajima, knjigama i drugim eksponatima sudjelovali smo na tematskoj izložbi pod nazivom „100 godina od izrade prvog dizelskog motora u Splitu - Rossi motori”. Bili smo prisutni i na svečanim potpisivanjima stipendija Ministarstva mora, turizma, prometa i veza za polaznike pomorskih učilišta. Jedino nas zabrinjava što interes studenata i đaka za našu struku stalno opada, pa bi na tome trebalo poraditi, na što već odavno ukazujemo.

Postavljanjem simulatora na Pomorskom fakultetu, jednog od najmodernijih, stekli su se uvjeti za suvremeni način školovanja strojarskih časnika. Prisustvovali smo puštanju u rad tog važnog suvremenog pomagala, uz napomenu da bi simulator trebao biti osnova stručnog školovanja budućih strojara, a školovanje je nužno usuglasiti s osnovnim standardima STCW konvencije. Današnji način školovanja, a pogotovo primjena Bolonjske deklaracije može uzrokovati da se tri godine školovanja pretvore u kojih pet ili šest godina studija, a to je previše, tako da nas mnoge druge nacije u tome pretječu. O ovome su odavno govorili i oni prije nas, a mi na tome danas naročito inzistiramo. Današnja potreba u svijetu za pomorskim strojarima veća je no ikada, a svi su izgledi da takva konjunktura još neko vrijeme neće prestati. Ovu priliku moramo iskoristiti jer još uvijek imamo kvalitetne časnike. Nedavno je u Slobodnoj Dalmaciji dubrovačka Atlantska plovidba objavila natječaj u kojem se izričito

Slika 65. Zlatko Bilić – Zoja

traže pomorski strojari. Znači, i domaćim brodarima nedostaje strojarskoga kadra. Značajan je i još jedan podatak: na najmodernijim i najsofisticiranijim brodovima današnjice - LNG tankerima - plovi oko 30 posto hrvatskih pomorskih strojara, i smatraju ih najboljima, što znači da kvaliteta s naše strane još uvijek postoji te je treba takvom i zadržati.

*Slika 66. Gordan Krstulović (lijevo)
i Igor Belamarić (desno)*

Redovito prisustvujemo i aktivno sudjelujemo na svim predavanjima i raspravama organiziranim od strane resornog ministarstva. Nakon više zamolbi, Ministarstvo nam je napokon odobrilo određena sredstva kao pripomoć u tiskanju glasnika, na čemu im ovim putem zahvaljujemo. Usput napominjemo da smatramo kako našoj struci uvelike šteti to što u Ministarstvu niti jedan dužnosnik nije pomorski strojar s plovidbenim stažom, što u svijetu nije slučaj.

I dalje organiziramo tečajeve vezane za struku sa splitskom tvrtkom SSM. U Dubrovniku su prošle godine naši članovi sudjelovali na tečaju tvrtke MAN B&W, koja je najjači svjetski proizvođač motora,

o njihovim najnovijim dostignućima u proizvodnji i eksploataciji velikih dizelskih dvotaktnih i elektronički upravljanih motora. Taj je tečaj organizirala Atlantska plovidba za svoje zaposlenike, a mogli su prisustvovati i drugi, s time da sami plate troškove boravka. O važnosti ovakvih tečajeva trebalo bi dobro razmisliti, iznaći sredstva te ga organizirati i u drugim gradovima, a moglo bi se pokušati dogovoriti i s Wärtsilom. Našim članovima koji su plovili na Atlantskoj plovidbi, ili još uvijek plove, podijelili smo monografije za 50 godina postojanja te ugledne broderske tvrtke, koje smo od njih preuzeli da ih distribuiramo njihovim bivšim zaposlenicima koji žive u Splitu.

Financijska situacija, koliko god mukotrpno i teško prikupljamo sredstva, povoljna je. O tome ćete čuti u financijskom izvještaju našega rizničara.

Zahvaljujemo svima ovdje prisutnima i svima onima koji su nas bodrili, bili uz nas i pomagali kroz proteklo razdoblje i sredstvima i uslugama i savjetima. Nadamo se da će se to tako i nastaviti jer mi smo jedna od organizacija koja čini sve da se pomorski imidž ovoga grada i regije sačuva i opstane. Inače, valja napomenuti, 2008. navršit će se 75 godina od utemeljenja ove naše Udruge, najstarije pomorske udruge u Hrvatskoj. Na koncu, završavamo svoj izvještaj sljedećim riječima:

„Neka panorama grada Splita, gledana s morske strane sa siluetom gradske luke i Katalinića brijega povrh nje, na kojoj se nalazi visoki spomen-svjetionik palom pomorcu, bude stalan podsjetnik onima koji upravljaju ovim lijepim gradom da je on odavno bio svojim licem okrenut moru i pomorstvu iz kojih je crpio mnoga blaga. Brojni građani, kako prije tako i danas, tradicionalno su nalazili kruh, sebi i svojoj obitelji, ploveći kao pomorci širom svijeta i u širem smislu doprinosili bogatstvu i kulturi Splita, što se ne smije nikad zaboraviti kad se određuju gospodarske smjernice razvoja Splita i rješenja za zapošljavanje splitskih i prigradskih stanovnika!”

Svake godine uoči blagdana Sv. Nikole organiziramo domjenak. Sudjelovali smo u raspravama na sastancima Ministarstva mora, prometa i infrastrukture u vezi nadopune Pravilnika o zvanjima i svjedodžbama o osposobljenosti pomoraca. Dana 17. prosinca 2009.

godine održana je izborna godišnja skupština. Za predsjednika Udruge izabran je Ivica Jelača. U Izvršni odbor izabrani su Boris Abramov, Branko Berlan, Veljko Brajčić, Joško Dvornik, Srđan Dvornik, Tonči Gazde, Toma Gvozdanović, Ivan Komar, Gordan Krstulović, Frane Martinić, Ante Mrvica, Marijo Oršulić, Mladen Paro, Ante Petković, Neven Radovniković, Damir Sindik, Tonko Tomić, Zvonimir Vlajčević i Dušan Vukojević. U Nadzorni odbor izabrani su Lavoslav Burić, Čedomir Mršić i Stanko Trumbić. U Sud časti izabrani su Zlatko Bilić, Vjekoslav Lelanović i Ivo Trumbić.

Slika 67. Sastanak Izvršnog odbora u prostorijama Udruge na adresi Dražanac 3A u Splitu tijekom 2009.; slijeva nadesno sjede: Ante Petković, Ivica Jelača, Neven Radovniković, Ivo Trumbić, Boris Abramov, Gordan Krstulović, Zvonimir Vlajčević, Vjekoslav Lelanović i Damir Sindik

Slika 68. Godišnja skupština 2009. u dvorani Umjetničke akademije, radno predsjedništvo: Frano Perišić, Veljko Brajčić, Ivica Jelača, Toni Batinić i Ante Petković.

Slika 69. Godišnja skupština 2009. u dvorani Umjetničke akademije

2010.

–

2011.

Aktivnosti Udruge pomorskih strojara - Split u razdoblju od 2010. - 2011. odvijale su se u skladu sa statutom, zahvaljujući vrijednim članovima, a posebno podupirućim članovima. Putem našeg glasnika, koji je glavni urednik Boris Abramov oplemenjivao zanimljivostima iz svijeta pomorstva, održavana je veza sa strukom i članstvom. U ovom razdoblju vrijedno je spomenuti da smo časopis „Ukorak s vremenom” uvrstili na našu internetsku web stranicu (www.upss.hr) zahvaljujući vrijednom Tomi Gvozdanoviću. Svaki broj časopisa tiskao se u 800 primjeraka i dijelio besplatno članovima, brodarima i pomorskim institucijama. U organizaciji Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. U suorganizaciji Hrvatskog hidrografskog instituta bili smo uvršteni u program obilježavanja Europskog dana pomorstva koji je održan 20. svibnja 2011. u Dioklecijanovim podrumima u Splitu. Nastavili smo aktivno sudjelovati u raspravama o alternativnom školovanju pomoraca koje je vodilo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u suradnji s Udrugom i FESB-om. Dana 5. prosinca 2011. održana je izborna godišnja skupština. Za predsjednika Udruge po drugi puta na mandat od dvije godine izabran je Ivica Jelača. U Izvršni odbor izabrani su Boris Abramov, Branko Berlan, Joško Dvornik, Srđan Dvornik, Tonći Gazde, Toma Gvozdanović, Ivan Komar, Gordan Krstulović, Frane Martinić, Ante Mrvica, Marijo Oršulić, Mladen Paro, Ante Petković, Neven Radovniković, Damir Sindik, Tonko Tomić, Zvonimir Vlajčević i Dušan Vukojević. U Nadzorni odbor izabrani su Lavoslav Burić, Čedomir Mršić i Đorđe Dobrota. U Sud časti izabrani su Vjekoslav Lelanović, Zlatko Bilić i Branko Lalić.

2012.

–

2013.

U razdoblju od 2012. - 2013. i dalje smo nastavili s izdavanjem našeg časopisa „Ukorak s vremenom”, a najviše zahvaljujući glavnom uredniku časopisa Borisu Abramovu i hvalevrijednim autorima članaka koji pišu volonterski. Toma Gvozdanović uspješno je uređivao internetske stranice. Dana 5. prosinca 2013. održana je izborna skupština. Za predsjednika Udruge po treći puta izabran je Ivica Jelača. U Izvršni odbor izabrani su Boris Abramov, Branko Berlan, Zlatko Bilić, Joško Dvornik, Srđan Dvornik, Tonći Gazde, Toma Gvozdanović, Ivan Komar, Gordan Krstulović, Frane Martinić, Ante Mrvica, Marijo Oršulić, Mladen Paro, Ante Petković, Neven Radovniković, Damir Sindik, Tonko Tomić, Zvonimir Vlajčević i Dušan Vukojević. U Nadzorni odbor izabrani su Lavoslav Burić, Čedomir Mršić i Đorđe Dobrota. U Sud časti izabrani su Vjekoslav Lelanović, Vinko Zanki i Branko Lalić.

Slika 70. Izborna skupština u Domu Hrvatske vojske u Lori dana 5. prosinca 2013., radno predsjedništvo, sjede: Zlatko Bilić, Zvonimir Vlajčević, Gordan Krstulović, Ivan Komar i Toma Gvozdanović, stoji predsjednik Ivica Jelača

Slika 71. Izborna skupština u Domu Hrvatske vojske u Lori dana 5. prosinca 2013.

Slika 72. Svečani domjenak u Domu Hrvatske vojske u Lori dana 5. prosinca 2013

2015.

Zbog novoga Zakona o udrugama koji je usvojio Hrvatski sabor sazvana je izvanredna skupština Udruge pomorskih strojara - Split jer je postojeći statut Udruge trebalo uskladiti s novim odredbama, odnosno donijeti novi statut Udruge. Izvanredna skupština održana je dana 25. rujna 2015. u prostorijama Doma Hrvatske vojske, Poljudsko šetalište 1 u Splitu. Za predsjednika Udruge po četvrti puta izabran je Ivica Jelača. U Upravni odbor (prijasnji Izvršni odbor) izabrani su predsjednik Gordan Krstulović te članovi Boris Abramov, Tonći Gazde, Toma Gvozdanić, Ivan Komar, Frane Martinić, Ante Mrvica, Mladen Paro, Ante Petković, Neven Radovniković, Damir Sindik, Zvonimir Vlajčević i Dušan Vukojević. U Nadzorni odbor izabrani su Lavoslav Burić, Đorđe Dobrota i Kolja Marković.

2017.

–

2018.

Izborna skupštine Udruge pomorskih strojara - Split održana je dana 5. prosinca 2017. u prostorijama Doma Hrvatske vojske, Poljudsko šetalište 1 u Splitu. Za predsjednika Udruge izabran je Frane Martinić. Dušan Vukojević izabran je za potpredsjednika Udruge. U Upravni odbor izabrani su predsjednik Kolja Marković te članovi Boris Abramov, Zlatko Bilić, Tonći Gazde, Toma Gvozdanić, Ivica Jelača, Gordan Krstulović, Tihan Konda, Ante Mrvica, Neven Radovniković, Željko Samaržija i Goran Seferović. U Nadzorni odbor izabrani su predsjednik Luka Borčić te članovi Đorđe Dobrota i Ante Silić.

Dana 27. srpnja 2018. predsjednik i članovi Udruge pomorskih strojara - Split sudjelovali su na „Konferenciji o sigurnosti na Jadranu” u organizaciji Slobodne Dalmacije u amfiteatru Pomorskog fakulteta u Splitu. Moderator rasprave, novinari Jadran Marinković i Saša Ljubičić, zaželjeli su dobrodošlicu sudionicima. Sudionici rasprave složili su se da treba poboljšati komunikaciju među državnim službama, no podijeljenih su mišljenja oko uspostave zajedničkog operativnog centra.

*Slika 73. Zlatko Bilić – Zoja (lijevo) i Frane Martinić (desno)
na „Konferenciji o sigurnosti na Jadranu” u amfiteatru Pomorskog fakulteta u Splitu*

Dana 3. prosinca 2018. u organizaciji Sindikata pomoraca Hrvatske održana je svečana dodjela priznanja *Plava vrpca Vjesnika* u Zadru. Na prigodnoj svečanosti sudjelovao je predsjednik Udruge pomorskih strojara - Split.

Predstavnici Sindikata pomoraca Hrvatske i Grada Splita na Katalinića brijegu uoči blagdana Svetog Nikole položili su vijence u čast i sjećanje na sve poginule i nestale pomorce. Predsjednik i članovi Udruge pomorskih strojara - Split tradicionalno su prisustvovali polaganju vijenaca.

Dana 5. prosinca 2018. u organizaciji Udruge pomorskih strojara - Split i Udruge pomorskih kapetana Split organiziran je tradicionalni domjenak u prostorijama Doma Hrvatske vojske, Poljudsko šetalište 1 u Splitu, već 19. godinu zaredom.

Slika 74. Tradicionalni domjenak u Domu Hrvatske vojske u Lori dana 5. prosinca 2018.

Dana 6. prosinca 2018. predsjednik i članovi Udruge sudjelovali su na svečanosti obilježavanja Dana fakulteta na Pomorskom fakultetu u Splitu.

2019.

—

2021.

Svečanost 55. *Plave vrpce Vjesnika* održana je dana 2. prosinca 2019. u hotelu Radisson Blu u Splitu u organizaciji Sindikata pomoraca Hrvatske i pod pokroviteljstvom Međunarodne federacije transportnih radnika (engl. ITF - International Transport Workers' Federation). Na prigodnoj svečanosti sudjelovali su predsjednik, potpredsjednik i članovi Upravnog odbora Udruge pomorskih strojara - Split.

Dana 5. prosinca 2019. članovi Udruge pomorskih strojara - Split prisustvovali su tradicionalnom polaganju vijenca, uoči blagdana Sv. Nikole, ispod spomenika palim pomorcima na Katalinića brijegu u organizaciji Sindikata pomoraca Hrvatske. Redovna skupština i 20. tradicionalni domjenak Udruge pomorskih strojara - Split organiziran je navečer u prostorijama Doma Hrvatske vojske u Splitu.

Slika 75. Redovna skupština dana 5. prosinca 2019.

Slika 76. Domjenak u Domu Hrvatske vojske u Lori dana 5. prosinca 2019.

Dana 17. prosinca 2019. potpredsjednik Dušan Vukojević i tajnik udruge Duje Ćubelić sudjelovali su na svečanosti povodom 70. godina Pomorskog fakulteta u Splitu.

Od posljednje izborne skupštine održane 5. prosinca 2017. godine prošlo je više od 4 godine, a do danas u prostorijama Udruge i na Pomorskom fakultetu u Splitu ukupno su održana 28 sastanka. Na sastancima je ukupno bilo prisutno 325 članova, što je prosjek od 11 prisutnih članova po sastanku. Sastancima je prisustvovalo 40 kolega, a najaktivniji po prisustvu su bili kolege I. Krolo i G. Krstulović. Oni su bili prisutni 27 puta od 28 održanih sastanaka. Prošlo je više od dvije godine od posljednje redovne skupštine održane 5. prosinca 2019. godine na kojoj je novi statut Udruge pomorskih strojara - Split usklađen prema zakonu Republike Hrvatske.

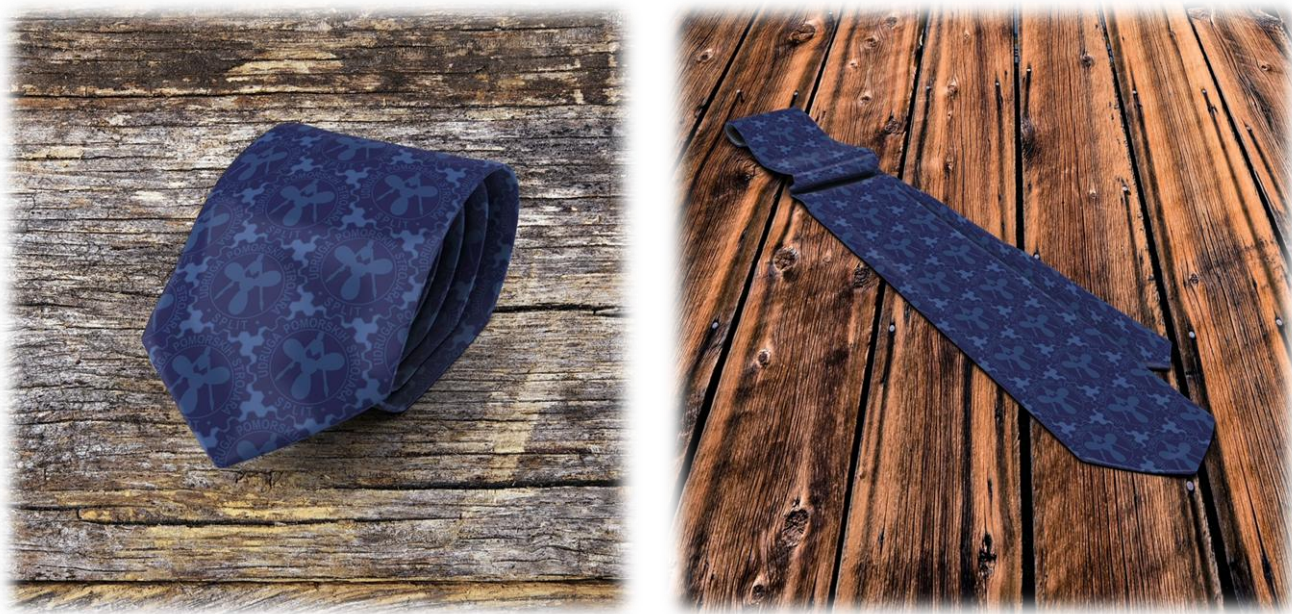
Na prijedlog bivšeg predsjednika Udruge i sadašnjeg člana UO-a Ivica Jelače krenulo se u postupak zaštite logotipa Udruge. Na zahtjev Udruge pomorskih strojara - Split, Državni zavod za intelektualno vlasništvo donio je rješenje 3. ožujka 2020. godine o registraciji žiga (logotipa) Udruge na razdoblje od 10 godina. Žig je upisan u registar Zavoda žigova za razrede 39, 41, 42 prema Međunarodnoj klasifikaciji proizvoda i usluga.

Slika 77. Rješenje o registraciji žiga (logotipa) UPSS-a

Tijekom 2020. godine na Pomorskog fakultetu u Splitu, Udruga pomorskih strojara i Pomorski fakultet u Splitu organizirali su dva stručna predavanja za stručnu javnost, studente i nastavnike. Nažalost, zbog pandemije *corona* virusa (COVID-19) u cijelome svijetu bili smo primorani nastaviti rad Udruge bez održavanja sastanaka UO-a od ožujka 2020. godine pa sve do listopada 2021. godine. Teško razdoblje koje se odrazilo na svjetsku ekonomiju, živote pomoraca i njihovih obitelji, usporilo je i rad u Udruzi, pa su određene aktivnosti bile zamrznute ili usporene, a prostorije Udruge bile zatvorene gotovo 18 mjeseci. Rad je normaliziran i prostorije su ponovo otvorene za sve članove. S glavnim tajnikom Sindikata pomoraca Hrvatske - SPH-a Nevenom Melvanom nastavljena je suradnja i potpisan je Ugovor za objavu članaka Udruge pomorskih strojara u *Pomorskom vjesniku*, glasilu Sindikata pomoraca, za 2020. i 2021. godinu. Nastavljena je suradnja sa svim sadašnjim podupirućim članovima Udruge (Brodospas, Globtik Express Agency, Hrvatski registar brodova, Jadroplov, Krilo Shipping Company, Plovput, Pomorski fakultet u Splitu, Zorović Maritime Services), a dogovorena je i nova suradnja s agencijom za ukrcaj pomoraca Bernhard Schulte Shipmanagement s uredom u Splitu.

Dogovorena je i realizirana nabava svečanih svilenih kravata sa zaštićenim logotipom Udruge pomorskih strojara - Split.

Slika 78. Svilena kravata sa zaštićenim logotipom UPSS-a

Zbog smrti g. Borisa Abramova, Udruga pomorskih strojara - Split izgubila je vrijednog urednika našeg časopisa „Ukorak s vremenom”. Izašlo je 64. izdanje časopisa i nastavljen je kontinuitet već 34. godinu zaredom, ali je izdavanje ovog zadnjega broja bilo puno teže bez Borisa.

Svečana izborna skupština Udruge pomorskih strojara - Split održana je 15. prosinca 2021. na Pomorskom fakultetu u Splitu, Ruđera Boškovića 37. Za predsjednika Udruge izabran je po drugi puta Frane Martinić, a Dušan Vukojević za potpredsjednika Udruge. U Upravni odbor izabrani su predsjednik Frano Perišić te članovi Tonći Gazde, Toma Gvozdanić, Ivica Jelača, Tihan Konda, Gordan Krstulović, Frane Martinić, Frane Nićeno, Ante Petković, Neven Radovniković, Željko Samaržija, Goran Seferović i Dušan Vukojević. U Nadzorni odbor izabrani su predsjednik Špiro Naranča te članovi Dinko Poduje i Ante Silić. Prema članku 10. statuta UPSS-a, a na prijedlog predsjednika Udruge, Upravni odbor donio je odluku da se za počasnoga člana proglasi Damir Roje, za podupirućeg člana da se proglasi Neven Melvan te

za zaslužne članove da se proglase Zlatko Bilić, Ivica Jelača, Ivan Krolo i Vjekoslav Lelanović.

*Slika 79. Svečana izborna skupština UPSS-a održana je 15. prosinca 2021.
na Pomorskom fakultetu u Splitu*

Slika 80. Svečana izborna skupština 15. prosinca 2021.

*Slijeva nadesno stoje: D. Roje, D. Poduje, F. Martinić, Z. Bilić, T. Gvozdanović, S. Goić, R. Matić, T. Martiniović, V. Lelanović, Lj. Bezeljak, G. Krstulović, I. Jelača, N. Melvan, A. Silić, B. Seljanovski, A. Petković, T. Konda, F. Perišić, I. Krolo i N. Radovniković;
slijeva nadesno čuče: J. Naranča, D. Ćubelić, A. Čaljkusić, F. Štević i Š. Z. Čota*

2022.

Dana 22. travnja 2022., na poziv Udruge pomorskih kapetana Split, predsjednik Udruge Frane Martinić, predsjednik Upravnog odbora Udruge Frano Perišić i tajnik Udruge Duje Ćubelić prisustvovali su proslavi 20. godina osnutka Udruge pomorskih kapetana Split u Domu Hrvatske vojske na Poljudu. Tom prigodom kapetani su uručili strojarima „Zahvalnicu za suradnju”.

Nastavljena je dosadašnja suradnja s podupirućim tvrtkama i ustanovama, a to su Bernhard Schulte Shipmanagement iz Splita, Globtik Express Agency iz Splita, Hrvatski registar brodova iz Splita, Jadroplov iz Splita, Krilo Shipping Company iz Krila Jesenice, Plovput iz Splita, Pomorski fakultet u Splitu, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, Sindikat pomoraca Hrvatske i Zorović Maritime Services iz Rijeke. Poslali smo dopise brojnim tvrtkama (oko 30) vezanima za brodarstvo, brodogradnju i pomorstvo, ali smo pozitivan odgovor dobili samo od tvrtke LNG Hrvatska iz Zagreba i Hrvatskog hidrografskog zavoda iz Splita koji su prepoznali vrijednosti našeg rada i djelovanja. Sa Sindikatom pomoraca Hrvatske potpisan je Ugovor za objavu članaka Udruge pomorskih strojara u *Pomorskom vjesniku*, glasilu Sindikata za 2022. godinu. Tijekom 2022., članovi Udruge sudjelovali su u radu 7. kongresa SPH-a, sudjelovali su na Cruise seminaru održanom u Splitu, prisustvovali proslavi 70. godišnjice radio emisije „Pomorska večer” te sudjelovali u radu Središnjeg odbora SPH-a.

Svečana emisija tijekom proslave 70. godina radio emisije „Pomorska večer” održana je u Zadru. Jedna je od najdugovječnijih emisija Hrvatskoga radija koju mnogi smatraju kulturnom emisijom hrvatskoga etera. U srpnju 2022. napunila je 70 godina neprekinutog emitiranja, no

s proslavom rođendana pričekalo se do listopada. Emisija je emitirana s broda uz video prijenos na društvenim mrežama. Na proslavi i u radijskoj emisiji sudjelovao je predsjednik Udruge Frane Martinić.

S predstavnikom DNV-a (koji provodi istraživanje za potrebe Međunarodne federacije transportnih radnika) obavljen je intervju video linkom na temu zdravlja pomoraca te potrebe za dodatnom edukacijom pomoraca vezanom za upotrebu novih alternativnih goriva u brodarstvu kao što su ukapljeni prirodni plin, ukapljeni naftni plin, metanol, amonijak, vodik, itd. Plan je Međunarodne federacije transportnih radnika u sljedećim godinama ulagati u edukaciju mladih, ali i postojećih pomoraca. Primijećeno je da u zadnjih 10-ak godina kvaliteta pomoraca u smislu znanja i prakse iz struke znatno opada. Učenici i studenti pomorskih škola i fakulteta dolaze sa skoro nikakvim predznanjem o uređajima i postrojenjima s kojima će se susretati tijekom svoje cijele karijere. Od 2020. do 2050., dodatnu bi edukaciju trebalo proći oko 800.000 pomoraca. Tijekom 2022., u prostorijama Udruge ukupno je održano 6 sastanaka Upravnog odbora. Na sastancima je ukupno prisustvovao 71 član, što je prosjek od 11 prisutnih članova po sastanku. Znamo da više od polovine članova UO-a još uvijek plovi ili često putuje radi posla, stoga se može zaključiti da je rad u Udruzi ipak bio aktivan.

Dana 1. prosinca 2022. u Dubrovniku je održana dodjela priznanja 58. *Plave vrpce Vjesnika*. Na dodjeli su sudjelovali Frane Martinić, predsjednik Udruge i Frano Perišić, predsjednik Upravnog odbora UPSS-a.

Slika 81. Frane Martinić, Giuliano i Frano Perišić na dodjeli 58. Plave vrpce Vjesnika

Dana 5. prosinca 2022. održana je redovna skupština te tradicionalni domjenak Udruge pomorskih strojara - Split u prostorijama Doma Hrvatske vojske u Splitu.

Slika 82. Domjenak Udruge pomorskih strojara – Split dana 5. prosinca 2022.

Dana 6. prosinca 2022. u Sindikatu pomoraca Hrvatske, blagdan zaštitnika pomoraca i svih ljudi od mora tradicionalno je obilježen polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća za sve one koji više nisu s nama. U Splitu je počast pomorcima odana na Katalinića brijegu.

Slika 82. Božićni domjenak UPSS-a dana 18. prosinca 2022. u prostorijama Udruge

2023.

Zbog odlaska na brod u svojstvu asistenta stroja, dosadašnji tajnik Duje Ćubelić na vlastiti zahtjev podnosi ostavku na mjesto tajnika prema članku 19., stavku 2. statuta. Duje Ćubelić razriješen je dužnosti tajnika prema članku 27., stavku 2. statuta na sastanku UO-a dana 20. srpnja 2023. Predsjednik Udruge Frane Martinić predlaže Anđelu Matendu za novu tajnicu, što je UO jednoglasno prihvatio. Tajnica Anđela Matenda dana 1. srpnja 2023. stupila je na novu dužnost.

Godine 2023. godine slavimo 90. godina Udruge pomorskih strojara - Split i jedina smo brodstrojarska udruga koja još uvijek funkcionira i djeluje u Republici Hrvatskoj. Sredinom tridesetih godina prošloga stoljeća tada već brojni pomorski strojari u Splitu osjetili su potrebu za udruživanjem, pa su već 1933. godine osnovali udrugu. Teško razdoblje pandemije virusa COVID-19 je iza nas, rad je Udruge normaliziran, a naše kolege strojari i brodstrojari nisu mirovali nego su strpljivo radili na razvoju novih strojeva i uređaja za eksploataciju u pomorstvu. Razvoj novih tehnologija omogućio je gradnju brodskih motora pogonjenih plinskim gorivom (ukapljeni prirodni plin i ukapljeni naftni plin), metanolom, vodikom, bio gorivom, i amonijakom. Razvojem tehnike još uvijek susrećemo upotrebu moderne parno-turbinske i plinske propulzije, ali je prisutan i jak razvoj uređaja sa što manjom emisijom štetnih plinova, a tu podrazumijevamo upotrebu baterija, gorivnih članaka i modernih jedara na različitim brodovima. Danas nova generacija pomorskih strojara ostvaruje svoju egzistenciju, a time i svojih obitelji, samo ako su stručni i ukorak s vremenom.

Slika 83. Frane Martinić (lijevo) i Neven Melvan (desno), glavni tajnik SPH-a, u Opatiji na dodjeli 59. Plave vrpce Vjesnika

Udruga je bila aktivna tijekom 2023. te je nastavljena dosadašnja suradnja s podupirućim tvrtkama i ustanovama, a to su BSM - Split, Globtik Express Agency - Split, Hrvatski hidrografski zavod - Split, Hrvatski pomorski muzej - Split, Hrvatski registar brodova - Split, Jadroplov - Split, Krilo Shipping Company - Krilo Jesenice, Plovput - Split, Pomorski fakultet u Splitu, FESB, Sindikat pomoraca Hrvatske, Splitsko-dalmatinska županija i Zorović Maritime Services - Rijeka. Poslali smo dopise brojnim tvrtkama vezanima za pomorstvo i dobili pozitivan odgovor od tvrtki Brodsko upravljanje, Global Offshore Engineering, Golar Viking Management, Pasat, Brodsko upravljanje i SSM iz Splita koje su prepoznale vrijednosti našega rada i djelovanja. Sa Sindikatom pomoraca Hrvatske potpisan je Ugovor za objavu članaka Udruge pomorskih strojara u *Pomorskom vjesniku*, glasilu Sindikata, za 2023. Tijekom 2023., članovi Udruge sudjelovali su na okruglom stolu „Žene u pomorstvu” na Pomorskom fakultetu u Splitu, na

predstavljanju knjige kataloga „U korican stare matrikule” u Hrvatskom pomorskom muzeju u Splitu, na Danu karijera 2023. na Pomorskom fakultetu u Splitu, sudjelovali u radu 3. i 4. sjednice SO-a SPH-a te na konferenciji „Žene i more” na Pomorskom fakultetu u Splitu.

U prostorijama Udruge tijekom 2023. godine ukupno je održano 9 sastanaka Upravnog odbora. Na sastancima je ukupno prisustvovalo 109 članova, što je prosjek od 13 prisutnih članova po sastanku. Znamo da više od polovine članova UO-a još uvijek plovi ili često putuje radi posla, stoga se može zaključiti da je rad u Udrugi ipak bio aktivan. Sastancima su prisustvovala 24 člana Udruge.

*Slika 84. Frane Martinić
i Vana Bosto iz SPH-a*

Dana 1. prosinca 2023. svečanost dodjele priznanja 59. *Plave vrpce Vjesnika* održana je u hotelu Royal u Opatiji u organizaciji Sindikata pomoraca Hrvatske. Na svečanosti dodjele *Plave vrpce Vjesnika* sudjelovao je Frane Martinić, predsjednik Udruge.

Nekoliko članova Udruge pomorskih strojara - Split prisustvovalo je polaganju vijenca u organizaciji Sindikata pomoraca Hrvatske, uoči blagdana Svetog Nikole, zaštitnika naših pomoraca. Tradicionalno je položen vijenac u spomen na sve poginule i nestale pomorce na Katalinića brijegu ispod spomen-svjeticionika „Neznani pomorac”.

Svojim okupljanjem odali smo počast i poklonili se svim pomorcima koje nam je more uzelo, dok su nesebično i požrtvovno dali svoje živote obavljajući časni pomorski poziv te pokazali kako prepoznajemo važnost i težinu hrabre pomorske profesije.

Svečana skupština Udruge pomorskih strojara - Split održana je dana 5. prosinca 2023. u prostorijama Doma Hrvatske vojske u Splitu. Na sastanku Upravnog odbora Udruge pomorskih strojara - Split održanom 23. studenog 2023. godine donesena je odluka da se kapetan duge plovidbe Mario Babić, dipl. ing., i Igor Vidović, dipl. ing. strojarstva, predlože za počasne članove. Isto tako, na prijedlog člana Upravnog odbora UPSS-a g. Gordana Krstulovića donesena je odluka da se za podupirućeg člana Udruge predloži Ljerka Lelanović, supruga pokojnog zaslužnog člana Vjekoslava Lelanovića, pom. st. I. klase. Svi predloženi jednoglasno su izabrani na svečanoj skupštini.

Slika 85. Predsjednik Udruge Frane Martinić (desno) uručuje sat od bračkog kamena s logotipom počasnom članu Udruge Igoru Vidoviću (lijevo)

Slika 86. Svečana skupština Udruge pomorskih strojara – Split u Domu Hrvatske vojske u Lori 5. prosinca 2023.

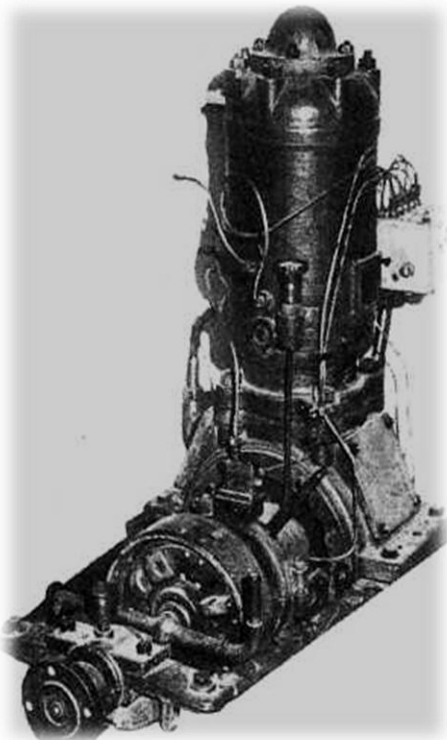
Slika 87. Domjenak Udruge pomorskih strojara – Split u Domu Hrvatske vojske u Lori

O ŠKOLOVANJU POMORSKIH STROJARA U SPLITU

Sredinom prošloga stoljeća objavljen je proglas o osnivanju *Pomorske škole (Nautike)* u Splitu (23. ožujka 1848.) u kojemu se navodi da će se pored pomorskih, nautičkih i ostalih predmeta učiti i najpotrebnije stvari iz poznavanja brodogradnje. Nakon dugih rasprava i priprema, carskim ukazom od 24. rujna 1849. određeno je da se otvore prve javne državne škole za izobrazbu pomoraca na Jadranu, i to u Splitu, Zadru, Dubrovniku, Kotoru i Malom Lošinju, pored već postojećih u Rijeci, Bakru i Trstu. Škola je zapravo otvorena tek 1850. i bila je smještena u Osnovnoj školi kod Srebrebrenih vrata. U prvoj školskoj godini bilo je upisano 9 učenika. Jedan od učenika koji su pohađali tu Pomorsku školu bio je i slavni Juraj Carić, u čiju je počast bivši školski brod današnje splitske Pomorske škole nazvan njegovim imenom. Pomorska škola u Splitu 1852. priključena je *Maloj realci*, a 1862. *Velikoj realci*, u zgradi koja se i danas nalazi u središtu grada, s glavnim ulazom u Nelipića ulici br. 4. Škola je rješenjem Vlade ukinuta 1879. Split tada gubi tu prijeko potrebnu školu, dok slične škole ostaju u Trstu, Rijeci, Malom Lošinju, Dubrovniku i Kotoru. Ovo se događa usprkos tome što je Split i tada bio gospodarski i kulturni centar Dalmacije.

U pogledu izobrazbe pomorskih strojara, 2. prosinca 1885. Trgovačka i industrijska komora u Splitu podnosi zahtjev središnjoj pomorskoj vlasti u Trstu, kojim se traži da se pri željezničkoj radionici u Splitu otvori škola za pomorske strojare, kako bi se omogućio popravak suvremenih brodova u splitskoj luci. Zahtjev je glatko i brzo odbijen već 16. prosinca 1885.

Razvojem brodogradnje u Splitu, od najstarijeg splitskog brodogradilišta *Košćina* koje je osnovano još 1831. i bilo smješteno iza Matejuške, pod stijenama Solurata, pa do predratnog brodogradilišta u Kopilici, koje je imalo naziv *Jadranska brodogradilišta A.D. Split* i već tada gradilo suvremene trgovačke i ratne brodove, javlja se potreba za pomorskim stručnjacima svih vrsta, pa tako i za pomorskim strojarima, pogotovo jer se u to doba događa i procvat u razvoju splitske trgovačke flote, koja je pripadala mnogobrojnim parobrodarskim društvima.

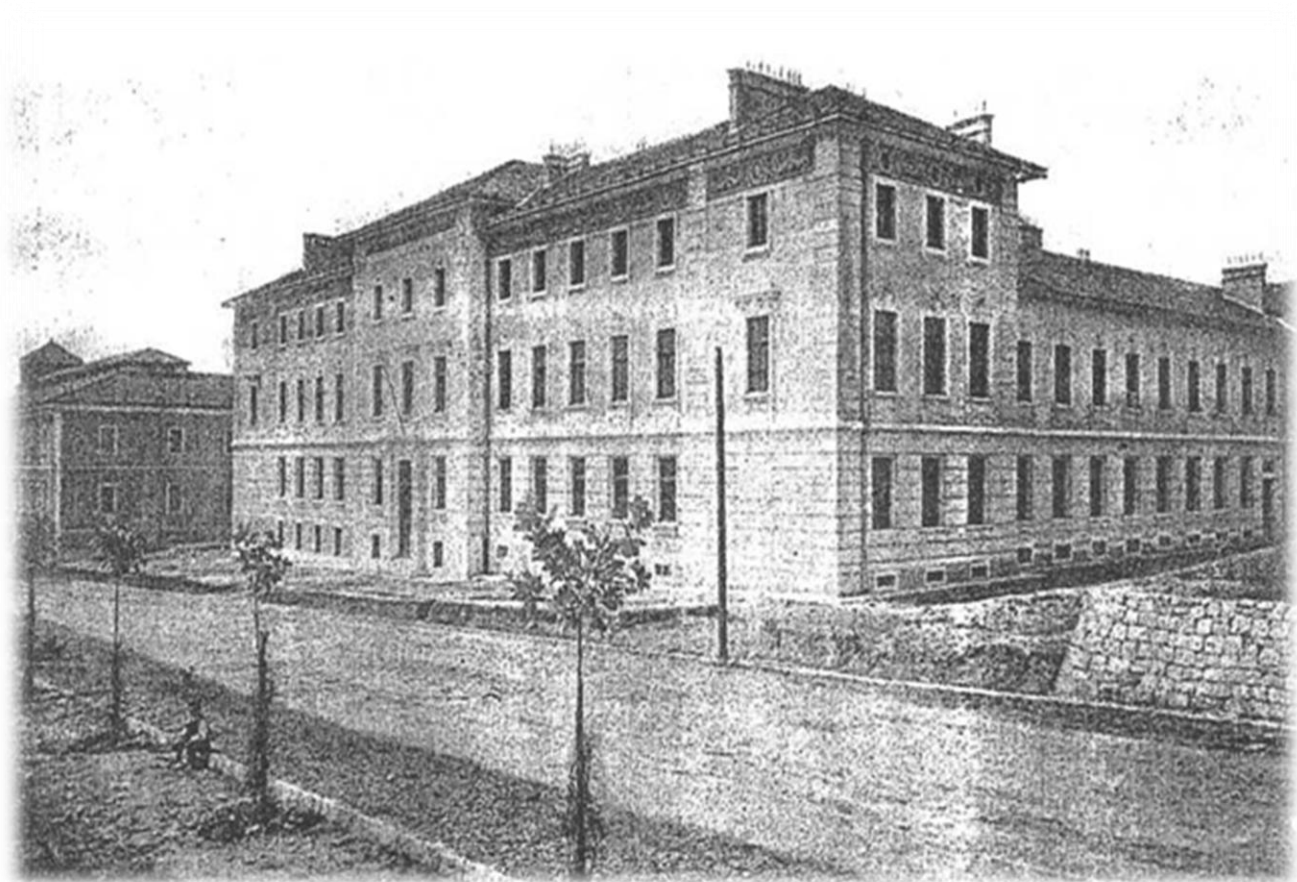
Slika 88. Diesel-motor koji se proizvodio u radionici PETAR ROSSI u Splitu, između dva rata

Osim toga, uvođenjem mehaničkog pogona na brodove te prelaskom s drvene na željeznu konstrukciju trupa brodova, u Splitu se pojavljuje i nekoliko radionica koje su pružale usluge brodovima i brodograditeljima, ili su proizvodile brodsku opremu. Jedna od najstarijih bila je ljevaonica Ante Cukrova, prvobitno locirana iza crkve sv. Frane, a kasnije na Solinskoj cesti (oko 1875.). Još se spominju ljevaonice Grigillo Marcel te Doimo Savo 1893. kod današnjeg hotela Marjan, koju je kasnije preuzelo brodogradilište Matijević. Još su značajne bile i ljevaonica obojenih metala Deželić u Spinutu i Rabfeld na Glavičinama. Poznata je i mehanička radionica i topionica Petar Rossi na Manušu, gdje su prije Drugog svjetskog rata izrađivani jednocilindarski diesel-motori za pogon čamaca i manjih brodića.

Svi spomenuti čimbenici uvjetovali su i doveli do toga da se konačno 1925. započne sa školovanjem pomorskih strojara u Splitu, kada je pri Srednjoj tehničkoj školi osnovan Brodostrojski odsjek. Od zatvaranja Pomorske škole u Splitu 1879. do otvaranja Brodostrojskog odsjeka 1925. prošlo je 46 godina, a do otvaranja

Nautičkog odsjeka u Pomorskoj školi 1959. trebalo je pričekati čak 81 godinu.

Brodostrojarski odsjek pri Srednjoj tehničkoj školi, a kasnije i u Srednjoj pomorskoj školi bio je pravi rasadnik brojnih generacija vrsnih pomorskih strojara. Srednja tehnička škola u Splitu smještena je u zgradi koja se nalazi u Zrinsko-Frankopanskoj ulici.

Slika 89. Poljodjelska škola u kojoj je bila smještena Državna srednja tehnička škola

Ova zgrada (prikazana na slici) sagrađena je 1905. kao Poljodjelska škola, a u južnom krilu te zgrade, koje se ne vidi na slici, u Ul. N. Tesle, bila je smještena Državna srednja tehnička škola. S lijeve strane vidi se Sjemenište sagrađeno 1898., a s desne strane suhozid vinograda na kojemu je 1912. sagrađen Arheološki muzej.

Od 1948. pa nadalje događaju se manje ili više uspješni pokušaji reorganizacije školovanja pomorskih strojara. Bivši Brodostrojarski odsjek Srednje tehničke škole pretvara se 1948. u posebnu 5-godišnju školu, tzv. Pomorski tehnikum. Ukidanjem Pomorskog tehnikuma, Brodostrojarski odsjek ponovno se pripaja Srednjoj tehničkoj školi sve do osnivanja Srednje pomorske škole 1959., kada se pripaja njoj.

Godine 1963. Srednja pomorska škola preseljena je iz zgrade Srednje tehničke škole u zgradu Industrijske brodograđevne škole u Zrinsko-Frankopanskoj ulici br. 36, (na slici) gdje i danas djeluje.

Sve u svemu, školovanje pomorskih strojara na srednjoškolskoj razini traje u kontinuitetu već pune 74 godine.

Među mnogim kvalitetnim nastavnicima i profesorima te škole najviše se urezao u pamćenje mnogih generacija učenika pokojni g. Cezar Chiabov, dipl. ing. strojarstva (popularni Keko). Bio je izvrtni stručnjak i dobar pedagog, a i čovjek sa širokim dijapazonom općega znanja i svestrane obrazovanosti. To je svoje znanje rado prenosio na svoje đake, čineći suhoparna stručna predavanja zanimljivima. O njegovoj sklonosti šalama i britkim dosjetkama da i ne govorimo.

Slika 90. Pomorska škola Split

Često nas je upozoravao: „Djeco! Kad završite ovu školu, nemojte misliti da previše znate. Vi ćete ovdje dobiti samo osnovna znanja, „abecedu” tehničkih nauka, koja će vam kasnije pomoći da se znate služiti stručnim knjigama, koje ćete, tijekom napredovanja kroz praksu, morati proučavati.”

*Slika 91. Pokojni prof. Cezar Chiabov,
dipl. ing. strojarstva*

Kada je 1959. god. osnovana Viša pomorska škola u Splitu, jedan od utemeljitelja te škole i njen prvi direktor bio je upravo ing. C. Chiabov. Ova viša škola, koja danas nosi naziv Visoka pomorska škola - Split, nastavila je tradiciju kvalitete koju su Srednja tehnička škola i Srednja pomorska škola oduvijek gajile zahvaljujući biranom nastavničkom kadru kojeg je uspjela okupiti. Neko je vrijeme ova škola bila pod nadležnošću Pomorskog fakulteta iz Dubrovnika, današnjeg Pomorskog veleučilišta - Dubrovnik.

Sve u svemu, pomorski strojari proizašli iz Srednje tehničke škole, Srednje pomorske škole, Više i Visoke pomorske škole u Splitu bili su uvijek cijenjeni kao vrhunski stručnjaci u svome poslu i bili su objeručke prihvaćeni svugdje gdje su radili i djelovali.

RAZVOJ BRODARSTVA U SPLITU I SPLITSKOM OKRUŽJU

Zadnjih desetljeća 19. stoljeća i početkom 20. stoljeća pojavljuju se prvi parobrodi, koji obavljaju *slobodnu plovidbu* Jadranom. U svojim počecima, parobrodi su prevozili putnike i sve vrste poštanskih pošiljki, a tek kasnije i ostale vrste tereta, ali uglavnom skuplje i manje voluminozne terete. Ostale terete, kao što su ugljen, cement, žitarice itd., i dalje su prevozili jedrenjaci.

Prvi parobrodi na našoj obali imali su trup drvene konstrukcije, a bili su pogonjeni pomoću bočnih kotača (tzv. „tambući”). Pogonski parostrojevi bili su veoma malih snaga, a u pogonu u početku i nepouzdati, tako da su ti brodovi i dalje zadržali dva jarbola s jedriljem, a neobično visoki dimnjak nazivan je *trećim jarbolom*.

Postupno, brodogradnja prelazi na kombiniranu gradnju broskog trupa (željezna rebra s drvenom oplatom). Ova kombinacija dala je loše rezultate u plovidbi, pa se konačno prelazi na gradnju potpuno željeznoga trupa, dok se za poriv broda počeo upotrebljavati brodski vijak (tad nazivan „svrdlo”).

O pogonskim postrojenjima i tipovima parnih stapnih strojeva iz tog vremena nije se sačuvalo mnogo podataka. Prve podatke o parnom stroju i parnom kotlu jednoga broda zabilježio je klasifikacijski zavod *Austro-ugarski Veritas* tek 1895.

Parobrodarstvo u Dalmaciji otpočinje svoj razvoj osamdesetih godina 19. stoljeća, a grad Split javlja se kao luka pripadnosti prvih parobroda 1878.

Prvi parobrod željezne konstrukcije trupa, koji nosi luku pripadnosti Split, jest parobrod *Augusta* od 35 BRT, 28 KS, upisan u registar brodova 10. studenog 1879. s porivom na vijak, zatim *Giulia*, 8 BRT, 30 KS, i *Spalato*, 46 BRT, 56 KS, oba pogonjena bočnim kotačima. Vlasnici oba parobroda bili su Splićani Petar Tartaglia i Ivan Primi.

Godine 1908. u Splitu se osniva *Hrvatsko parobrodarsko društvo*. Njihov prvi parobrod zvao se *Split*, a imao je 326 BRT, a drugi *Jadran* koji je imao 346 BRT.

Godine 1909. u Splitu grupa dioničara okupljena oko *Prve pučke dalmatinske banke - Split*, utemeljuje *Dalmatinsku plovidbu*.

U najbližem okružju Splita postojale su niže navedene plovidbe:

- Milnarani, braća Bonačić, 1888. kupuju drveni parobrod *Nada* od 11 BRT i 25 KS, koji je u Korčuli sagradio brodograditelj J. Depolo.

- *Kaštelanska plovidba - Kaštel Sućurac*, utemeljena je 1911. Imali su parobrode *Soko* od 18 BRT, *Kozjak* od 85 BRT, *Kaštela* od 125 BRT i *Ljubomir* od 14 BRT. Do kraja I. svjetskog rata sjedište je bilo u Kaštel Sućurcu, a zatim u Splitu. Ovu plovidbu 1928. kupuje *Jadranska plovidba - Sušak*.

1926. kap. Ante Babarović osniva parobrodarsko društvo *Ante Babarović*. Pred II. svjetski rat posjedovao je sljedeće teretne parobrode duge plovidbe: p/b *Anton* od 992 BRT i 575KS, p/b *Ivan* (kasnije *Žužemberk*) od 1310 BRT i 700 KS, p/b *Princ Pavle* (kasnije *Kordun*) od 5448 BRT i 3000 KS i p/b *Milena* od 6348 BRT i 3500 KS.

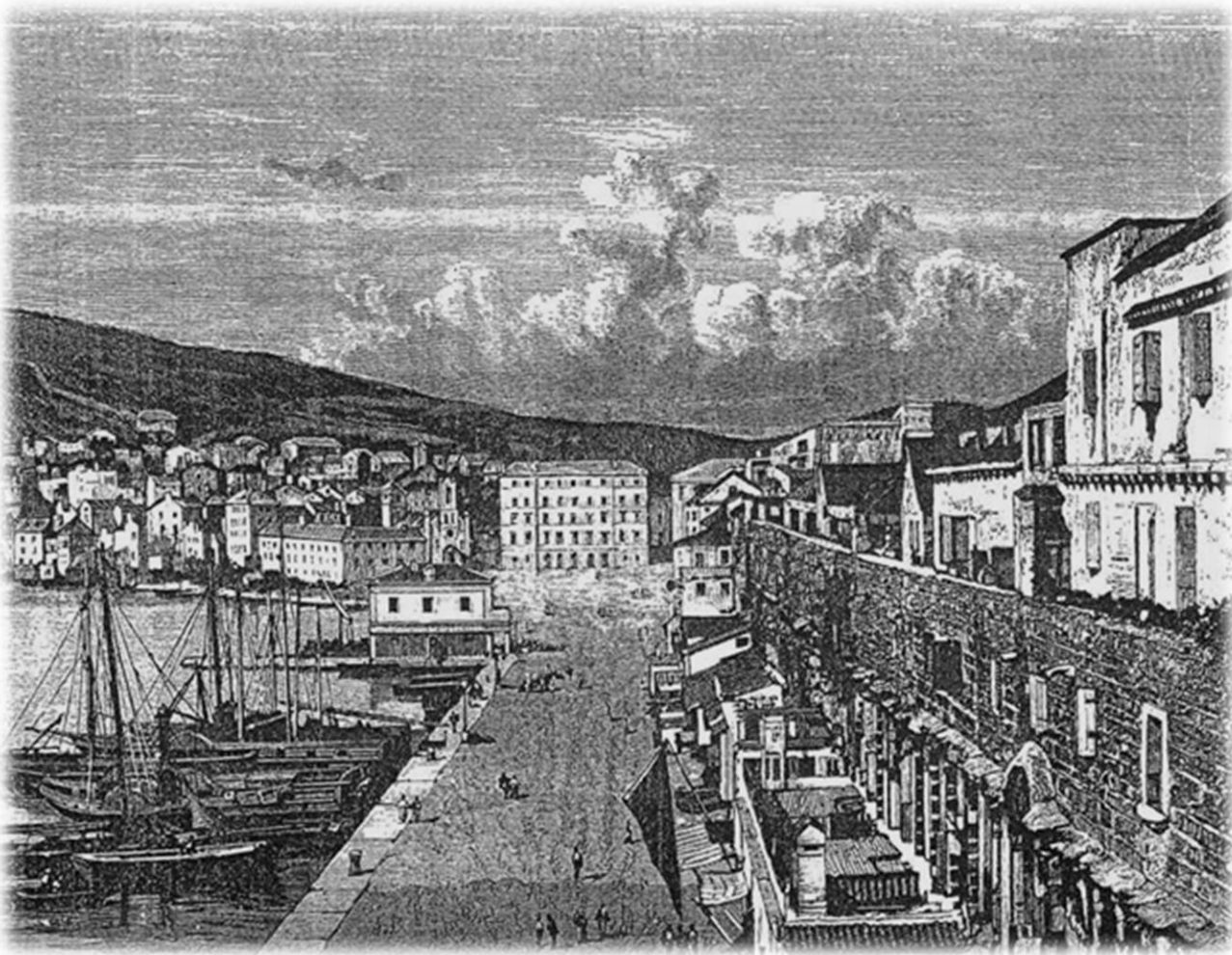
Grad Split, neposredno pred II. svjetski rat 1939. bio je sjedište devet parobrodarskih društava, a jedno od njih *Jugoslavenski Lloyd* tada je bilo najveće parobrodarsko društvo u Jugoslaviji.

Te 1939., čitava trgovačka mornarica Jugoslavije brojila je 180 brodova s ukupnom tonažom od 404172 BRT, a niže navedena splitska parobrodarska društva imala su ukupno 39 brodova, s ukupnom tonažom od 148064 BRT, što je iznosilo trećinu tonaže čitave nacionalne trgovačke flote.

Poimence, parobrodarska društva u Splitu bila su kako slijedi:

1. *Jugoslavenski Lloyd*, 19 brodova, 110025 BRT
2. *Parobrodarsko društvo Matković*, 6 brodova, 16174 BRT
3. *Parobrodarsko društvo Frano Petrinović*, 2 broda, 7849 BRT
4. *SPAD (Splitsko parobrodarsko društvo)*, 1 brod, 1571 BRT
5. *Parobrodarsko društvo Marin Ferić*, 4 broda, 4721 BRT
6. *Parobrodarsko društvo Grgić*, 2 broda, 3660 BRT
7. *Parobrodarsko društvo Bulić*, 2 broda, 2243 BRT
8. *Parobrodarsko društvo Braća Ferić*, 2 broda, 698 BRT
9. *Obalna plovidba Avala*, 1 brod, 123 BRT

Prema svemu što je izneseno, može se utvrditi da je pred II. svjetski rat grad Split, po ukupnoj tonaži brodova trgovačke mornarice, bio najjači pomorski centar na istočnome dijelu jadranske obale.

Slika 92. SPLITE GRADE!

Povodom 1700. obljetnice tvogega postojanja, želimo ti mirno more i povoljan vjetar!
Udruga pomorskih strojara – Split

Taj je primat grad Split izgubio nakon II. svjetskog rata, kad je grad Rijeka postao vodeći pomorski centar zahvaljujući administrativnoj odluci nove vlasti.

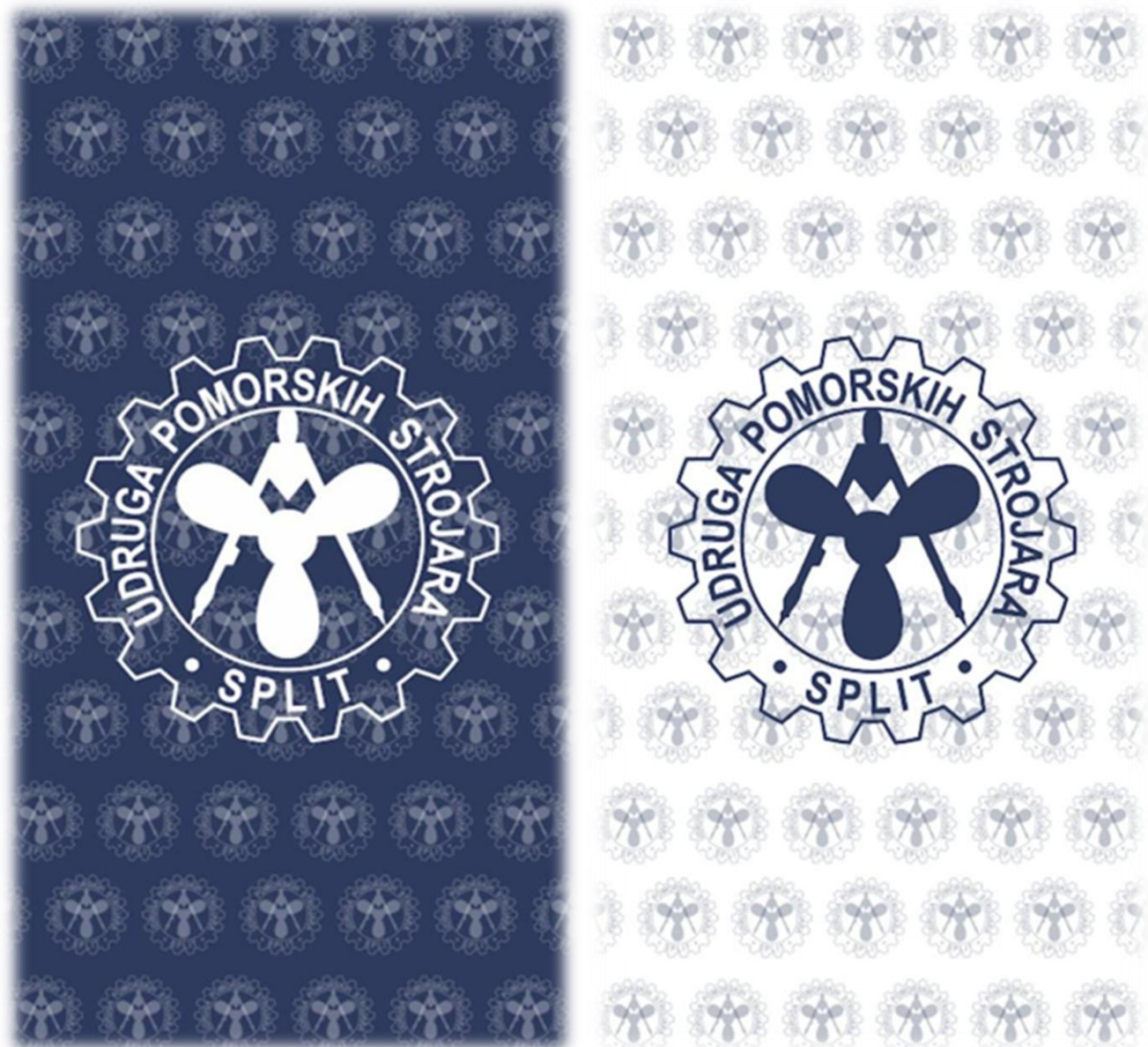
Nakon svršetka II. svjetskog rata, od 1945. do 1947., u Splitu je postojala samo *Obalna plovidba* i poduzeće *Bager*. Brodarsko poduzeće *Jadranska slobodna plovidba* utemeljeno je u Rijeci 20. siječnja 1947., a premješta se u Split tek 1956. Tijekom vremena, to poduzeće

postupno se razvija i modernizira, da bi vremenom postalo jedno od naših većih i uspješnijih brodarskih poduzeća. Nakon 1991. mijenja svoj naziv i otada djeluje pod imenom *Jadroplov d.d. - Split*. Pomorsko tehničko poduzeće *Brodospas* također je utemeljeno u Rijeci 1947., a 1950. premješta se u Split te se izvan svog osnovnog djelovanja, a to je vučna i spasilačka služba, ovo poduzeće tijekom svoga poslovanja bavilo i prijevozom tereta i imalo svoju flotu trgovačkih brodova. Osim toga, bavilo se i istraživanjem ležišta nafte i plina u jadranskom podmorju, u suradnji s INA-om, a imalo je i flotu tzv. „suppliera” za opsluživanje naftnih platformi.

Osim gore navedenih društava, Split je danas i sjedište drugih pomorskih i brodarskih društava kao što su Splitska plovidba (nastalo od bivše *Obalne plovidbe - Split*), *Split Ship Management LTD*, *SEM Maritime*, brodarsko društvo *Jadrankargo*, *Globtik* te podružnica tvrtke *Jadrolinija* iz Rijeke.

U Splitu je i sjedište veoma važnih pomorskih ustanova, i to: Hrvatski registar brodova, *Plovput d.o.o.*, Hidrografski institut, Institut za ribarstvo i oceanografiju, Pomorski meteorološki centar i Obalna radiostanica - Split, u sastavu *Plovputa*.

Uz tradicionalnu brodogradnju i pomorsko školstvo, Split je oduvijek bio i ostao pomorski grad i važan pomorski centar, a na nama je, kao i na budućim generacijama, da takvu tradiciju iskoristimo i dalje razvijamo.

Slika 93. Zaštićeni logo Udruge pomorskih strojara – Split

SVJETIONIK „POMORAC” I SPOMENIK „NEZNANOM POMORCU”

Tijekom II. svjetskog rata 1939. - 1945. potopljeno je 56 brodova duge i velike obalne plovidbe Hrvatske trgovačke mornarice, sveukupno 195860 BT i 93 broda male obalne plovidbe s ukupno 33848 BT.

Svi hrvatski brodovi duge plovidbe koji su se početkom rata našli izvan domaćih voda (Jadrana), plovili su u službi saveznika u sastavima savezničkih konvoja preko Atlantika pa sve do Murmansk i Nordkappa.

Poginulo je mnogo hrvatskih pomoraca. Prema evidenciji kapetana Domjana iz Rijeke, više od 500. Ustvari, nikada se neće ustanoviti točan broj jer se mnogo Hrvata borilo i u savezničkim vojskama na kopnu, na svim bojištima.

Kakva je sudbina i smrt očekivala pomorce, odnosno što su sve preživjeti i kako su dočekivali smrt u uzburkanom i hladnom moru, nikada se neće saznati jer njih više nema. Većini je uvijek bilo jasno što se sve može očekivati ukrcajem i plovidbom na brodovima savezničkih konvoja.

Najstrašnija smrt dočekivala je članove posade stroja, duboko dolje u strojarnici, na dnu broda, od para eksplodiranih kotlova koja bi ih žive spržila.

Koliko je gubitak kolega teško pogađao preživjele pomorce s kojima su na jednom te istom brodu plovili, u istoj skućenoj kabini dijelili krov nad glavom i po nekoliko godina, to se isto neće nikada saznati.

Slika 94. Svjetionik „Pomorac” i spomenik Neznanom pomorcu na Katalinića brijegu u Splitu

Nekoga je od njih više, a nekoga manje bolio i gubitak imovine jer je poznato koliko pomorac voli „svoj” brod koji je osnovni izvor zarade za njega osobno, što znači i za življenje njegove obitelji.

Oni s brodova plovili su i borili se i ginuli po svim morima svijeta, od Nordkappa pa do Cape Horna.

Kada bi se mnogi vijenci s mnogih brodova spuštali u more po čitavome svijetu, možda bi se tek neki zaslijepljeni fanatik

Slika 95. Pogled na Katalinićev brijeg

mogao utješiti da će se barem jedan od njih zateći upravo iznad mjesta gdje poživaju ostatci čovjeka pomorca u grobu bez groba.

Slika 96. Spomenik Neznanom pomorcu

brijegu (53 metara nadmorske visine), podignut je 37,20 metara visok spomenik „Pomorac”, monumentalni obelisk, posvećen svim braniteljima hrvatskoga mora i obale te svim pomorcima od dolaska Hrvata na Jadran.

Njima neće pripasti nikakve vojne počasti. Da li je itko ikada vidio vebni spomenik na velikim trgovima velegradova posvećen „Grobu neznanog pomorca”?

Samo smo mi Hrvati u gradu Splitu na Katalinićevom brijegu podigli vebni spomenik, obelisk-svjetionik čije se svjetlo vidi na morskoj pučini dalje od otoka Visa.

To grandiozno djelo izradio je splitski kipar i umjetnik Andrija Krstulović 1956. godine. Dana 10. rujna 1958. na najvišoj uzvisini gradske luke Split, na Katalinićevom

Slika 97. Dana 5. prosinca 2019. članovi Udruge pomorskih strojara Split prisustvovali su tradicionalnom polaganju vijenca, uoči blagdana Sv. Nikole

Stoje: Zlatko Bilić – Zoja, Lujo Borčić, Ivica Jelača, Željko Samaržija, Gordan Krstulović, Duje Čubelić i Frane Martinić

UDRUŽENJE ČASNIKA STROJA TRGOVAČKE MORNARICE JUGOSLAVIJE – SPLIT (1933. – 1941.)

Nakon rasformiranja *Kluba pomorskih strojara - Sušak*, u Splitu se 1933. osniva organizacija pod nazivom *Udruženje časnika stroja trgovačke mornarice Jugoslavije* sa sjedištem u Splitu, Wilsonova obala 25. Danas je to Obala Hrvatskog narodnog preporoda, a zgrada u kojoj je bilo sjedište Udruženja razrušena je prilikom bombardiranja Splita.

Udruženjem je upravljao Upravni odbor, na čijem je čelu u početku bio predsjednik Toma Jeličić iz Sušaka, a potpredsjednici su bili Paško Boschi iz Splita i Marko Jovanović iz Kotora. Ostali članovi odbora bili su Vilko Magazinović, Franjo Barbir, Viktor Lulić, Zvonko Gašparović, Josip Blažević i Josip Šorli. U ostalim odborima djelovali su Mate Boban, Jakov Kovačić, Gustav Kamičar, Stjepan Šoljačić, Silvije Gudač, Fridrih Tominić, Kuzma Gjeldum, Ilija Pejović, Ivan Neger, Ivan Kraljić, Veljko Celigoj, Nedjeljko Marjanović, Božo Belan, Marko Latković, Ante Petrić, Milutin Kehler i Milan Lešić. Profesionalni tajnik bio je Lujo Kromić iz Splita.

Osim svojih glavnih aktivnosti, kao što su borba za poboljšanje stručnog i socijalnog statusa pomorskih strojara, poboljšanja uvjeta života i rada na brodovima i ostali zadatci u vezi s time, udruženje je podupiralo i tadašnji *Savez jugoslavenskih pomoraca* i njegova nastojanja da tadašnji pomorci budu bolje plaćeni i da imaju druga socijalna prava, bolju hranu i smještaj na brodu. Na koncu je bio organiziran i veliki štrajk pomoraca 1923. god. koji je završio uspješno, odnosno nagodbom s brodovlasnicima koji su povišili plaće, i potpisan je Kolektivni ugovor. Udruženje je u svemu ovomu odigralo značajnu ulogu, zdušno potpomažući pravedna nastojanja Saveza pomoraca.

Udruženje je izdavalo svoj časopis koji je nosio naziv *Glasnik udruženja časnika stroja trgovačke mornarice Jugoslavije* a tiskao se u tiskari *Merkur* vlasnika Josipa Radeljaka iz Splita. Glavni i odgovorni urednici bili su Kuzma Gjeldum i Paško Boschi iz Splita. Cijena časopisa bila je 5 dinara.

Iz dvobroja glasnika za mjesec ožujak - travanj 1937. (III. godina izdavanja), iz zapisnika II. redovne godišnje skupštine udruženja održane u Splitu dana 4. ožujka 1937. (točno prije 62 godine) kojoj je bilo prisutno 69 članova, citiramo novoizabranu upravu udruženja:

Predsjednik: Ivan Neger; I. potpredsjednik: Paško Boschi; II. potpredsjednik: Dinko Buljević **Upravni odbor:** Ivan Burić, Josip Šorli, Vinko Vuzio, Miho Jokić, Ivan Jokić, Ivan Novak i Mate Beban.

Nadzorni odbor: Veljko Celigoj, Kuzma Gjeldum i Ante Petrić.

Časni sud: Milan Urada, Marin Treursić i Jakov Kovačić.

Prosvjetni odbor: Karlo Čeprga, Oskar Magazinović i N. Marjanović.

Akcioni odbor: Mate Stolica, Fridrih Tominić, Danko Cvitanović, Frane Kuzma, Stjepan Dulčić i Frane Bajlo.

Tajnici: I. tajnik: Lujo Kromić; II. tajnik: Franjo Čandrlić

Rizničari: Rudolf Klanjčnik i Marijan Kehler.

Djelovanje Udruženja gasi se 1941. početkom rata, kada je Jugoslavija kapitulirala a grad Split okupirala talijanska vojska.

IZ DJELOVANJA „UDRUŽENJA ČASNIKA STROJA TRGOVAČKE MORNARICE – SPLIT”

Zbog ilustracije široke lepeze djelovanja ovog udruženja na unaprijeđenju statusa pomorskih strojara i poboljšanja uvjeta života i rada na brodovima, navodimo dio izvješća tajnika g. Luje Kromića na II. redovnoj godišnjoj skupštini Udruženja održanoj u Splitu 4. ožujka 1937., u izvornom obliku, onako kako je otiskano u njihovom *Glasniku*.

„Predložili smo delegate Pensionom zavodu u Ljubljani. Na sve konferencije koje su bile održane u pogledu poboljšanja socijalnog pitanja pomoraca, bili smo zastupani, direktno ili indirektno, premda se veoma malo nadamo da će nam kakova konferencija donijeti pripadajuća prava.

Izradio se je pravilnik o ishrani, stanovanju i higijenskom uređenju na brodovima, koji je na konferenciji u Splitu, mjeseca prosinca, pri Direkciji pomorskog saobraćaja bio potpisan od brodovlasnika, ali i do sada taj pravilnik leži...(cenzurirano).

Sudjelovali smo na konferenciji kod pretresa stručnih burza rada, u pitanju kvalifikacija, o pomorskim knjižicama, liječničkim pregledima, pa sve to leži kao i pravilnik o ishrani.

Izradio se je nacrt za slučaj brodoloma, naknada pomorcima za gubitak lične imovine prilikom nezgode broda, koji leži kod radničkih komora.

Povela se polemika preko štampe u pogledu ispita pomorskih strojara, koje se nalazi na daljnjem postupku.

Pomorski radiotelegrafisti su po jednom promicateljnom odboru od 4 člana dostavili ovom Udruženju molbu u pogledu udruživanja, ali ova stvar je ostala još viseća, dok se iste ne konsolidiraju s ovim prijedlogom.

Podnijeli smo predstavke o nužnoj potrebi ukrcanja IV. časnika stroja, kao i o mazačima i drugih sličnih molba u pogledu socijalnog poboljšanja života pomoraca.

Direkcija pomorskog saobraćaja složila se je sa našim traženjem, u pogledu naziva: I., II., III. i IV. časnik stroja, da bude označeno i uvedeno u svim brodskim i nadležnim knjigama, kao i ispravama.

O Ženevskoj pomorskoj konferenciji pisano je u zadnjem broju *Glasnika* i svakom može biti jasan rad iste, ako je čitao komentar *Razgovor među nama*.

Zadnji rad jest predstavka upućena svim brodovlasnicima, a koja je također prepisana u zadnjem broju *Glasnika*, a koju ste vjerojatno svi pročitali.”

Slika 98. Strojarski eksponati u prostorijama UPSS-a

ŠTO ISTAKNUTI STRUČNJACI MISLE O NAMA

Udruga pomorskih strojara - Split i njezin Glasnik

Na našim se prostorima u ovim vremenima, znamo, lako i poletno osnivaju različite udruge, pokreću listovi i časopisi. No, jednako lako se i gase. Negdje umor, zasićenost, kadšto i novčana oskudica - sve utrnu. Ipak, ima jedna udruga u našem gradu koja traje djelujući uporno i postojano. Nastala 1933. u Splitu kao Udruženje časnika trgovačke mornarice, pogađana potom raznim nedaćama, osobito onim ratnim, obnovljena 1969. kao Udruga pomorskih strojara - Split, proslavila je 1999. tridesetu godišnjicu svoje nove mladosti.

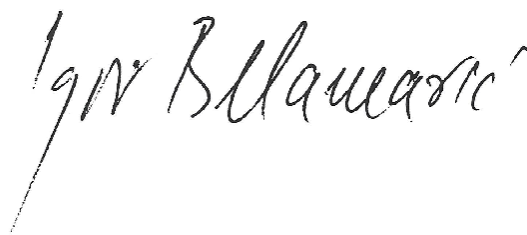
Pored strukovnih djelatnosti, vodilo ju je nekoliko vrlo ambicioznih brodstrojarskih inženjera. Udruga dva puta godišnje, za Svetoga Duju i Svetoga Nikolu, izdaje glasnik koji se zove „Ukorak s vremenom”. Taj glasnik zaista ide ukorak s razvojem broda i stroja, nastojeći odgovarajućim stručnim prilogima upoznavati članove Udruge s postignućima i kretanjima u pomorskoj tehnici. Glasnik, čija kvaliteta raste iz broja u broj profilirajući se u mjeri kao stručni časopis, donosi članke o raznim propisima međunarodne pomorske organizacije (IMO), poglavito one o zaštiti mora i obala od onečišćenja, o tzv. crnoj kutiji na brodu, o dizelskim motorima i njihovom održavanju, zatim novostima iz pomorske tehnologije, brodskog strojarstva, unutarnjih i daljinskih komunikacija, o osiguranju i trajnom školovanju pomoraca.

Ugodno je u glasniku pročitati i društvene vijesti, prepoznati znance na slikama sa susreta i proslava školskih obljetnica. Posebno je zanimljivo čitati priloge koji govore o životu u strojarnicama davnih parnih brodova, osluhnuti mirni rad parnoga stroja i u mislima ubaciti lopatu ugljena u ložište kotla s piscem nakon pola stoljeća i ponovo zaploviti do onih malih dragih luka i ljudi koji na obali čekaju svoj Trogir i Kostrenu, Herceg Novi i Hvar, Bakar, Brač, Cavtat,...ne zaboravivši ni na paket što ga svojta šalje.

Da, zahvaljujući predanom radu uprave i uredništva Udruge pomorskih strojara - Split, tiho i postupno dobivamo jednu korisnu i stručnu publikaciju. Posebno je vrijedno, za primjer i pohvalu, da se sve radi samo s dobrom voljom.

Split, 11. veljače 2000.

Igor Belamarić

NAPOMENA: G. Igor Belamarić, diplomirani inženjer brodogradnje s titulom dr. sc. brodogradnje, naš je počasni član.

PRIGODNA RIJEČ g. Gordana Krstulovića,
predsjednika Udruge na promociji knjige g. Velimira Ozrećića,
dipl. ing. strojarstva, BRODSKI POMOĆNI STROJEVI I UREĐAJI,
održanoj 12. prosinca 1996. u tvrđavi Gripe

„Zadržavanje postignutoga ugleda i unaprjeđenje struke glavni je cilj Udruge pomorskih strojara - Split. Od svog osnutka 1969., Udruga stalno djeluje na educiranju, okupljanju i organizaciji pomorskih strojara.

Uvidjevši da je knjiga *Pomoćni brodski strojevi i uređaji* veoma tražena i rasprodana, a ista je postala neophodna u edukaciji pomorskih strojara, dali smo glavni poticaj i velikim se dijelom uključili u organizaciju izdavanja nove edicije ove knjige.

Udruga pomorskih strojara - Split također je angažirana na provedbi međunarodne konvencije STCW, kojom se regulira novi način stjecanja svjedodžbi za pomorska zvanja. Stoga surađujemo s Ministarstvom pomorstva, Lučkom kapetanijom, Pomorskim učilištima i pomorskim poduzećima, kako bi se izvršile što bolje pripreme za provedbu ove konvencije.

Ova knjiga uvelike tome pridonosi i dio je našeg programa koji ostvarujemo, a znatno će doprinijeti izobrazbi pomorskih strojara. Treće izdanje knjige *Brodski pomoćni strojevi i uređaji* potpuno je obnovljeno, revidirano i usklađeno s najnovijim sustavom mjernih jedinica. Mislimo da je autor u potpunosti uspio te da je ova knjiga priručnik koji će imati i njime se služiti svi pomorski strojari, učenici i studenti pomorskih učilišta.

Želimo naglasiti da je suradnja *Udruge pomorskih strojara* s autorom stalna, a isto tako i s recenzentima. Autor, recenzenti kao i vodeći predstavnici izdavača počasni su ili redovni članovi Udruge. Prigodom stvaranja ovog novog izdanja knjige, nijednog momenta nije bio prisutan materijalni interes, već je sve rađeno za ljubav naše struke i očuvanje i unaprjeđenje pomorske tradicije ovoga grada.

Koristimo ovu prigodu da javno zahvalimo autoru g. Velimiru Ozrećiću za njegove dosadašnje aktivnosti u našoj Udruzi te na suradnji u izradi novog izdanja ove knjige.

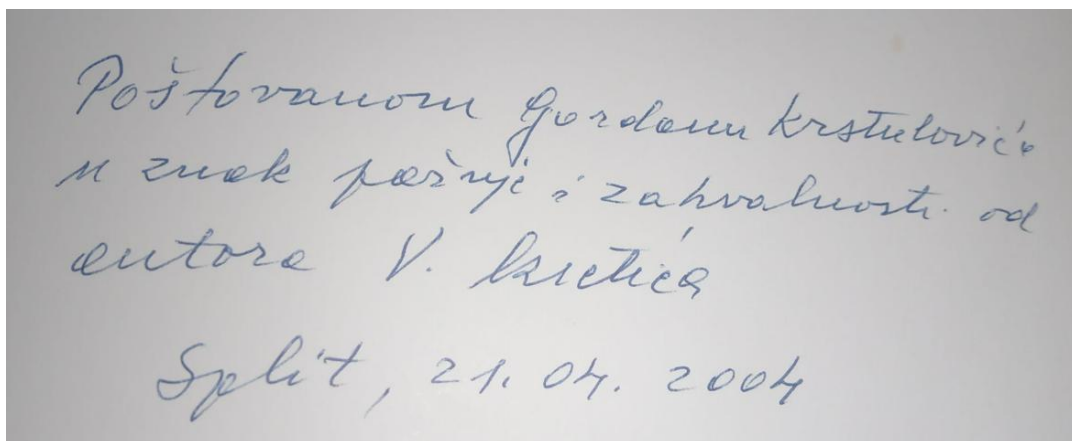
Zahvaljujemo također g. Stjepku Goiću, g. Mariju Oršuliću i g. Anti Matkoviću na izvanrednom i predanom radu na recenziji i lektoriranju knjige.

Zahvaljujemo i donatorima koji su materijalno podržali izdavanje knjige, a napominjem da su oni većinom podupirući članovi *Udruge pomorskih strojara - Split*.

Za UDRUŽENJE POMORSKIH STROJARA – SPLIT

Predsjedavajući

Gordan Krstulović, dipl. ing.

*Poštovanom Gordanu Krstuloviću
u znak pažnje i zahvalnosti od
autora V. Ozrećića
Split, 21. 04. 2004*

Slika 99. Zahvala g. Velimira Ozrećića predsjedniku UPSS-a Gordanu Krstuloviću

PREGLED ODRŽANIH STRUČNIH PREDAVANJA U ORGANIZACIJI UDRUGE POMORSKIH STROJARA – SPLIT U RAZDOBLJU OD 1976. DO 2023.

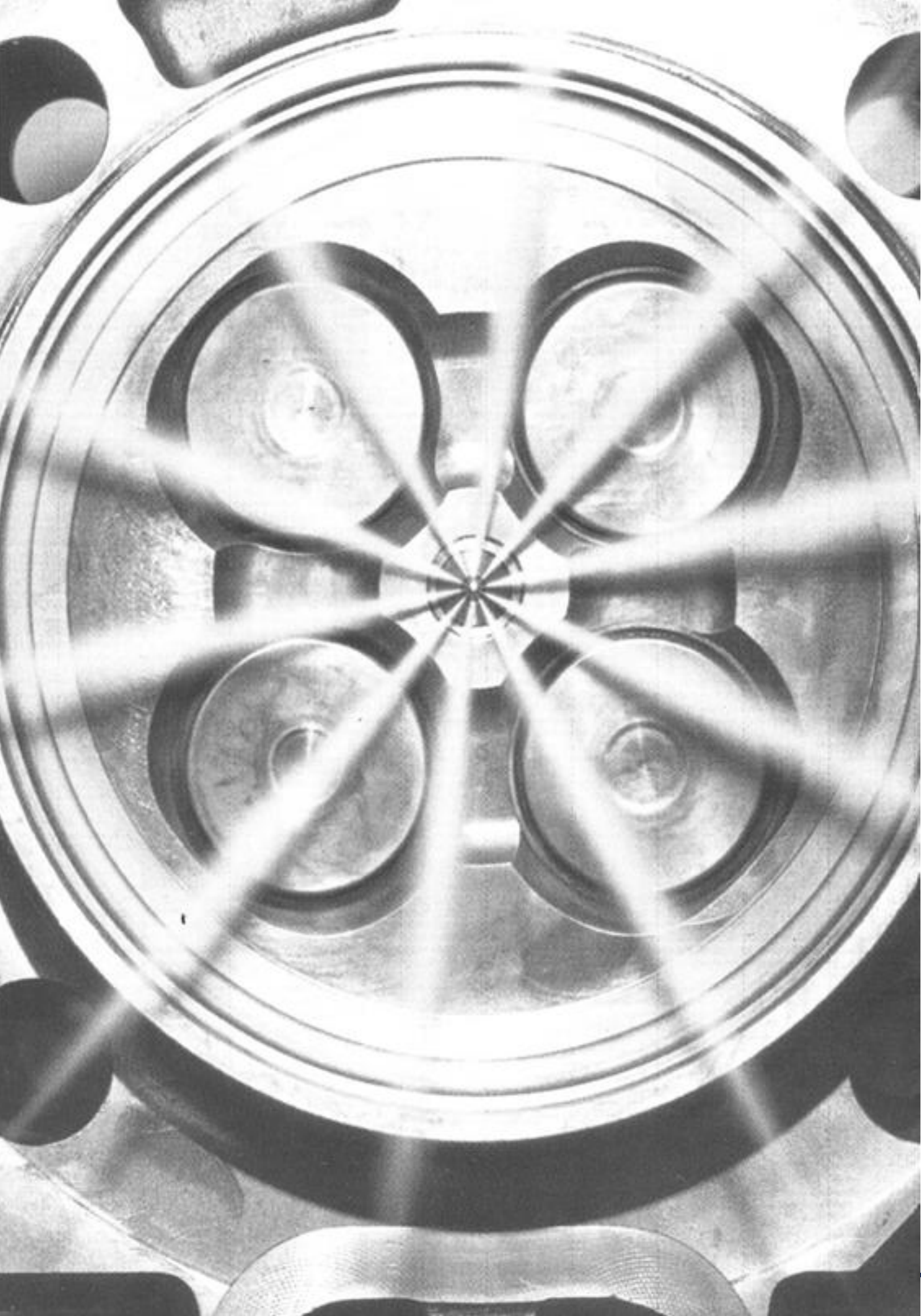
1. **Dana 8. IV. 1976.** – Primjena CHOCKFAST-a, metode plastičnog utemeljenja strojeva na brodu i u industriji na kopnu. Predavač: G. Marinus Ham, upravitelj stroja, zastupnik tvrtke *Resins Corporation – Philadelphia*, SAD, za Europu. Vlasnik tvrtke EMHA – Rotterdam.
2. **Dana 24. III. 1977.** – Uzroci i posljedice te sprječavanje oštećenja kotlova s vodene i plamene strane s podnaslovima, Neke razlike u zahtjevima pojedinih klasifikacijskih zavoda u pogledu gradnje kotla, i Pregled kotla. Ekspert J. R.-a, Branko Šabašov, dipl. ing.
3. **Dana 26. IV. 1977.** – Havarije na trupu i stroju broda s aspekta pomorskog osiguranja. Mr. sc. Drago Pavić, dipl. iur., direktor sektora pomorskog odjela osiguranja *CROATIA – Split*.
4. **Dana 11. V. 1977.** – Epoxy Resin Chocking of Marine Diesel Engine. Mr. Marinus Ham, Ch. eng., Managing Director of EMHA Technical Office bv., zastupnik tvrtke Philadelphia Resin Corporation, Montgomeryville, SAD. Za Udruženje je posebno tiskano 150 primjeraka brošure s naznačenim predavanjem uz ilustracije.
5. **Dana 15. IX. 1977.** – Način automatizacije i njezina uloga u primjeni na brodskim strojnim kompleksima. D. Čulić, ispitivač postrojenja strojarskih kompleksa na novogradnjama brodogradilišta *SPLIT – Split*.
6. **Dana 28. III. 1978.** – Postupak popravka strojnih dijelova načinom METALOCK, Upoznavanje s metodom popravka. Marko Martinović, ing., šef proizvodnje remontnog brodogradilišta *SPLIT – Vranjic*.
7. **Dana 4. VI. 1978.** – Primjena satelitskih navigacijskih sustava u svjetskom pomorskom prometu i istraživanju podmorja. Arsen Musulin, dipl. ing., šef odjela elektronike i podvodnog istraživanja poduzeća *BRODOSPAS – SPLIT*.
8. **Dana 14. XI. 1983.** – Suvremeni način gašenja požara na brodovima i postrojenjima na kopnu prahom, pjenom i plinovima (CO₂, HALON). Roberto Scotti, dipl. ing., stručnjak poznate svjetske tvrtke proizvođača sredstava protupožarne zaštite *SILVANI – Milano*. Mr. sc. Ivo Tomić, dipl. ing. chem., direktor OOUR-a *Tehnički plinovi* tvornice *DALMACIJA – Dugi Rat*. Predavanje je tiskano posebno za Udruženje u 150 primjeraka s ilustracijama.
9. **Dana 6. II. 1984.** – Tehnička sintetička pjena za gašenje požara, karakteristike i primjena. Mr. sc. Ivo Tomić, dipl. ing. chem., direktor OOUR-a *Tehnički plinovi* tvornice *DALMACIJA – Dugi Rat*.
10. **Dana 18. II. 1986.** – Sistem daljinskog upravljanja brodskim strojem *REMCO 80*, stručnjaci tvrtke *Rade Končar – Zagreb*.
11. **Dana 8. IV. 1986.** – R.O. „Brodo remont” – Vranjic i „Philadelphia Resins Corporation” iz Philadelphije, predavanje na temu CHOCKFAST-a i njegove primjene u strojarstvu i brodogradnji.
12. **Dana 27. I. 1987.** – Sporohodni Diesel motori s dugim stapajem. Stjepko Goić, dipl. ing., ekspert za brodstrojarstvo Direkcije *JUGOREGISTAR – Split*. Predavanje je tiskano u 200 primjeraka.

13. **Dana 28. V. 1987.** – Suvremena izvedba Diesel motora PIELSTICK – JUGOTURBINA PA 6. Zlatko Ordanić, dipl. ing., šef konstrukcije Diesel motora tvornice *JUGOTURBINA – Karlovac*.
14. **Dana 24. IV. 1988.** – Neke napomene uz nacrt konvencije *Međunarodne organizacije rada* o socijalnom osiguranju pomoraca, mr. iur. Mihovil Rismondo, *Zavod za mirovinsko osiguranje – Split*.
15. **Dana 22. XI. 1988.** – Primjena teških goriva niske kvalitete za rad Diesel motora. Velimir Ozretić, dipl. ing., šef konstrukcije strojogradnje brodogradilišta *SPLIT – Split*.
16. **Dana 30. II. 1989.** – Razvoj protupožarne zaštite na brodovima. Branko Ozretić, ing., brodstrojarski inspektor sigurnosti plovidbe, Lučka kapetanija – Split.
17. **Dana 4. XI. 1989.** – Fuel Oil Bunker Analysis and Advisory Service. Eksperti Lloyd's Register of Shipping – London, Chief Chemist and Divisional Manager GALEB BRETT INTERNATIONAL, gđa W. Pogonowska Fabrik i g. P. Holbrok.
18. **Dana 17. V. 1990.** – Prezentacija ispušne turbine za Diesel motore, Brown Boveri, Baden, Švicarska. Noviteti u konstrukciji turbine, način održavanja i pregleda u eksploataciji. Stručnjaci BBC-a iz Švicarske.
19. **Dana 17. XI. 1990.** – The Proof of a Unique Performance of Cylinder Lubricant Castrol Marine Cyltech 80. Ing. Žarko Šošo, tehnički savjetnik *JADROSLOBODNE PLOVIDBE – Split*.
20. **Dana 13. II. 1991.** – održano je sljedeće predavanje:
 - a. Pregled zahtjeva za proračun i provjeru centracije voda vratila, mr. sc. Nenad Vulić, dipl. ing., ekspert J. R.-a,
 - b. Problem u eksploataciji voda vratila i mogućnost revitalizacije postojećih, Srđan Fotić, dipl. ing.,
 - c. Mogućnost primjene polimernih materijala za ležajeve vodova vratila i kormila, George Thompson, dipl. ing. (Kanada).
21. **Dana 4. X. 1994.** – održano je predavanje *FUEL MANAGEMENT* (rukovanje gorivom te njegova obrada i kontrola) Det Norske Veritas Petroleum Service. Predavači: g. Kjell Haugland – DNVPS – Oslo, g. Jim Stamatopoulos – DNVPS – Atena.
22. **Dana 2. III. 2011.** – Održano je predavanje na FESB-u na temu *Razvoj brodskih pogonskih postrojenja I*. Predavač: Mirko Grljušić, dipl. ing., viši predavač. Predavač je prisutne upoznao o pokretanju broda od jedara do strojnog pogona, o dizel motornom pogonu danas, dao je kratki pregled brodskih propulzija, ukratko je govorio o gorivima te je dao zaključna razmatranja o budućnosti pogonskih postrojenja.
23. **Dana 20. V. 2011.** – Održano je predavanje na FESB-u na temu *Razvoj brodskih pogonskih postrojenja II*. Predavač: Mirko Grljušić, dipl. ing., viši predavač. Predavač je prisutne upoznao sa sustavom plinskog goriva za potrebe rada motora s unutrašnjim izgaranjem Wärtsilä tip 50F kod dizel električne propulzije na tankeru za prijevoz ukapljenog prirodnog plina.
24. **Dana 25. V. 2018.** – Održano je predavanje na Pomorskom fakultetu u Splitu na temu *Ukupni stupanj djelovanja brodskog pogona pri upotrebi ukapljenog prirodnog plina kao goriva*. Predavač: upravitelj stroja Dušan Vukojević, dipl. ing. Predavač je prisutne upoznao s učinkovitošću brodskog pogona na suvremenim tankerima za prijevoz ukapljenog prirodnog plina (engl. LNG – Liquefied Natural Gas). Predstavljena je usporedba parno-turbinskog i dizel-električnog postrojenja s korištenjem dvije (engl. DFDE – Dual Fuel Diesel Electric), odnosno tri (engl. TFDE – Three Fuel Diesel Electric) vrste goriva. U analizi su pokazani relevantni podatci prikupljeni s brodova pri

eksploataciji tijekom 2017. godine.

- 25. Dana 19. X. 2018.** – Održano je predavanje na Pomorskom fakultetu u Splitu na temu *Plutajući terminali za uplinjavanje ukapljenog prirodnog plina – tehničke mogućnosti postrojenja i zaštita okoline*. Predavač: upravitelj stroja Frane Martinić, mag. ing. Predavač je prisutne upoznao sa sljedećim temama:
- Brodovi za prijevoz ukapljenog prirodnog plina (razlike u dizajnu LNG tankera, rukovanje teretom, sigurnosne mjere, namjena LNG tankera),
 - Pomoćna postrojenja za uplinjavanje kod LNG tankera (tehničke izvedbe, rukovanje teretom, prednosti i nedostatci),
 - Zaštita okoline (tehničke izvedbe i eksploatacija pomoćnih postrojenja za zaštitu zraka i mora od onečišćenja s LNG tankera).
- 26. Dana 9. V. 2019.** – Održano je predavanje na Pomorskom fakultetu u Splitu na temu *Sprječavanje onečišćenja mora i zraka s brodova*. Predavač: upravitelj stroja Frane Martinić, mag. ing. Predavač je prisutne upoznao sa zadacima i obavezama pomoraca na brodovima prilikom:
- Sprječavanja onečišćenja mora (uljima, kemikalijama, opasnim tvarima, fekalnim vodama, čvrstim otpadom),
 - Sprječavanja onečišćenja zraka s brodova,
 - Nadzora, upravljanja i obrade brodskih balastnih voda.
- 27. Dana 21. I. 2020.** – Održano je predavanje na Pomorskom fakultetu u Splitu na temu *Sustav plinskog goriva na motorima Wärtsilä 50F*. Predavač: upravitelj stroja Neven Radovniković, ing. Predavač je prisutne upoznao sa sustavom plinskog goriva za potrebe rada motora s unutrašnjim izgaranjem Wärtsilä tip 50F kod dizel električne propulzije na tankeru za prijevoz ukapljenog prirodnog plina.
- 28. Dana 13. III. 2020.** – Održano je predavanje na Pomorskom fakultetu u Splitu na temu *Pomoćni brodski sustavi*. Predavač: kapetan korvete Tino Sumić. Predavač je prisutne upoznao s nastavnim cjelinama (mjerenja i mjerni instrumenti, cjevovodi, čistioci i filtri, izmjenjivači topline, palubni strojevi, osovinski vod, pomoćni brodski kotlovi, rashladni uređaji, sisaljke, kompresori, ventilatori, ventilacija, grijanje i klimatizacija, sprječavanje onečišćavanja mora i rashladni uređaji).
- 29. Dana 20. XII. 2022.** – Održano je predavanje na Pomorskom fakultetu u Splitu na temu *Odvajanje otpada na brodovima*. Predavač: upravitelj stroja Frane Martinić, mag. ing. Predavač je prisutne upoznao sa zadacima i obavezama pomoraca o odvajanju i zbrinjavanju čvrstog otpada na brodovima. Također se govorilo o sprječavanju onečišćenja mora (uljima, kemikalijama, opasnim tvarima, fekalnim vodama) i zraka s brodova te o nadzoru, upravljanju i obradi brodskih balastnih voda.
- 30. Dana 24. V. 2023.** – Održano je predavanje na Pomorskom fakultetu u Splitu na temu *Sustav uplinjavanja ukapljenog prirodnog plina na plovnoj jedinici za skladištenje i uplinjavanje*. Predavač: upravitelj stroja Neven Radovniković, ing. Predavač (upravitelj stroja na LNG Hrvatska) prisutne je upoznao sa sustavom uplinjavanja prirodnog plina na plovnoj jedinici za skladištenje i uplinjavanje, odnosno plutajućem terminalu LNG Hrvatska koji se nalazi u Omišlju na otoku Krku. Tijekom predavanja objašnjena je tehnička izvedba i eksploatacija sustava te na koji je način zaštićen okoliš za vrijeme procesa uplinjavanja.

NAPOMENA: Sva predavanja od 1. do 20. bila su popraćena projekcijama i filmom.

POPIS SVIH ČLANOVA UDRUGE

1. Nikola Dadić	63. Ivan Gović	125. Tonči Pogančić
2. Martin Pogorelić	64. Vladimir Hlevnjak	126. Damir Pjerov
3. Bruno Matošić	65. Zlatan Hajdić	127. Vlado Pejковиć
4. Ante Kalinić	66. Tiho Hajduk	128. Alen Piplović
5. Branko Ozretić	67. Mihovil Ilić	129. Zoran Palinić
6. Davor Razmilić	68. Duško Jug	130. Petar Pečur
7. Ivo Barić	69. Ratimir Jurić	131. Ante Pejковиć
8. Miljenko Roje	70. Lujo Kromić	132. Branko Pavličević
9. Dražen Ljubetić	71. Ante Kurtović	133. Damir Puljak
10. Mile Kvarantan	72. Dražen Quien	134. Stjepan Pečur
11. Josip Koščina	73. Damir Kezić	135. Milivoj Perišić
12. Miljenko Duilo	74. Miro Kanconi	136. George Peace - Kenneth
13. Špiro Koceić	75. Neven Katunarić	137. Jakov Roki
14. Segije Zagorac	76. Ivo Kesić	138. Enrique Roki
15. Marijan Banovac	77. Ivica Krce	139. Ante Rimac
16. Josip Katunarić	78. Mladen Kokić	140. Zvonko Rabadan
17. Boris Tomić	79. Gordan Krstulović	141. Joško Radmilo
18. Petar Trumbić	80. Petar Krstulović	142. Ante Rušinović
19. Željko Aržić	81. Zoran Kuzmić	143. Nenad Ružević
20. Berislav Aničić	82. Nikola Kustura	144. Nikola Ružević
21. Nikola Anđelković	83. Frane Kuzmanić	145. Đorđe Reljić
22. Ante Buble	84. Ivo Kragić	146. Ivo Radić
23. Ante Barčot	85. Duje Krnić	147. Tomislav Radolfi
24. Dinko Boban	86. Ivanko Kunjašić	148. Ante Slamić
25. Matko Baturina	87. Ante Čičerić	149. Dominik Stipčić
26. Lavoslav Burić	88. Ignacijo Kvarantan	150. Josip Spiegel
27. Ljudevit Bezjak	89. Ante Lušić	151. Ante Siminiati
28. Božidar Balić	90. Vjekoslav Lelanović	152. Šime Sokol
29. Pavao Botica	91. Ratimir Martinović	153. Vicenco Stipoljev
30. Ante Bojić	92. Zdenko Milanović	154. Ivan Sokol
31. Vlatko Bačić	93. Ivan Miolin	155. Joško Singolo
32. Branko Benzon	94. Tomislav Baturina	156. Milan Sabiancello
33. Soniboj Bubić	95. Ivan Marušić	157. Živko Slavica
34. Šime Beroš	96. Frane Marasović	158. Žarko Šoša
35. Tomislav Bucatto	97. Frane Miletić	159. Ivica Špika
36. Marko Borozan	98. Oskar Magazinović	160. Šime Šegvić
37. Jakov Čurković	99. Predrag Mičunović	161. Rudolf Šarić
38. Ante Botić	100. Damir Mravak	162. Alojz Škubić
39. Josip Baričev	101. Zdenko Maglić	163. Ivo Šestanović
40. Ivica Buzdovačić	102. Joško Martinić	164. Mirko Šišara
41. Tonko Civadelić	103. Tomislav Mužinić	165. Petar Šakić
42. Ivica Cević	104. Ljubomir Mimica	166. Ante Šošić
43. Romeo Corneretto	105. Ivica Maleš	167. Branko Šabašov
44. Zvonimir Coce	106. Eduard Mrčela	168. Stanko Šegvić
45. Ante Čulić	107. Tonko Martinis	169. Igor Treselj
46. Ivica Čerina	108. Milovoj Nanjara	170. Drago Tudić
47. Tonči Čovo	109. Špiro Naranča	171. Ivo Trumbić
48. Ivica Čaće	110. Ante Nazor	172. Ivan Mimica
49. Goran Čolak	111. Boris Ozretić	173. Mario Tomaš
50. Juraj Dužević	112. Nedjeljko Peračić	174. Šimun Tomić
51. Frane Dropulić	113. Ante Pleština	175. Miro Uvodić
52. Mario Domazet	114. Miloš Pašić	176. Božidar Veža
53. Frane Dumanić	115. Ante Pažanin	177. Edislav Vuković
54. Zoran Duplančić	116. Ivan Pažanin	178. Zvonimir Vlačević
55. Lovre Domić	117. Nikša Polić	179. Vuk Vučić Đaković
56. Ante Dragičević	118. Marin Pavičin	180. Joško Vukšić
57. Božidar Nižetić	119. Ivan Poparić	181. Dražen Vučinić
58. Ivo Dragičević	120. Drago Popović	182. Goran Franković
59. Vedran Đogaš	121. Luka Perović	183. Mirko Velčić
60. Miroљub Grubišić	122. Vojislav Petrović	184. Boris Đogaš
61. Mario Gregov	123. Ivan Werner	185. Ivan Videka
62. Miho Grgić	124. Stipe Palada	186. Mate Vukušić

187. Tonči Alujević	251. Mladen Petrović	315. Zdenko Radanović
188. Ivan Zanki	252. Zdravko Domić	316. Ivica Rušić - Sokol
189. Jurica Zaninović	253. Marin Šarić	317. Dejan Radman
190. Marijan Žuvić	254. Arsen Musulin	318. Aleksandar Fraporti
191. Ivo Matošić	255. Čedomir Bijelić	319. Željko Majkić
192. Petar Šimić	256. Jakov Grabovac	320. Ivan Majić
193. Miro Marinković	257. Ivan Perić	321. Dragan Šošo
194. Ante Mladinić	258. Mario Trumbić	322. Boris Žganjer
195. Josip Mamić	259. Jakov Borovčić Kurir	323. Slavko Vukšić
196. Jakov Jelavić	260. Dobroslav Meštrović	324. Lenko Zečić
197. Jovan Kašić	261. Nikša Klein	325. Tomislav Zokić
198. Ratko Kovačević	262. Petar Nađ	326. Branko Vujošević
199. Tomislav Tolić	263. Ratko Božić	327. Milan Guč
200. Milan Domjanović	264. Nenad Sonjara	328. Branko Zelen
201. Marko Bakotić	265. Goran Kragić	329. Ivica Ivančić
202. Jakša Šore	266. Tomislav Šimunović	330. Ranko Jovanović
203. Gordan Suša	267. Aljoša Dvornik	331. Andrija Jurić
204. Siniša Kostić	268. Vinko Šakić	332. Ivica Jelača (pok. Bartula)
205. Arsen Dumančić	269. Marijo Oršulić	333. Nikša Jukica
206. Nenad Mladinić	270. Vladimir Jurčević	334. Ivica Jurić
207. Vlado Skokić	271. Duško Marčić	335. Mladen Bekavac
208. Ivan Soža	272. Jozo Katunarić	336. Joško Barbir
209. Zoran Kalrin	273. Ivan Boban	337. Marko Vulić
210. Nedjeljko Žolo	274. Ante Jurjević	338. Tihomir Vulas
211. Jozo Dadić	275. Dinko Poduje	339. Goran Vlak
212. Tomislav Mirjan	276. Marin Ljubica	340. Ante Visić
213. Ivo Mateljak	277. Dražen Milović	341. Čedomir Mršić
214. Maksim Marinović	278. Miroslav Jeremić	342. Jakov Zanki
215. Srđan Ružić	279. Jerko Brtričević	343. Ivan Tokić
216. Rikard Barić	280. Rozario Dunatov	344. Ante Pirić
217. Dinko Biočić	281. Boris Abramov	345. Josip Smolčić
218. Pavao Babarović	282. Vedran Bucatto	346. Damir Marić
219. Veljko Brajčić	283. Josip Bonačić	347. Darko Orlić
220. Juraj Bezić	284. Zoran Jozić	348. Rusko Matić
221. Zdenko Jakov Fabijanac	285. Mladen Paro	349. Špiro Koceić
222. Ante Grubić	286. Milovoj Mijić	350. Siniša Lozić
223. Damir Ivančić	287. Ivo Domić	351. Vicko Batinica
224. Ante Kuzmanić	288. Ivo Matijaević	352. Damir Matošić
225. Milojko Krunić	289. Marko Martinović	353. Mijo Buljubašić
226. Ivo Krolo	290. Dujam Bebić	354. Dalibor Dude
227. Ivan Kezić	291. Branko Berlan	355. Ivan Ivančević
228. Milan Lučev	292. Igor Broketa	356. Luka Borčić
229. Zdravko Meštrović	293. Krunoslav Cecić	357. Nikola Borčić
230. Jerko Orlić	294. Mladen Ljiljak	358. Šime Čulin
231. Zvonko Olujić	295. Ante Maleš	359. Mateo Demicheli - Vitturi
232. Ante Petković	296. Siniša Čović	360. Tomislav Filipi
233. Miljenko Tomić	297. Nikola Novaković	361. Ranko Kaliterna
234. Nikša Pavićin	298. Duško Krstulović	362. Kolja Marasović
235. Tonko Tomić	299. Ante Silić	363. Kolja Marković
236. Tomislav Topić	300. Kazimir Leontić	364. Ante Petković
237. Igor Vrščaj	301. Ivan Lerotić	365. Stanko Miše
238. Ante Žižić	302. Bruno Šegvić	366. Željko Pšeničnik
239. Nikola Šimac	303. Zdenko Magazin	367. Željko Jerčić
240. Stjepko Balić	304. Marinko Šurjak	368. Ante Unković
241. Ante Gugić	305. Ante Kezić	369. Tomo Nosić
242. Danijel Veža	306. Damir Škorjanec	370. Goran Pejčević
243. Denis Dežulović	307. Filip Marković	371. Anđelko Skalić
244. Davor Kovačić	308. Ivo Premiћ	372. Mario Gospodnetić
245. Nikola Dražić	309. Danko Paparella	373. Petar Bakotin
246. Goran Radić	310. Jakov Prakiljačić	374. Berislav Botica
247. Dražen Akrap	311. Radivoje Pejović	375. Božidar Serdarević
248. Ivan Mayer	312. Davor Bakota	376. Slobodan Radonjić
249. Franko Grubišić	313. Vlatko Račić	377. Mate Aljinović
250. Radoslav Gulin	314. Marin Rokov	378. Nedjeljko Burazin

379. Miroslav Bočelić	443. Stanko Trumbić	507. Ivica Golem
380. Dražen Grubišić	444. Miroslav Domazet	508. Slobodan Poljičak
381. Dragomir Slavić	445. Dubravko Zulin	509. Renato Ševeljević
382. Vinko Kuzmić	446. Zlatko Blagojević	510. Dražen Matošić
383. Jadranko Gizdić	447. Silvijo Bonačić	511. Aldo Marinković
384. Nikola Čelan	448. Zlatko Čurepić	512. Denis Miletić
385. Živko Gunjača	449. Joško Markovina	513. Ivan Veža
386. Tonči Klarić	450. Davor Pavić	514. Ante Perišin
387. Zdenko Krunić	451. Lovre Sirišćević	515. Zdeslav Sirišćević
388. Ivica Kartelo	452. Tonči Lučin	516. Nediljko Gudelj
389. Ivan Forense	453. Ivan Ladić	517. Tomislav Kopitović
390. Tonči Jelaska	454. Romano Koščina	518. Nikola Runjić
391. Zdravko Kaliterna	455. Rudolf Radaljac	519. Ivica Tomičić
392. Marko Kapitanović	456. Damir Glavan	520. Tonči Kaštelanac
393. Miro Marasović	457. Frane Juričko	521. Mišo Mihočević
394. Josip Šošo	458. Željko Samaržija	522. Gabrijel Šmintić
395. Leonard Vladušić	459. Anđelko Drezga	523. Dragan Stanković
396. Željko Tolj	460. Zdravko Ivanovski	524. Paolino Girotto
397. Nikša Civadelić	461. Ante Roja	525. Petar Tudja
398. Vedran Antić	462. Ante Marvica	526. Ivo Krnić
399. Giovanni Demicheli - Vitturi	463. Ivica Antičević	527. Duje Mijić
400. Tito Martinović	464. Marijan Banović	528. Ozren Veljačić
401. Ante Šimunović	465. Tomislav Dorđević - Balzer	529. Neven Radovniković
402. Zlatko Jurinović	466. Jasmin Novaković	530. Igor Mihojević
403. Ivan Keneški	467. Zdravko Uvodić	531. Špiro Pilić
404. Petar Matić	468. Lovran Jurač	532. Igor Samardžić
405. Denis Buble	469. Tonči Mornar	533. Arsen Šegvić
406. Žarko Bubalo	470. Dane Sablić	534. Aleksa Nikolić
407. Ivan Maračić	471. Marijo Barić	535. Stanislav Tomas
408. Miroslav Borić	472. Davor Ljubić	536. Frane Kovač
409. Zvonimir Puljić	473. Miro Pavišić	537. Ivan Spajić
410. Dean Ljubetić	474. Zdravko Domuzin	538. Srđan Predragović
411. Mario Borić	475. Valter Frakić	539. Ivo Delić
412. Mihailo Graf	476. Mirko Grljušić	540. Ulderiko Kalačić
413. Slobodan Asanović	477. Stjepko Goić	541. Ante Gašparović
414. Dario Bunja	478. Robert Jelaska	542. Damir Oštrić
415. Toma Gvozdanović	479. Vinko Medvid	543. Ivan Topić
416. Bruno Kezić	480. Miloš Babarović	544. Roko Piacun
417. Damir Lela	481. Lavoslav Jurić	545. Željko Botica
418. Ante Ladić	482. Marko Tomaš	546. Robert Zagmajster
419. Nikša Labetić	483. Ivo Rušić	547. Ante Petković (pok. Karmela)
420. Andrija Mrdeša	484. Igor Seneš	548. Milan Škare
421. Edo Nazlić	485. Jordan Tadin	549. Josip Tomislav Milinović
422. Vanja Tomić	486. Ivan Komar	550. Bartul Terzić
423. Ante Vidan	487. Miro Radić	551. Mladen Simić
424. Cvjetko Rošić	488. Vladimir Ratković	552. Ladislav Stazić
425. Ivo Danolić	489. Samir Halilović	553. Davor Draganja
426. Ivo Pirak	490. Antun Obradović	554. Vjekoslav Majić
427. Duško Vakante	491. Miroslav Despalatović	555. Marijan Golac
428. Jozo Poša	492. Dmitar Radun	556. Marijan Grabner
429. Josip Štimac	493. Jozo Franić	557. Željko Čagalj
430. Zoran Rabadan	494. Ante Malić	558. Josip Škarić
431. Rudolf Baldasar	495. Janez Tepeh	559. Ivan Krstulović
432. Boro Ivanovski	496. Alen Baničević	560. Ivica Vuletić
433. Zoran Mikelić	497. Matej Carević	561. Ljubomir Staničić
434. Velimir Ozretić	498. Slobodan Žanetić	562. Ivan Čagalj
435. Igor Merdžo	499. Vedran Armelin	563. Čedomir Serdar
436. Ante Marinović	500. Ante Čičerić	564. Srđan Bojanić
437. Frano Perišić	501. Damir Ljubić	565. Emil Nazifovski
438. Dominik Njirić	502. Ivo Mateljan	566. Tomislav Tadinac
439. Boris Unušić	503. Šime Madunić	567. Ivica Domić
440. Slobodan Andonović	504. Stjepko Palmotić - Pojić	568. Ivan Meić - Sidić
441. Stjepan Rendić	505. Ante Pezelj	569. Ivo Šurjak
442. Pave Brajčić	506. Zdravko Smiljanović	570. Ivan Bralić

571. Zoran Matulić
572. Marijan Petrušić
573. Nikola Berković
574. Mladen Makjanić
575. Tomislav Lukšić
576. Leo Mustapić
577. Zvonko Karabatić
578. Duško Vidošević
579. Andro Perković
580. Dujce Dvornik
581. Željko Trebotić
582. Ratimir Parunov
583. Zlatko Bilić
584. Zvonimir Antičević
585. Lidija Lovrić
586. Aleksandar Alunić
587. Ivo Goić
588. Vinko Hanjc
589. Damir Planjanin
590. Željko Šimičić
591. Karko Šimičić
592. Vladimir Bužančić
593. Franjo Raguz
594. Joško Baras
595. Rastislav Jakelić
596. Marko Uvodić
597. Tomislav Branimir Raić
598. Miloš Marović
599. Joško Stanojević
600. Igor Videka
601. Dinko Tomić
602. Božidar Roguljić
603. Damir Jelaska
604. Tonči Vrdoljak
605. Aleksandar Ceranić
606. Mijo Budišin
607. Andro Svičarević
608. Damir Sindik
609. Janko Pejčević
610. Jasmin Roje
611. Vedran Jelavić
612. Željko Kurtela
613. Milivoj Agnić
614. Damir Bakotić
615. Ivo Ković
616. Mirko Vrgoč - Braović
617. Branko Marić
618. Ante Boljat
619. Nikica Matulić
620. Frane Magyar
621. Fabijan Špika
622. Goran Vrcić
623. Nenad Marasović
624. Mario Perišić
625. Željko Vantić
626. Goran Zerdun
627. Ivan Gojsalić
628. Božo Pleština
629. Boris Seljanovski
630. Siniša Kuzmanić
631. Joško Rapanić
632. Kristijan Polić
633. Alvedo Bremšak
634. Vicko Šoletić

635. Igor Višić
636. Toni Letilović
637. Ilija Bjelanović
638. Igor Belamarić
639. Kolja Šantić
640. Ivan Ukić
641. Ivica Blagaić
642. Božidar Vidović
643. Nenad Jončić
644. Mario Radojković
645. Vjekoslav Paić
646. Franjo Zeljak
647. Petar Baranović
648. Tomislav Batur
649. Mario Bakotić
650. Amir Šeremet
651. Ante Juradin
652. Dean Duplančić
653. Ivica Lekšić
654. Sonja Cuculić
655. Josip Leskur
656. Damir Perić - Mažar
657. Alen Anđelić
658. Damir Gnjatić
659. Nenad Bulj
660. Marin Dorić
661. Marin Pažanin
662. Dragan Krstulović
663. Goran Grga
664. Ivan Čuk
665. Juraj Čurković
666. Dušan Vukojević
667. Frane Martinić
668. Boško Tadin
669. Josip Badrov
670. Frane Ničeno
671. Marin Marinović
672. Radovan Šetka
673. Ivan Kumanović
674. Boško Stipoljev
675. Goran Radovniković
676. Ante Guić
677. Ante Kukoč
678. Lučijano Karaman
679. Ivan Lovrinčević
680. Anton Polonio
681. Antonio Ligutić
682. Slavko Markovina
683. Vinko Sirišćević
684. Antonio Burmas
685. Zlatan Šerić
686. Roland Mimica
687. Frano Vidović
688. Branko Slavinjak
689. Filip Šeparović
690. Tonči Gazde
691. Ivo Berket
692. Marin Dujšin
693. Ratko Kovačević
694. Nikola Gabrić
695. Ante Jurić
696. Igor Duplančić
697. Igor Vidović
698. Vid Stipetić

699. Milan Buzolić
700. Josip Salacan
701. Ognjen Brajević
702. Margita Pavšić
703. Mirjana Radnović
704. Boris Grgić
705. Davor Kesić
706. Davor Vlahović
707. Franko Alujević
708. Ivan Mladinov
709. Vedran Pletikosić
710. Igor Knežević
711. Dinko Plejić
712. Damir Sirišćević
713. Renato Tadijin
714. Srđan Barabić
715. Robert Pavić
716. Goran Varvodić
717. Goran Vuletić
718. Petar Burazer
719. Higin Bašić
720. Tihan Konda
721. Ante Šiško
722. Ante Mijalić
723. Ivan Tomić
724. Joško Dvornik
725. Dražen Brković
726. Goran Pecarski
727. Marija Mrdeša
728. Nikola Lučin
729. Ante Papković
730. Siniša Ljubica
731. Zoran Glasenhardt
732. Joško Radman
733. Slaven Jurinović
734. Dane Žarković
735. Mišo Kosanović
736. Tonko Baković
737. Srđan Dvornik
738. Denis Tomaš
739. Andro Maldin
740. Rudolf Ružičić
741. Hrvoje Pletikosić
742. Stipe Gojsalić
743. Jadran Marinković
744. Vice Blagaić
745. Kristijan Brzović
746. Jule Redžović
747. Zoran Šiljić
748. Nikša Miletić
749. Ante Serdar
750. Zoran Serdar
751. Ivica Jelača
752. Nevio Radić
753. Tomislav Čovo
754. Tino Sumić
755. Petar Mustapić
756. Josip Šusto
757. Tonči Stipčić
758. Ernest Mrčela
759. Slaven Duhović
760. Vedran Dulčić
761. Željko Fabjanović
762. Nikša Žuvić

763. Toni Budimir - Beka
764. Ante Dropulić
765. Goran Seferović
766. Željko Radojković
767. Siniša Vujević
768. Matko Zuanić
769. Pero Skokandić
770. Frane Maretić
771. Ivan Urlić
772. Ante Madir
773. Roko Stanić
774. Velko Jeričević
775. Josip Luzer
776. Darko Lovrić
777. Sreten Višić
778. Umberto Štefanini
779. Vinko Mikas
780. Milan Herček
781. Stjepan Kovačević
782. Bosiljko Mlikota
783. Veljko Luketin
784. Umberto Srhoj
785. Duško Fazlić - Čopić
786. Branko Lalić
787. Đorđe Dobrota
788. Nikola Škaro
789. Nenad Vulić
790. Boris Pavlović
791. Zoran Božiković
792. Neven Lučin
793. Darko Prohaska
794. Vjekoslav Magazin
795. Đordana Žuvela
796. Šimun Ljubica
797. Marin Ferić
798. Slavko Vulić
799. Toni Martinić - Cezar
800. Matko Režić

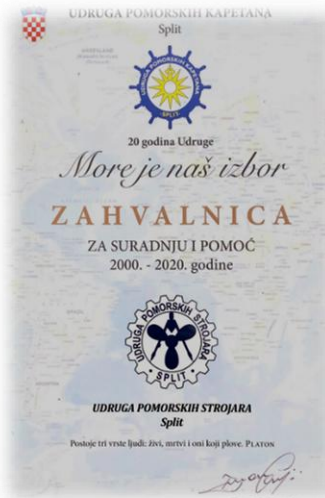
801. Vladimir Grubišić
802. Nikša Kokeza
803. Robert Stude
804. Vinko Zanki
805. Srećko Vuković
806. Ante Marijanica
807. Joško Nejašmić
808. Dario Barišić
809. Vinko Silić
810. Ivan Paro
811. Tonči Šabić
812. Dario Momčinović
813. Jure Naranča
814. Nenad Botica
815. Robert Dobrić
816. Dalibor Marčić
817. Neno Stričević
818. Filip Štević
819. Ante Burić
820. Ivan Banovac
821. Leonard Šango
822. Neven Mustapić
823. Tihi Katić
824. Frano Filipović
825. Marko Knezović
826. Nikola Asanović
827. Goran Domazet
828. Asmir Kuralić
829. Šimun Zvonimir Čota
830. Goran Pisac
831. Nikša Dragojević
832. Marijo Malada
833. Ratko Gugić
834. Ante Bilokapić
835. Mato Božić
836. Dragomir Radosavljević
837. Krešimir Kalcina
838. Jakov Martinic

839. Duje Lušić
840. Frane Mašina
841. Davor Alfirević
842. Goran Šeparović
843. Mirna Ribić
844. Božidar Radaljac
845. Roko Stipoljev
846. Ante Brkljačić
847. Jasnim Nožinović
848. Mateo Jurin
849. Ante Hrnić
850. Sanjin Uzelac
851. Nikola Jelaska
852. Josip Blažević
853. Goran Veža
854. Nikola Rebac
855. Josip Marušić
856. Duje Čubelić
857. Marin Jarebar
858. Ivan Mašina Reić
859. Goran Posarić
860. Miroslav Dujmović
861. Damir Pletikosić
862. Igor Ivančić
863. Damir Roje
864. Neven Melvan
865. Ivan Ivandić
866. Tonči Munitić
867. Igor Pejčković
868. Goran Nikolić
869. Andrija Bratić
870. Branko Belamarić
871. Živoje Krstulović-Opara
872. Damir Poduje
873. Ljerka Lelanović
874. Goran Perišić
875. Marin Dujmović

Slika 101. Uzorci svilene kravate Udruge pomorskih strojara – Split

PLAKETA, PRIZNANJA I ZAHVALNICA

LITERATURA

- **BIJELA FLOTA HRVATSKOG JADRANA**

1872. – 1947. – 1997.,

JADROLINIJA - RIJEKA, HRVATSKA

- BOGDAN ŠUŠNJAR: **BRODOGRADNJA U SPLITU** – OD NJEZINIH POČETAKA DO

1941. GODINE, **BRODOSPLIT** – SPLIT

- **DIESEL MOTORI SPLIT – MAN**, OŽUJAK 1973.

BRODOSPLIT – SPLIT

- MAN B&W **100 YEARS DIESEL SERVICE**

- MAN B&W **TWO STROKE MC ENGINES**

- MAK ENGINES – **A PROFILE**

- ČASOPISI **THE MOTOR SHIP**

- ČASOPISI **VJESNIK** – UDRUŽENJE POM. STROJARA SFRJ – RIJEKA

- **ZBORNIK** – UDRUŽENJE POM. STROJARA SFRJ - RIJEKA

- ČASOPISI **POMORAC** – POMORSKA ŠKOLA SPLIT

- ČASOPISI **UKORAK S VREMENOM** – UDRUGA POM. STROJARA – SPLIT

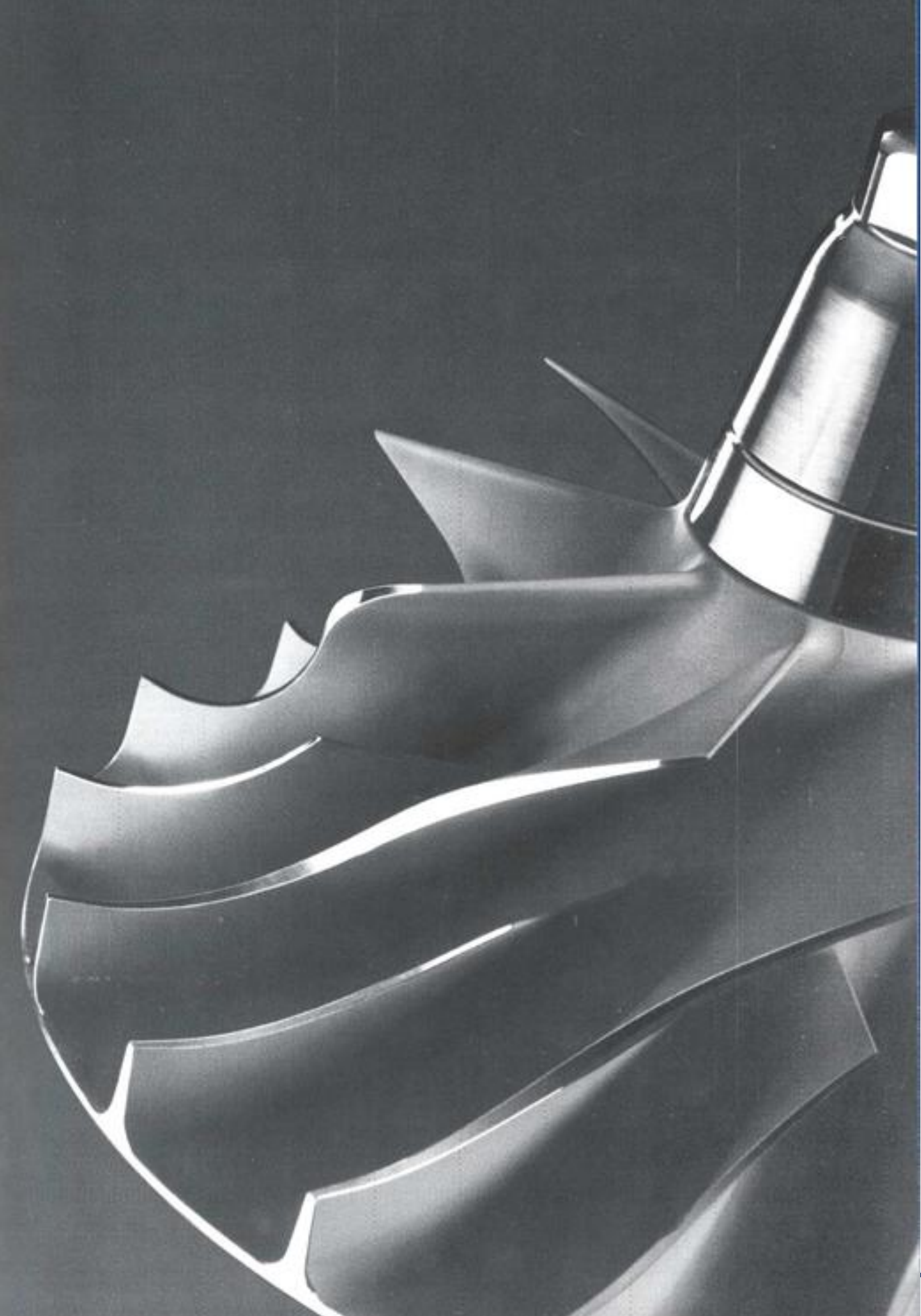
- ARHIV UDRUGE POM. STROJARA – SPLIT

- **SPLIT SA STARIH RAZGLEDNICA** – DR. D. KEČKEMET I DR. A. JELAVIĆ

HARTA – PULA, 1996. GOD.

- **UDRUGA POMORSKIH STROJARA – SPLIT**: 1969. – 1999.

NIKOLA DADIĆ I BORIS ABRAMOV, 1999. GOD. SPLIT.

ISBN 978-953-97972-2-3